

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Obecná 955/2, 951 35 Veľké Zálužie

Výročná správa Obce Veľké Zálužie za rok 2015

Vo Veľkom Záluží, 16.11.2016

Milan Bíro
starosta obce

1. Základná charakteristika obce Veľké Zálužie

1.1. Geografické údaje obce

Obec Veľké Zálužie patrí medzi veľké obce Nitrianskeho samosprávneho kraja. Obec sa rozprestiera na Podunajskej nížine, na Nitrianskej tabuli. Centrum obce sa nachádza vo výške 155 m. n.m., najnižšia časť katastra je vo výške 150 m.n.m a najvyššie položené miesto je 229 m.n.m. Intravilán obce v dvoch dolinách pozdĺž potokov Čerešňový a Zalužický. Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Dlhý kanál. Rozloha obce je 3210 ha.

Jej odlesnený chotár tvoria mladotret'ohorné usadeniny pokryté sprašou a černoziemné pôdy. Zvláštnosťou Zálužianskej pahorkatiny je to, že práve v jej centrálnej časti, medzi Bábom, Veľkým Zálužím a Lehotou, sa nachádza najmenšia hrúbka spraší, priemerne iba 1 m. Najväčšiu hrúbku, až 30 m, dosahuje v Rišňovskej prepadline pri Alekšinciach.

Celková výmera katastra obce je 3210 ha, z toho 78,3 % tvorí poľnohospodárska pôda a 21,7 % nepoľnohospodárska pôda. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2015 dominovalo zastúpenie ornej pôdy s výmerou 2302,5 ha (s podielom 91,6 %) a TTP (6,22 %). V obci nemajú zastúpenie ani chmeľnice, ani záhrady. Podiel viníc je 105,9 ha, čo tvorí 4,2 % na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 3,3 % na celkovej výmere katastra obce. V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu mali najvyššie zastúpenie lesné pozemky s 61,0 % podielom (424,9 ha), zastavané plochy a dvory s podielom až 30,8 % (214 ha).

Veľké Zálužie leží v európsko-kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom. Jeho klímu ovplyvňuje nielen južné prúdenie od Stredozemného mora, ktoré prináša výdatnejšie zrážky najmä na jeseň a jar, ale aj prúdenie studeného arktického vzduchu, prinášajúce ochladenie v zime. Pre územie obce sú charakteristické mierne teploty, ktoré sa relatívne približujú k najteplejším teplotným oblastiam Slovenska. Patrí do teplej klimatickej oblasti s podoblast'ou suchou, mierne suchou a vlhkou. Priemerná minimálna januárová teplota je -1,7 stupňov Celzia a priemerná maximálna júlová teplota +20 stupňov Celzia. Priemerná ročná teplota územia predstavuje +9,5 stupňov Celzia. Ročný úhrn zrážok na území chotára obce je 550 až 650 mm.

Obec má pomerne výhodné spojenie cestnou dopravou. Od krajského mesta Nitry je vzdialená 10,5 km, od hlavného mesta Slovenskej republiky je vzdialená 79 km. Komunikačnou výhodou je rýchlostná cesta R1 Pribina prechádzajúca katastrom obce, ktorá urýchľuje spojenie obce nielen s Nitrou, ale aj Trnavou a Bratislavou. Najbližšie železničné spojenie pre jej obyvateľov je v Nitre.

1.2 Demografické údaje

V súčasnosti žije v obci viac ako 4200 obyvateľov, pričom prevláda zastúpenie ženskej zložky populácie. Hustota obyvateľov v roku 2015 dosiahla hodnotu 130,17 obyvateľa na m². Pôrodnosť a úmrtnosť majú v obci pomerne stabilizovaný vývoj. Pod rastúci počet obyvateľov a podpisuje najmä prisťahovávanie obyvateľstva. Dôvodom je dobrá dopravná dostupnosť obce vzhľadom na regionálne centrum – mesto Nitra a na hlavné mesto Slovenska Bratislavu. Obec disponuje aj limitovaným počtom voľného domového fondu. Je dobre vybavená obchodnou sieťou, existenciou školských a predškolských zariadení, zdravotného strediska, viacerými reštauračnými

Z hľadiska vekovej štruktúry sú najvýraznejšie zastúpení obyvatelia v produktívnom veku (71,18 %), podiel obyvateľov v predproduktívnom veku vo vekovej štruktúre obce je 16,05%, a podiel obyvateľov v poproduktívnom veku 12,76 %.

V obci Veľké Zálužie dominovali obyvatelia učňovským vzdelaním (19,46 %), obyvatelia s úplným stredoškolským vzdelaním (17,97%) a obyvatelia so základným vzdelaním (17,61 %). Svoje vzdelanie neudalo 1,76 % obyvateľov obce. Obyvatelia s ukončeným vysokoškolským vzdelaním tvorili takmer 9,05 % podiel. Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti (96,45 %). Obyvatelia obce sa hlásia najmä k rímskokatolíckemu vierovyznaniu.

1.3 Ekonomické údaje

Ekonomickú základňu obce reprezentujú najmä súkromné podniky. Výsledky analýzy vývoja právnických osôb v obci poukazujú, že v obci došlo k dva a pol násobnému nárastu PO ziskových. Počet PO neziskových počas sledovaného obdobia klesal až o 88 %. Celkový počet právnických osôb narástol o 74 %, pričom v rokoch 2004 – 2014 vykazoval rastúce vývojové tendencie, v roku 2015 bol zaznamenaný pokles počtu PO o 5. Obchodný register SR uvádza 142 podnikateľských subjektov, ktorí majú sídlo v obci. Ich činnosť sa orientuje na poľnohospodársku prvovýrobu, obchod, autodopravu, zámočníctvo, klampiarstvo, stolárstvo, strojárstvo, výroba nábytku, potravinársky priemysel, zemné práce a najmä služby. Prevažná časť PO sú spoločnosti s ručením obmedzeným. Fyzické osoby - podnikatelia nezapísaní v obchodnom registri sú osoby podnikajúce na vlastnú zodpovednosť podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona, napr. advokáti, lekári, audítori a iní) a samostatne hospodáriaci roľníci.

Počas obdobia rokov 2009 – 2015 vývoj fyzických osôb vykazoval klesajúci trend. Pod pokles FO sa podpísal najmä pokles počtu živnostníkov, ktorý v sledovanom období predstavoval až 14 %. Na druhej strane, v rokoch 2009 – 2014 mal rastúci trend. V roku 2015 boli údaje o počte SHR a slobodných povolaní nebol vykazovaný. V živnostenskom registri SR je evidovaných 194 živnostníkov.

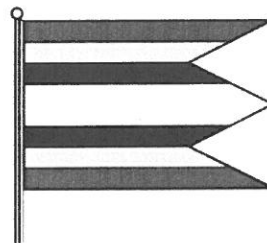
Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybné hospodárstvo a ťažba). V sekundárnom sektore pôsobia podnikateľské subjekty zamerané na potravinársky priemysel, strojárstvo, stavebníctvo, zemné práce, elektrotechnický priemysel, klampiarstvo, stolárstvo a ďalšie. V terciárnom sektore (sektor služieb) prevádzkuje svoju činnosť prevažná časť podnikateľských subjektov. Podnikateľské subjekty v obci predstavujú skupinu tzv. samozamestnávateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých mestách, (Nitra, Šaľa, Trnava) resp. v hlavnom meste SR Bratislave. Potvrdzuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2011 (79,32 %).

1.4. Symboly obce

Symbolmi obce Veľké Zálužie sú erb, vlajka a pečať. Vinohradnícka tradícia, ktorá sa v obci datuje už od 14.storočia sa preniesla aj do erbu obce, kde je v červenom štíte veľký strieborný strapec hrozna obkolesený dvomi dolu spojenými zelenými vetvičkami ukončenými hore dvomi zlatými kvietkami (ružičkami). Vinohradnícky a zamestnanecký motív je vyhotovený podľa odtlačku pečatidla obce z roku 1692.

Obrázok 1 Erb obce Veľké Zálužie

Obrázok 2 Vlajka obce Veľké Zálužie

Prameň: http://www.vs.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=545

1.5 História obce

Vývoj obce ovplyvnili nielen dobré prírodné podmienky pre poľnohospodársku výrobu a vinohradníctvo, ale aj blízkosť mesta Nitry, najvýznamnejšieho strediska regiónu.

Pôvodná obec bola v rokoch 1241 – 1242 počas nájazdu Tatárov na územie Slovenska zničená. Z tohto a staršieho obdobia (9. storočie) sa našli zvyšky keramiky, kosti, mince a prsteň. Na konci stredoveku patrila k najvýznamnejším a najľudnatejším obciam, získala jarmočné privilégia a oficiálne sa začala vyvíjať ako mestečko. Pôvodný farský kostol bol postavený na prelome 13. a 14. storočia a bol zasvätený Všetkým Svätým. Tento kostol sa však nezachoval, v roku 1769 bol postavený nový kostol. Počas vývoja obce sa viac krát zmenili jej majitelia. Medzi nich patrili členovia rodov Abovcov Ujlakyovcov, Turzovcov, Forgáčovcov, Esterháziocov. Najväčší hospodársky rozkvet bol zaznamenaný v 17. a 18. storočí. V tomto období boli v obci vybudované nové podniky: pivovar, likérka, továreň na výrobu hodvábu. Prosperovali aj remeslá, najmä hrnčiarstvo, kováčstvo, tkáči, stavbári a vinohradníci. Založila sa panská bažantnica, obnovilo sa lesné hospodárenie a modernizovalo poľnohospodárstvo. Svedkami tohto rozsiahleho hospodárstva sú zachované názvy niektorých ulíc v obci, ako Pivovarská, Fabrická, Majer, Betlahom ... V 50. – 60. - tých rokoch sa obec začala postupne budovať a modernizovať. Opravili sa cesty, mosty, rígly, bola zvedená elektrina, verejné osvetlenie a obecný rozhlas. Postavená bola hasičská zbrojnica a protipožiarna nádrž. Postupne sa budovali nové domy, obchody s potravinami, zmiešaným tovarom, nová škola. So službami, ktoré obec poskytovala aj pre iné obce, sa stala spádovou a plnila funkciu strediskovej obce. Po roku 1989 sa v obci začalo súkromne podnikáť, vznikli viaceré súkromné firmy, ktoré tvoria kostru miestnej ekonomiky a výraznou mierou sa podpisujú pod zamestnanosť miestneho obyvateľstva. Obyvatelia a podnikatelia sa zaoberajú poľnohospodárskou výrobou, obnovuje sa tradícia vinohradníctva a vinárstva. Významné postavenie má aj strojárstva výroba a obchodné činnosti.

1.6 Kultúrne pamiatky

1.6.1. Empírový kaštieľ a park

Dal postaviť v roku 1756 vtedajší majiteľ panstva gróf Jozef Forgáč. Neskôr bol prestavaný v empírovom duchu. Po skončení II. svetovej vojny slúžil na viaceré účely. V roku 1957 získalo budovu a rozsiahly areál s parkom Ministerstvo zdravotníctva. Bola v ňom zriadená Psychiatrická liečebňa, ktorá je v ňom až do súčasnosti a predstavuje významného zamestnávateľa v obci.

1.6.2. Kostol všetkých svätých

V roku 1769 postavili veriaci obce Veľké Zálužie za pomoci patróna Forgáča farský rímskokatolícky kostol v barokovo klasickom slohu, ktorý bol zasvätený Všetkým svätým. Severná stena je kamenná, zatiaľ čo ostatné sú z pálených tehál. Súčasťou kostola je aj veža, ktorá slúžila na umiestnenie zvonov. Je vstavaná do štítového priečelia a pokrytá ihlancovou strechou. Kostol má jednolod'ový priestor, pristavenú sakristiu a bočnú kaplnku Sviatosti oltárnej. Kostol prešiel v rokoch 2003-2005 rozsiahlou rekonštrukciou, bolo realizované kompletne "podpílenie" kostola a dodatočná izolácia zabezpečuje ochranu proti vzlínaniu vody, obnovené boli omietky a celý kostol bol nanovo vymaľovaný. Podobné práce boli realizované aj na fasáde kostola, ktorá tiež získala novú tvár. Hlavný oltár Všetkých svätých z konca 18. storočia, ktorý bol pri predchádzajúcej renovácii odstránený, bol nanovo zrekonštruovaný a znovu slúži svojmu účelu. Pod kostolom sa nachádza krypta, kde sú pochovaní tunajší grófi. Pochovávať sa v nej prestalo asi v druhej polovici 19. storočia, keďže gróf Ján Esterházy, zosnulý v roku 1905, je už pochovaný na tzv. starom cintoríne, ktorý bol zaplnený koncom 19. storočia. O krypte nie sú správy, iba ak by sa našli zmienky v archívoch rodov Forgáčovcov a Esterházyovcov.

1.6.3. Mariánsky stĺp so sochou Immaculaty (pri Obecnom úrade)

Je postavený v barokovom slohu v 18. storočí. Bol obnovený roku 1888. Zrejme je postavený na spôsob morových stĺpov.

1.6.4. Kamenný kríž so sochou ukrižovaného Ježiša Krista

Sochu da postaviť Anton Grasalkovič v roku 1758. Posledných cca 40 rokov bol postupne opravovaný a natieraný farbami, miestnymi občanmi.

1.6.5. Socha sv. Jána Nepomuckého

Bola postavená v roku 1756. Prvý krát bola reštaurovaná v roku 1806 (nápis na podstavci).

1.7 Významné osobnosti obce

Medzi významných osobností obce patria:¹

- **František Forgáč** (1697 – 1755) – zemepán mestečka Ujlak, pôsobil aj ako novohradský župan. Ujal sa správy mestečka, vytvoril v ňom samostatné panstvo a začal oživovať hospodársky život v ňom. Obnovil jarmočné privilégia v mestečku.
- **Mikuláš Forgáč** (1733 – 1813) – sa ujal panstva Ujlak po smrti bezdetného strýka Františka. Za jeho pôsobenia dosiahol Ujlak ekonomický rozmach, vytvorili sa viaceré moderné výroby a remeslá (pivovar, likérka, bažantnica, fabrika na výrobu hodvábu) atď. Po sebe nezanechal žiadne potomstvo, bol pochovaný v rodinnej krypte bol kostolom v Ujlaku.

¹ Spracované na základe Keresteš, P. 2011. Veľké Zálužie, obec s históriou.

- **Michal Bielík** (1756 – 1825) – v obci pôsobil ako hospodársky úradník Forgáčovcov. Je priekopníkom chovu priadky morušovej na Slovensku.
- **Jozef Petrovič** (1814 – 1843) – pôsobil ako ujlacký farár, bol blízkym priateľom básnika Jána Hollého. Pod pseudonymom Jozef Ujlacký napísal niekoľko literárnych diel. Zomrel vo veľmi mladom veku. Po ňom je pomenovaná aj ulica v obci, kde sa nachádza farský úrad.
- **Jozef Antalík** (1898 – 1989) – rodák z Cabaja preslávil obec najmä ako ľudový umelec – gajdoš. Vyrábal gajdy, hrával na nich nielen na svadbách a oslavách, ale aj na rôznych folklórnych slávnostiach. Na základe jeho pôsobenia bol zachovaný gajdošský čardáš a iné piesne a tance.
- **Ján Eszterházy ml.** (1901 – 1957) – posledný vlastník panstva, bol politikom a reprezentoval maďarskú menšinu na Slovensku. Bol aktívnym pomocníkom pri úteku Židov zo Slovenska počas 2. svetovej vojny. Po vojne bol odsúdený a odpravený na Sibir, neskôr bol odsúdený na trest smrti, ktorý bol neskôr zmiernený na doživotie. Zomrel vo väznici v Mirove. Jeho dcéra sa snaží o jeho rehabilitáciu, v roku 1993 ho Moskva oficiálne rehabilitovala, avšak na Slovensku je jeho rehabilitácia zatiaľ neúspešná.
- **Ladislav Holásek** (1903 – 1977) – pôsobil v obci ako učiteľ, aktívne podporoval kultúru a osvetu, bol obecným kronikárom, spoluorganizátorom ochotníckeho divadla a spoluzakladateľom miestneho futbalového oddielu.
- **Mária Mikulová** (1907 – 2001) – nositeľka miestnych tradícií a zvykov. V obci a na okolí bola známa ako rozprávarká a remeselníčka. Plietla košíky a robila bábiky zo šúpolia. Na základe jej rozprávania vyšla v roku 2002 kniha ľudových rozprávok „Bol raz jeden strom“.
- **Martin Križan** (1912 – 1990) – rodák zo Zálužia, ktorý sa zúčastnil ako člen výpravy saleziánskych misionárov v Ekvádore. Po vysvätení pôsobil ako kňaz vo viacerých misiách.
- **Ladislav Holásek ml.** (1929) – syn Ladislava Holáskaa, pôsobil ako zbormajster Slovenskej filharmónie, nahral 18 CD. S obcou Veľké Zálužie, v ktorej prežil svoje detstvo, udržiava neustály kontakt.
- **Kristína Bédiová** (1931 – 2016) – ľudová umelkyňa, známa šitím ujlackých krojov, udržiavaním zvykov, piesní, rečňovaniek.
- **Mária Ďuračková** (1935) – aktivistka v oblasti osvetu a kultúry, napísala viacero básnických zbierok, dlhoročná bývalá predsedníčka Miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska.
- **Jozef Jurena** (1937 – 1977) – rodák z Veľkého Zálužia, ktorý sa do povedomia obce zapísal ako letec na lietadle MIG – 15, ktoré bolo dlhodobo vystavené v areáli základnej školy vo Veľkom Záluží. O umiestnenie lietadla do obce sa Jozef Jurena podieľal výraznou osobnou angažovanosťou.

2. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom hospodárenia obce je rozpočet. Rozpočet obce bol podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov schválený obecným zastupiteľstvom dňa 21.01.2015 uznesením č. 20/2015 s rozpočtovým prebytkom vo výške 6.632,00 EUR.

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží prijalo prvý návrh na úpravu rozpočtu obce dňa 27.04.2015 uznesením č. 74/2015, druhý návrh na úpravu rozpočtu obce dňa 16.12.2015, a to uznesením č. 132/2015.

2.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov obce za rok 2015

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom (kalendárnom) roku. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy a obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacim na území obce, obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení obce ako aj zo zmlúv. Zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí a k rozpočtovým organizáciám zriadeným obcou.

Rozpočet na rok 2015 bol zostavený v súlade s ust. § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet sa vnútorne člení na bežné príjmy a bežné výdavky, kapitálové príjmy a kapitálové výdavky a finančné operácie.

Príjmová časť rozpočtu obce

Položka	Schválený rozpočet	Upravený	Plnenie k 31.12.2015	Plnenie v %
Bežné príjmy	2 065 230,00	2 138 781,67	2 134 879,10	100
Kapitálové príjmy	24 500,00	25 500,00	47 694,00	187
Príjmové fin. operácie	26 200,00	26 200,00	0,00	0
Celkový rozpočet	2 115 930,00	2 190 481,67	2 182 573,10	100

Výdavková časť rozpočtu obce

Položka	Schválený rozpočet	Upravený	Plnenie k 31.12.2015	Plnenie v %
Bežné výdavky	1 401 098,00	1 437 039,61	1 459 532,98	102
Kapitálové výdavky	145 000,00	155 685,10	82 014,71	53
Výdavkové fin. operácie	0,00	0,00	0,00	
Celkový rozpočet	1 546 098,00	1 592 724,71	1 541 547,69	97

Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový vo výške 664.132 Eur, plnenie k 31.12.2015 dosiahlo sumu 675.346,12 Eur. Kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový vo výške 120.500,- Eur, plnenie k 31.12.2015 bolo vo výške -34.320,71 Eur.

2.2. Hospodárenie obce Veľké Zálužie a rozdelenie výsledku hospodárenia za konsolidovaný celok za rok 2015

Štruktúra konsolidovaného celku

Názov ÚJ	IČO	Druh vzťahu	Právna forma	Zodpovedný člen štat. orgánu	Zodpovedná osoba za ÚZ
Obec VZ	00308595	Konsolidujúca ÚJ	Obec	Milan Bíro	Ing. Lucia Valášiková
ZŠ VZ	37865544	Konsolidovaná ÚJ	RO	Mgr. Darina Lahučká	Elena Horská

Rozpočet základnej školy nadväzuje na rozpočet obce, pretože rozpočtové príjmy organizácie v pôsobnosti obce sú na jednej strane súčasťou jej rozpočtových príjmov a na druhej strane v rovnakej výške aj rozpočtových výdavkov. Okrem týchto operácií obec financuje školské zariadenia aj z vlastných zdrojov rovnako zachytených v oboch rozpočtoch.

Položka	Schválený rozpočet	Upravený	Čerpanie k 31.12.2015	Plnenie v %
Bežné príjmy obce	2 065 230,00	2 138 781,67	2 134 879,10	100
Bežné príjmy RO	38 450,00	38 450,00	31 903,51	83
Kapitálové príjmy obce	24 500,00	25 500,00	47 694,00	187
Kapitálové príjmy RO	0,00	0,00	0,00	0
Finančné operácie obce	26 200,00	26 200,00	0,00	0
Finančné operácie RO	0,00	0,00	0,00	0
Celkový rozpočet	2 154 380,00	2 228 931,67	2 214 476,61	99
Bežné výdavky obce	1 401 098,00	1 437 039,61	1 459 532,98	102
Bežné výdavky RO	600 650,00	600 650,00	606 500,89	101
Kapitálové výdavky obce	145 000,00	155 685,10	82 014,71	53
Kapitálové výdavky RO	0,00	0,00	0,00	0
Finančné operácie obce	0,00	0,00	0,00	0
Finančné operácie RO	0,00	0,00	0,00	0
Celkový rozpočet	2 146 748,00	2 193 374,71	2 148 048,58	98
ROZDIEL:	7 632,00	35 556,96	66 428,03	

Bežný rozpočet konsolidovaného celku bol k 31.12.2015 prebytkový vo výške 100.748,74 Eur, kapitálový rozpočet schodkový vo výške -34.320,71 Eur. Finančné operácie boli nulové.

Obec v roku 2015 hospodárila s prebytkom rozpočtových prostriedkov vo výške 66.428,03 Eur.

Prebytok rozpočtu za rok 2015 zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navrhujeme použiť nasledovne:

- Príspevok do rezervného fondu vo výške 21.428,03 Eur
- Príspevok do rozpočtu obce na rok 2016 vo výške 45.000,- Eur

2.3. Rozpočet na roky 2016-2018

	Skutočnosť k 31.12.2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Príjmy celkom	2 214 476,61	2 728 209,66	2 380 831,72	2 523 681,62
Z toho:				
Bežné príjmy	2 134 879,10	2 251 595,66		
Kapitálové príjmy	47 694,00	38 164,00		
Finančné príjmy	0,00	400 000,00		
Príjmy RO	31 903,51	38 450,00		

	Skutočnosť k 31.12.2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Výdavky celkom	2 148 048,58	2 687 647,66	1 654 603,48	1 750 036,69
Z toho:				
Bežné výdavky	1 459 532,98	1 516 702,66		
Kapitálové výdavky	82 014,71	522 934,00		
Finančné výdavky	0,00	0,00		
Výdavky RO	606 500,89	648 011,00		

Rozpočet na rok 2016 bol naplánovaný ako prebytkový vo výške 40.562,- Eur.

3. Vývoj obce z pohľadu účtovníctva

3.1. Súvaha obce k 31.12.2015

AKTÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Majetok spolu	6 911 885,94	6 999 325,33
Neobežný majetok	6 526 242,71	6 660 247,39
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	5 787 068,22	5 921 072,90
Dlhodobý finančný majetok	739 174,49	739 174,49
Obežný majetok	384 112,92	338 060,27
z toho:		
Zásoby	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	93,30
Krátkodobé pohľadávky	64 572,96	63 318,41
Finančné účty	319 219,66	274 328,26
Poskytnuté finančné výpomoci	320,30	320,30
Časové rozlíšenie	1 530,31	1 017,67

PASÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Vlastné imanie a záväzky	6 911 885,94	6 999 325,33
Vlastné imanie	4 959 493,50	4 979 621,83
z toho:		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	4 959 493,50	4 979 621,83
Záväzky	1 425 616,65	1 470 594,12
z toho:		
Rezervy	3 500,00	13 072,10
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	1 329 765,32	1 374 466,18
Krátkodobé záväzky	92 347,66	83 055,84
Bankové úvery a výpomoci	3,67	0,00
Časové rozlíšenie	526 775,79	549 109,38

3.2. Výkaz ziskov a strát obce k 31.12.2015

Náklady	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Spotrebované nákupy	373 516,93	331 988,92
Služby	304 029,40	191 522,45
Osobné náklady	643 850,04	668 238,90
Dane a poplatky	166,90	160,00
ON na prevádzkovú činnosť	11 047,20	1 288,17
Odpisy, rezervy, OP z prevádzkovej činnosti	205 500,61	209 923,19
Finančné náklady	27 653,67	4 147,05
Mimoriadne náklady	0,00	0,00
Náklady na transfery	88 403,00	99 619,69
Náklady celkom	1 654 167,75	1 506 888,37

Výnosy	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Tržby za vlastné výkony a tovar	95 754,41	0,00
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00
Aktivácia	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy	372 024,53	124 883,22
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	108 139,83	471 971,00
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prev. činnosti a fin. činnosti	3 500,00	17 673,92
Finančné výnosy	918,79	317,02
Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a PO	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 053 926,61	889 696,73
Výnosy celkom	1 634 264,17	1 504 541,89
VH pred zdanením	-19 903,58	-2 346,48
VH po zdanení	-19 929,12	-2 346,48

Výsledok hospodárenia za rok 2015 vo výške -19.929,12 Eur bude zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia.

3.3. Vývoj RO (ZŠ Veľké Zálužie) z pohľadu účtovníctva k 31.12.2015

3.4. Súvaha RO k 31.12.2015

AKTÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Majetok spolu	208 767,05	63 176,24
Neobežný majetok	2 829,70	5 161,40
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	2 829,70	5 161,40
Dlhodobý finančný majetok	0,00	0,00
Obežný majetok	205 937,35	58 003,02
z toho:		
Zásoby	6 413,99	901,50
Dlhodobé pohľadávky	0,00	4 348,59
Krátkodobé pohľadávky	129 649,92	7 386,89
Finančné účty	69 873,44	45 366,04
Poskytnuté finančné výpomoci	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	0,00	11,82

PASÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Vlastné imanie a záväzky	208 767,05	63 176,24
Vlastné imanie	152 986,16	-154 921,44
z toho:		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	152 986,16	-154 921,44
Záväzky	33 368,89	218 097,68
z toho:		
Rezervy	0,00	8 650,99
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0,00	639,40
Dlhodobé záväzky	11 352,52	7 817,14
Krátkodobé záväzky	22 016,37	200 990,15
Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	22 412,00	0,00

3.5. Výkaz ziskov a strát RO k 31.12.2015

Náklady	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Spotrebované nákupy	70 352,78	66 876,19
Služby	21 213,31	25 351,37
Osobné náklady	315 611,04	637 813,00
Dane a poplatky	0,00	0,00
ON na prevádzkovú činnosť	9 373,05	220,88
Odpisy, rezervy, OP z prevádzkovej činnosti	0,00	0,00
Finančné náklady	654,00	644,89
Mimoriadne náklady	0,00	0,00
Náklady na transfery	0,00	639,40
Náklady celkom	417 204,18	731 545,73

Výnosy	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Tržby za vlastné výkony a tovar	30 969,30	27 838,30
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00
Aktivácia	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy	0,00	0,00
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	438,92	798,99
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prev. činnosti a fin. činnosti	0,00	0,00
Finančné výnosy	0,00	5,30
Mimoriadne výnosy	16,50	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a PO	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a PO zriadených obcou alebo VÚC	601 654,86	552 531,50
Výnosy celkom	633 079,58	581 174,09
VH pred zdanením	215 875,40	-150 371,64
VH po zdanení	215 875,40	-150 371,64

Výsledok hospodárenia za rok 2015 vo výške 215 875,40 Eur bude zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia.

4. Konsolidovaná účtovná zvierka k 31.12.2015

4.1. Konsolidovaná súvaha k 31.12.2015

AKTÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Majetok spolu	7 120 652,99	7 053 401,33
Neobežný majetok	6 529 072,41	6 665 408,79
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	5 789 897,92	5 926 234,30
Dlhodobý finančný majetok	739 174,49	739 174,49
Obežný majetok	590 050,27	386 974,87
z toho:		
Zásoby	6 413,99	901,50
Dlhodobé pohľadávky	0,00	4 441,89
Krátkodobé pohľadávky	194 222,88	64 117,40
Finančné účty	389 093,10	317 193,78
Poskytnuté finančné výpomoci	320,30	320,30
Časové rozlíšenie	1 530,31	1 017,67

PASÍVA	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Vlastné imanie a záväzky	7 120 652,99	7 053 401,33
Vlastné imanie	5 112 479,66	4 791 386,20
z toho:		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	5 112 479,66	4 791 386,20
Záväzky	1 458 985,54	1 712 905,75
z toho:		
Rezervy	3 500,00	21 498,75
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0,00	25 077,69
Dlhodobé záväzky	1 341 117,84	1 382 283,32
Krátkodobé záväzky	114 364,03	284 045,99
Bankové úvery a výpomoci	3,67	0,00
Časové rozlíšenie	549 187,79	549 109,38

4.2. Konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31.12.2015

Náklady	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Spotrebované nákupy	443 869,71	398 865,11
Služby	325 242,71	216 934,49
Osobné náklady	959 461,08	1 307 885,23
Dane a poplatky	166,90	160
ON na prevádzkovú činnosť	20 420,25	1 509,05
Odpisy, rezervy, OP z prevádzkovej činnosti	205 500,61	218 349,84
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	3 500,00	22 498,75
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00
Finančné náklady	28 307,67	4 791,94
Mimoriadne náklady	0,00	0,00
Náklady na transfery	37 763,60	57 754,59
Náklady celkom	2 020 732,53	2 206 250,25

Výnosy	Skutočnosť k 31.12.2015	Skutočnosť k 31.12.2014
Tržby za vlastné výkony a tovar	126 723,71	24 518,65
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00
Aktivácia	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy	372 024,53	124 883,22
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	108 578,75	472 769,99
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prev. činnosti a fin. činnosti	3 500,00	26 324,91
Finančné výnosy	918,79	322,32
Mimoriadne výnosy	16,50	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a PO	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 604 942,07	1 376 235,44
Výnosy celkom	2 216 704,35	2 025 054,53

VH pred zdanením	195 971,82	-181 195,72
VH po zdanení	195 946,28	-181 195,72

5. Bilancia aktív a pasív za obec (bez RO) k 31.12.2015 v EUR

Strana aktív	
SPOLU MAJETOK	6 911 885,94
Neobežný majetok	6 526 242,71
z toho:	
DNM	0
DHM	5 787 068,22
DFM	739 174,49
Obežný majetok	384 112,92
z toho:	
Pohľadávky	64 572,96
Finančné účty	319 219,66
Poskytnuté finančné výpomoci	320,30
Časové rozlíšenie	1 530,31
Strana aktív	
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVAZKY	6 911 885,94
Vlastné imanie	4 959 493,50
z toho:	
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov	4 979 422,62
VH za účtovné obdobie	-19 929,12
Závazky	1 425 616,65
Rezervy	3 500
Dlhodobé záväzky	1 329 765,32
Krátkodobé záväzky	92 347,66
Bankové úvery a výpomoci	3,67
Časové rozlíšenie	526 775,79

6. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Výška úveru v €	Dátum prijatia	Úroková sadzba v %	Splatnosť úveru	Mesačná splátka v €
414260,11	21.10.2002	3,9	15.1.2033	1953,96
247593,44	07.09.2004	1,2	15.11.2034	819,33
1045010,95	23.09.2004	1,2	15.11.2034	3458,04
Spolu ŠFRB		Priemer v %		
1 706 864,5	-----	2,1	-----	6 231,33
Nesplatená istina				
1 175 302,71				

Obec eviduje k 31.12.2015 zostatok nesplatenej istiny od ŠFRB vo výške:

1 175 302,71 EUR

7. Ostatné dôležité informácie

7.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2015 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov
MV SR	Matrika	5 068,83
MV SR	Evidencia obyvateľstva	1 359,60
KÚ ŽP NR	Životné prostredie	385,74
OÚ NR	Vzdelávacie poukazy	9 594,00
ÚPSVaR NR	ZŠ hmotná núdza	3 594,40
ÚPSVaR NR	MŠ hmotná núdza	115,60
OÚ NR	ZŠ prenesené kompetencie	496 733,00
OÚ NR	MŠ prenesené kompetencie	7 704,00
OÚ NR	Voľby	1 920,00
OÚ NR	ZŠ Mimoriadne odmeny	3 712,00
OÚ NR	ZŠ asistent učiteľa	8 190,00
OÚ NR	ZŠ učebnice	1 155,00
OÚ NR	ZŠ projekt, kredity	6 402,00
ÚPSVaR NR	Refundácia mzdy	3 573,08
MV SR	ŠK – oprava strechy	20 000,00
MV SR	ZŠ - kúrenie	22 412,00
MV SR	Obec chodníky	5 000,00

7.2. Poskytnuté dotácie a transfery

Dotácie sa prideľujú jednotlivým subjektom na základe nimi predloženej žiadosti.

Dotácie sú nasmerované najmä do týchto oblastí:

- umelecké a ďalšie kultúrno – spoločenské aktivity,
- rozvoj školstva a vzdelávania,
- telovýchova, šport a mládež,
- zdravotníctvo a sociálne služby,
- charita,
- ochrana a tvorba životného prostredia

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie a transferu	Suma poskytnutých prostriedkov
Dychová hudba	Podpora kultúrnej činnosti	1 500,00
FS Ujlačanka	Podpora kultúrnej činnosti	1 800,00
Slovenský červený kríž	Zdravotníctvo	1 000,00
Slovenský skauting	Telovýchova, šport a mládež	1 400,00
Jednota dôchodcov	Podpora kultúrnej činnosti	1 500,00
Materské centrum Blšky	Rozvoj školstva a vzdelávania	1 400,00
Matica slovenská	Podpora kultúrnej činnosti	1 000,00
Slovenský zväz záhradkárov	Podpora kultúrnej činnosti	1 500,00
Valquenta	Podpora kultúrnej činnosti	1 400,00
ŠK Veľké Zálužie	Podpora športovej činnosti	18 000,00
Lukostrelecký klub VZ	Podpora športovej činnosti	1 500,00
OZ Mravec	Podpora kultúrnej činnosti	1 000,00
Cyklotrial VZ	Podpora športovej činnosti	1 100,00
Lovecký spolok	Kultúrno – spoloč. aktivity	1 000,00
ZaS	Zdravotníctvo	1 000,00
Hasiči	Kultúrno - spoloč. aktivity	1 500,00
ZŠ Veľké Zálužie	Transfer - prenesené kompetencie, originálne kompetencie	574 597,38
ZŠ Veľké Zálužie	Dotácia - kúrenie	22 412,00

K 31.12.2015 boli zúčtované všetky poskytnuté dotácie podľa VZN č. 6/2012.

7.3. Významné investičné akcie v roku 2015

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2015:

- Nákup vysokozdvížnej hydraulickéj plošiny

- Výstavba nových chodníkov
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Splašková kanalizácia
- Nákup snežného dela a smažky pre Spoločenský dom
- Kamerový systém v obci
- Nákup smažky a elektrickej pece pre MŠ vo Veľkom Záluží

7.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Oprava sochy Immaculaty pri Obecnom úrade vo Veľkom Záluží
- Oprava kúpeľní v Materskej škole vo Veľkom Záluží
- Bezbariérové WC v budove spoločenského domu
- Nájazdová plošina pre spoločenský dom
- Oprava budovy Klubu dôchodcov
- Prístavba Základnej školy
- Prístavba Materskej školy
- Rekonštrukcia strechy na budove Športového klubu
- Vybudovanie novej Hasičskej zbrojnice
- Kamerový systém v obci
- Opravy miestnych komunikácií a výstavba nových chodníkov
- Vybudovanie Zberného dvora Čikoška
- Vybudovanie Zberného dvora Zavaž
- Rekonštrukcia kúrenia v budove Zdravotného strediska vo Veľkom Záluží
- Rozšírenie vodovodu na ulici Vodná
- Nákup novej fekálnej cisterny

7.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Výročná a konsolidovaná výročná správa sa vyhotovuje za účtovné obdobie od 01.01.2015 do 31.12.2015, § 20, zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších právnych predpisov. Účtovná závierka bola predložená elektronicky finančnej správe prostredníctvom registra účtovných závierok RISSAM v termíne stanovenom zákonom.

Vypracovala: Ing. Lucia Valášiková

Vo Veľkom Záluží, dňa 16.11.2016.

Prílohy:

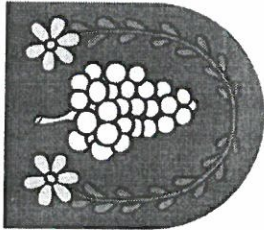
- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky (RO, obec)
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke

- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná súvaha, Konsolidovaný výkaz ziskov a strát, Konsolidované poznámky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE**Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017-2024
Predkladateľ:	Milan Bíro, starosta obce
Dátum:	11.11.2016
Odôvodnenie:	Potreba tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce vyplýva zo Zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovávať a aktualizovať PHSR obce podľa potreby. Výsledkom je stratégia rozvoja obce a akčný plán, ktorý transformuje definované strategické ciele do konkrétnych realizačných krokov. Vypracovanie tohto programového dokumentu je takisto podmienkou pre využitie finančných zdrojov národných ako i zdrojov EÚ. Spracovateľom PHSR obce bola doc. Ing. Viera Papcunová, PhD. z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a Ing. Barbora Babjaková, PhD. zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Pri príprave PHSR boli realizované tri workshopy, na ktorých sa zúčastnili obyvatelia obce.
Návrh na uznesenie	Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží a) prerokovalo Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017-2024 b) schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017-2024

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

NA OBDOBIE ROKOV
2017 - 2024

november 2016

Tabuľka 1 Hlavička dokumentu PHSR

Názov diela:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017 - 2024
Územné vymedzenie :	Nitriansky kraj, obec Veľké Zálužie
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	DD. MM. 2016
Dátum platnosti:	od 01.01. 2017 do 31. 12. 2024
Publikovaný verejne:	DD. MM. 2016
Objednávateľ:	Obec Veľké Zálužie Obecná 955 951 35 Veľké Zálužie
Spracovateľský kolektív:	doc. Ing. Viera Papcunová, PhD. Ing. Barbora Babjaková, PhD.

Prameň: vlastné spracovanie

OBSAH

ÚVOD	5
ČASŤ A. ANALYTICKÁ ČASŤ	9
Časť A.I Analýza vnútorného prostredia	9
1. História obce a jej rozvoj	9
2. Hospodárska oblasť	14
2.1. Administratívne začlenenie a geografická poloha obce a väzby obce na pól ekonomického rozvoja	14
2.2. Ekonomická štruktúra a ekonomický rozvoj	15
2.2.1. Ekonomická základňa obce	15
2.2.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti	17
2.2.3. Ekonomika miestnej samosprávy	20
2.3. Technická infraštruktúra	26
2.3.1. Cestná sieť a dopravné systémy	26
2.3.2. Energetické hospodárstvo	26
2.3.3. Telekomunikácie	27
3. Sociálna oblasť	27
3.1. Obyvateľstvo	27
3.1.1. Veková štruktúra obyvateľstva	30
3.1.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	311
3.1.3. Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva	32
3.1.4. Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce	333
3.2. Sociálna infraštruktúra	35
3.2.1. Domový a bytový fond	35
3.2.2. Školstvo	38
3.2.3. Zdravotníctvo	39
3.2.4. Sociálna starostlivosť	39
3.2.5. Služby obyvateľstvu	40
4. Oblasť environmentu a ochrany životného prostredia	4040
4.1. Prírodné zdroje	4040
4.1.1. Štruktúra pôdného fondu	4040
4.1.2. Klimatické podmienky	422
4.1.3. Vodné pomery	42
4.1.4. Flóra a fauna	422
4.2. Technická infraštruktúra	433
4.2.1. Vodné hospodárstvo	433
4.2.2. Odpadové hospodárstvo	433
5. Zhrnutie analýzy endogénnych rozvojových faktorov	433
6. Analýza silných a slabých stránok územia	499
7. Analýza príčin a dôsledkov obce Veľké Zálužie	5151

8. Postoje a názory obyvateľov obce na život a dianie v obci a perspektívy jej ďalšieho vývoja	5252
Časť A. II Analýza vonkajšieho prostredia	577
1. Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	577
2. Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj obce Veľké Zálužie	588
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu obce Veľké Zálužie	599
1. SWOT analýza obce Veľké Zálužie	599
2. Analýza možných rizík a hrozieb, identifikácia kritických oblastí rozvoja	6060
3. Identifikácia výhodísk a možných riešení	6161
3.1. Strom cieľov obce Veľké Zálužie	622
4. Odhad budúceho možného vývoja (Analýza silových pólí)	622
Časť A.IV Ex-post hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie (2007 – 2013)	64
ČASŤ B. STRATEGICKÁ ČASŤ	645
1. Rozvojová vízia	655
2. Strategické, špecifické a vecné ciele obce Veľké Zálužie	65
3. Popis prioritných oblastí	66
3.1. Prioritná oblasť 1 Ekonomická: Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce	66
3.2. Prioritná oblasť 2 Sociálna: Sociálna infraštruktúra, služby a komunitný rozvoj	67
3.3. Prioritná oblasť 3 Environmentálna: Životné prostredie a celkový vzhľad obce	67
4. Súlad PHSR obce Veľké Zálužie so strategickými dokumentmi na regionálnej úrovni	688
4.1. Súlad cieľov a opatrení PHSR s cieľmi a opatreniami PHSR NSK	688
4.2. Súlad cieľov a opatrení PHSR s cieľmi a opatreniami SRV NSK	699
ČASŤ C. PROGRAMOVÁ ČASŤ	7171
1. Popis opatrení	71
ČASŤ D. REALIZAČNÁ ČASŤ	766
1. Akčný plán	77
2. Monitorovanie a hodnotenie stratégie	799
ČASŤ E. FINANČNÁ ČASŤ	8585
1. Indikatívny finančný plán obce Veľké Zálužie	85
2. Viacdrojové financovanie projektov a aktivít a možnosti financovania projektov	855
2.1. Financovanie z verejných zdrojov	86
2.2. Financovanie zo súkromných zdrojov	88
ZÁVER	899
ZOZNAM PRÍLOH	9090

ÚVOD

Potreba tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce vyplýva zo Zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovať a aktualizovať PHSR obce podľa potreby. PHSR predstavuje strednodobý programový dokument, ktorý vychádza z podrobnej socio-ekonomickej analýzy a stanovuje smer ďalšieho rozvoja obce, ciele a prvoradé potreby a úlohy v zabezpečení všestraného rozvoja. Výsledkom je stratégia rozvoja obce a akčný plán, ktorý transformuje definované strategické ciele do konkrétnych realizačných krokov. Vypracovanie tohto programového dokumentu je takisto podmienkou pre využitie finančných zdrojov národných ako i zdrojov EÚ.

Stratégia rozvoja vyjadruje predstavu obce o svojom budúcom rozvoji, ktorý sa bude snažiť dosiahnuť. Definovanie takejto stratégie, teda stanovenie „kam sa chce obec dostať“ v *období nasledujúcich 7 rokov*, dáva obci, jej obyvateľom, podnikateľom a ďalším aktérom možnosť rozhodovať o svojom budúcom rozvoji. Obec je živý organizmus. Jednotlivé články žijú vlastným životom, avšak ovplyvňujú aj životy druhých, a takisto ovplyvňujú aj život obce ako celku. Obyvatelia obce menia priestor, v ktorom žijú rôznymi aktivitami, čo môže viesť k pozitívnemu rozvoju. Často však občania vytvárajú svojimi nekoordinovanými aktivitami bariéry, ktoré brzdia rozvoj celej obce. Práve Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie pre roky 2017 – 2024 vytvára dôležitý priestor pre koordinovanie aktivít realizovaných v obci, čím sa vytvárajú podmienky pre synergický efekt pre celú obec. Pred samotným procesom spracovania stratégie je potrebné pripraviť Zámer spracovania PHSR (tabuľka 2) spolu s Harmonogramom aktivít (tabuľka 3), ktorí umožňujú všetkým subjektom zúčastňovať sa aktívne na tvorbe a následne aj naplňaní PHSR.

Ak však má takýto dokument spĺňať svoju úlohu, je nevyhnutné, aby sa jeho prípravy ako aj realizácie zúčastnili všetky záujmové skupiny (obyvatelia, podnikatelia, samospráva, spolky, združenia, ďalší dôležití aktéri) a aby boli využité rôzne metódy, ktoré vedú k zapojeniu všetkých aktérov rozvoja (tabuľka 4). Diskusia všetkých záujmových skupín ponúka príležitosť dozvedieť sa o rozdielnych pohľadoch na problémy v obci, o možnostiach ich riešenia, ako aj dozvedieť sa o plánoch jednotlivcov. Preto aj pri príprave tejto stratégie boli realizované 3 workshopy so zástupcami rôznych aktérov a dotazníkový prieskum. Spoločné plánovanie sa zároveň môže stať priestorom pre začatie spolupráce, pre vytváranie inovatívnych riešení medzi rôznymi aktérmi.

Obec v podobe programu rozvoja získava nielen nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien, ale predstavuje aj určitý kontrolný nástroj naplňania stanovených aktivít. Z tohto hľadiska ho možno vnímať ako dôležitý nástroj marketingovej komunikácie. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za svoj ďalší rozvoj.

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017-2024
Forma spracovania Riadenie procesu spracovania	s pomocou externých odborníkov (úplné spracovanie „na kľúč“) Súčasťou zámeru tvorby PHSR bude vymedzenie projektového tímu, ktorý sa bude skladať z riadiaceho tímu, ktorý bude tvoriť gestor zodpovedný za celkové spracovanie dokumentu, koordinátor zodpovedný za administratívu a organizačnú časť spracovania dokumentu, metodik zodpovedný za metodickú pomoc pri spracovaní dokumentu; odborný konzultant vedie pracovné skupiny tvorené miestnymi aktérmi rozvoja, obyvateľmi a podnikateľskými subjektmi. Zoznam subjektov, ktoré budú zapojené do spracovania (starosta obce, poslanci OZ, obyvatelia, podnikateľské subjekty, cirkev, občianske združenia, spolky a ďalšie organizácie pôsobiace v obci), zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude zabezpečená viacerými formami: prostredníctvom workshopov, elektronickej komunikácie a dotazníkového prieskumu, ktorý bude distribuovaný v textovej podobe do domácností a zároveň bude zverejnený na stránke obce v elektronickej mutácii. O realizácii dotazníkového prieskumu a jeho význame pri tvorbe strategického dokumentu budú obyvatelia informovaní prostredníctvom miestneho rozhlasu, web-stránky obce, úradnej tabule obce a ďalších miestnych informačných zdrojoch (miestne noviny: Veľké Zálužie, časopis obyvateľov obce Veľké Zálužie, stretnutia záujmových organizácií).
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: júl 2016 – november 2016 Realizácia dotazníkového prieskumu – výstupom bolo spracovanie výsledkov dotazníkového prieskumu prezentovaného na 1. workshope 1. workshop – výstupom sú získané informácie k dopracovaniu analytickej časti a SWOT analýzy Analytická časť – výstupom je spracovaná analýza zdrojov poslaná na pripomienkovanie 2. workshop – výstupom je problémová analýza a strom cieľov, na základe ktorého je spracovaná strategická časť Strategická časť – výstupom je spracovaná strategická časť poslaná na pripomienkovanie 3. workshop – výstupom sú podklady pre dopracovanie dokumentu Programová časť: Realizačná časť, Finančná časť – výstupom sú spracované kapitoly implementácie stratégie poslané spolu so strategickou časťou na pripomienkovanie Pripomienkovanie a finalizácia – výstupom sú spripomienkované časti Programu rozvoja obce, finalizácia dokumentu a odovzdanie vytlačenej a elektronickej verzie na schválenie pred OZ <i>Podrobnejší harmonogram spracovania viď Tabuľka 3</i>

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Termín	HARMONOGRAM SPRACOVANIA PHSR V MESIACOCH 2016					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Realizácia dotazníkového prieskumu						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Pripomienkovanie a finalizácia						

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 4 Využitie participatívne metódy

METÓDA	INFORMOVANIE VEREJNOSTI	ZÍSKAVANIE NÁZOROV VEREJNOSTI	ZOHLADNENIE NÁZOROV VEREJNOSTI
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	X		
Využitie existujúcich médií			
Siretnutia	X		
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms	X	X	X
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	X	X	X
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	X	X	X
Verejné stretnutia	X	X	X
Návšteva v dotknutom území	X	X	X
Verejné semináre	X	X	X
Verejné vypočutie	X	X	X
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)	X	X	X
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	X	X	X
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	X	X	X
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	X	X	X
Prieskumy verejnej mienky	X	X	X

Poradné skupiny					
Miestne poradné skupiny	X	X	X	X	X
Odborné poradné skupiny	X	X	X	X	X
Pracovné skupiny	X	X	X	X	X
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu					
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora	X	X	X	X	X
Brainstorming	X	X	X	X	X
Iné aktivity					

Prameň: vlastné spracovanie

ČASŤ A. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Veľké Zálužie s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja, pričom hodnotí aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia obce, jeho limitov a rozvoja v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Časť A.1 Analýza vnútorného prostredia

1. HISTÓRIA OBCE A JEJ ROZVOJ

Prvá hodnoverná písomná zmienka o obci pochádza z roku 1261, kedy sa magistrovi Abovi zvaného Veľký podarilo získať do vlastníctva aj majetok Ujlak (terra Wylak). Podľa dokumentácie dejín obce však možno predpokladať, že Ujlak sa nachádza v lokalite dovtedy nepomenovanej osady.¹ Archeologické náleziská z okolia mesta Nitry poukazujú, že na území medzi riekami Váh a Nitra existovalo viacero veľkomoravských slovanských osád. Z tejto doby (9. – 13. storočie) sa našli zvyšky keramiky, kostí, mince a prsteň. Pôvodná obec bola pravdepodobne vlastníctvom kráľa, čím nenastal dôvod jej prideliť meno a tak ju oficiálne zdokumentovať. Počas nájazdu Tatárov v rokoch 1241 – 1242 na územie Slovenska bola obec zničená. Postupne sa však život v osadách oživoval a tak sa znovu začala osídľovať aj osada, ktorá dostala jednoduchý maďarský názov Ujlak – nové bydlisko, nová osada.² Písomná zmienka o tejto udalosti nie je však presne zachytená. Po konfiskácii hlohoveckého panstva Abovom daroval panovník Karol Róbert z Anjou magistrovi Mikulášovi zvaného Kont (19. novembra 1349), ten získal majetkovou výmenou aj chorvátske mestečko s hradom Ilok, maďarsky nazývaného Ujlak, čiže podobný názov ako Ujlak pri Nitre. V tomto období sa obec stala súčasťou „magna via“, cesty ktorá viedla z Nitry na Šintavu až Bratislavu a spájala sa s významnou obchodnou cestou „Česká“. Obec mala právo vyberať mýtnu a raz týždenne mať miestne trhy. V 14. storočí boli v okolí obce založené jedny z najrozsiahlších vinohradov v okolí. Vinohradnícka tradícia sa preniesla aj do erbu obce. V súvislosti s osídľovaním obce v období ranného stredoveku až do 14. storočia je potrebné spomenúť aj osadu Zagard, ktorá ležala severozápadným smerom od obce. Osada vznikla ako majetok hradských vojakov, avšak v druhej polovici 14. storočia, keď sa hlohoveckého panstva ujali Ujlakyovci, bola pričlenená k Ujlaku. V polovici 15. storočia sa pridávalo k názvu Ujlak aj adjektívum malý, ako odlišenie panských majetkov Ujlakyovcov na Slovensku a v Chorvátsku. Tento názov sa neujal. Okrem toho sa v pri Nových Sadoch v panstve Topolčany už nachádzala obec Ujlak, ktorá sa už v 15. storočí nazývala malým Ujlakom (Ujlacka, Malé Zálužie).³

¹ Kerestes, P. 2011. Veľké Zálužie obec s históriou.

² Tamtiež str. 23

³ Tamtiež str. 31

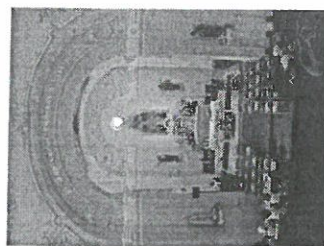
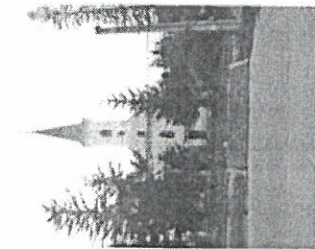
Na konci stredoveku patrili Ujlak k najvýznamnejším a najľudnatejším obciam medzi riekami Nitrou a Váhom, o čom svedčí udelenie jarmočných výsad a oslobodenie jeho obyvateľov od platenia všetkých druhov mimoriadnych daní a tridsiatku. V roku 1526 obec získala jarmočné privilégiá a oficiálne sa začala vyvíjať ako mestečko – oppidum. Dlhodobý tento názov používala aj pri komunikácii pri správe obce s vyššími úradmi. V tomto období bolo však poznačené tureckým pustošením, počas ktorého bolo spolu so susednou obcou Lehota takmer zrovnané so zemou. Z tohto obdobia sa zachovali pozostatky profítareckého valu v zadnej časti Betlahomského cintorína. Jeho postavenie mýtného mestečka na kráľovskej ceste však malo aj negatíva, lebo často sa cezeň presúvali vojská z Nitry na Hlohovec.

Prameň: Kerestes, P. 2011. Veľké Zálužie, obec s históriou., str. 24

Obrázok 1 Mapa obce Ujlak pri Nitre a osady Zagard

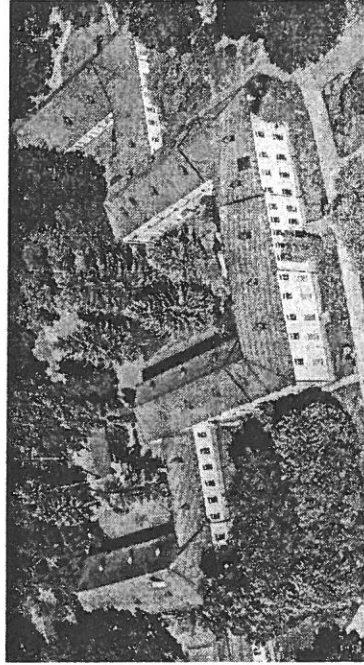
Na prelome 13. a 14. storočia vznikol aj farský kostol, ktorý bol pravdepodobne zasvätený Všetkým Svätým. Tento kostol sa však nezachoval, ale v roku 1769 bol postavený nový kostol, a to o niečo vyššie. Z pôvodného kostola sa zachoval zvon, ktorý bol prenesený do nového kostola.

Prameň: <http://www.velkezaluzie.eu/navstevnik/kostol/>

Obrázok 2 Kostol Všetkých Svätých Obrázok 3 Interiér kostola – hlavný oltár

Počas vývoja obce sa viac krát zmenili jej majitelia. Medzi nich patrili členovi rodov Abovcov Ujlakovcov, Turzovcov, Forgáčovcov, Esterházyovcov.

Prameň: interné materiály OcÚvo Veľkom Záluží
Obrázok 4 Letecký záber na budovu kaštieľa

Najväčší hospodársky rozkvet dosiahol v 17. a 18. storočí, keď patrilo rodu Forgáčovcom. V tomto období boli v obci vybudované nové podniky: pivovar, likérka, továrň na výrobu hodvábu. Prosperovali aj remeslá, najmä hrnčiarstvo, kováčstvo, tkáč, stavbári a vinohradníci. Celé panstvo sa premenilo na moderný veľkopodnik s rozvinutými majerským hospodárením a riadenou správou. Založila sa panská bažantnica, obnovilo sa lesné hospodárenie a modernizovalo poľnohospodárstvo.⁴ V roku 1869 sa stal majiteľom kaštieľa rod Esterházyovcov. Štefan Esterházy sa oženil s Gizelou Jessenákovou, dcérou baróna Jána Jessenáka a Alojzie Forgáčovej. V tejto dobe si Ujlak uchoval pozíciu trhového mesta, avšak počet obyvateľov značne klesol. Rod Esterházyovcov bol posledným vlastníkom panstva, pričom gróf J. Esterházy zomrel v Mirove v roku 1957.

Do vývoja obce zasiahla 1. a 2. svetová vojna, v rámci ktorej zahynuli viacerí obyvatelia obce, obyvatelia židovského pôvodu boli odvedení prevažne okolo roku 1942 do koncentračných táborov. Domy, ktoré boli po nich uvoľnené dostali do užívania miestni obyvatelia. Po druhej svetovej vojne sa znovuožívajúce malé živnostníctvo zrušilo, pôda sa začala zjednocovať a postupne sa vybudovalo poľnohospodárske družstvo (1957), ku ktorému boli v 70-tych rokoch 20. storočia pridružené aj družstvá v obciach Báb, Jarok a Lehota. Neskôr pribudla aj pridružená výroba.

Kaštieľ, ktorý po skončení 2. svetovej vojne slúžil na viaceré účely, avšak v roku 1957 získalo budovu a areál Ministerstvo zdravotníctva a bola v ňom zriadená Psychiatrická liečebňa, ktorá je v ňom až do súčasnosti a predstavuje významného zamestnávateľa v obci.

V 50. - 60-tych rokoch sa obec začala postupne budovať a modernizovať. Opravili sa cesty, mosty, rigoly, bola zvedená elektrina, verejné osvetlenie a obecný rozhlas. Postavená bola hasičská zbrojnica a protipožiarna nádrž. Postupne sa budovali nové domy, obchody

⁴ Keresteš, P. 2011. Veľké Zálužie, obec s históriou.

s potravinami, zmiešaným tovarom, nová škola. Obec so službami, ktoré poskytovala sa stala spádovou pre okolité obce a dostala názov stredisková.

Po roku 1989 sa v obci začalo súkromne podnikáť, vznikla spoločnosť HSH, ktoré tento rok oslávila 25 rokov existencie. V obci sa obnovila tradícia jarmokov (Petropavlovský jarmok).

V súčasnosti v obci žije viac ako 4200 obyvateľov. Obyvatelia a podnikatelia sa zaoberajú poľnohospodárskou výrobou, obnovuje sa tradícia vinohradníctva a vinárstva. Významné postavenie má aj strojárstva výroba a obchodné činnosti. V obci pôsobi viaceré významných firiem, spoločensko-záujmových organizácií, ktoré však budú popísané v ďalších častiach PHSR.

Názov obce bol zaužívaný ako Ujlak, resp. Nitraujlak. Obyvatelia obce sa už v roku 1933 pokúsili o zmenu úradného názvu obce Nitraujlak, avšak v roku 1940 bola táto iniciatíva zamietnutá. Súčasný názov obce je novotvar a bol zavedený v roku 1948.

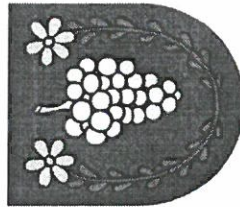
Medzi významných osobností obce patria:⁵

- **František Forgáč** (1697 – 1755) – zemepán mesta Ujlak, pôsobil aj ako novohradský župan. Ujal sa správy mesta, vytvoril v ňom samostatné panstvo a začal oživovať hospodársky život v ňom. Obnovil jarmové privilegia v mestečku.
- **Mikuláš Forgáč** (1733 – 1813) – sa ujal panstva Ujlak po smrti bezdetného strýka Františka. Za jeho pôsobenia dosiahol Ujlak ekonomický rozmach, vytvorili sa viaceré moderné výroby a remeslá (pivovar, likérka, bažantnica, fabrika na výrobu hodvábu) atď. Po sebe nezanechal žiadne potomstvo, bol pochovaný v rodinnej krypte bol kosťolom v Ujlaku.
- **Michal Bielík** (1756 – 1825) – v obci pôsobil ako hospodársky úradník Forgáčovcov. Je priekopníkom chovu priadky morušovej na Slovensku.
- **Jozef Petrovič** (1814 – 1843) – pôsobil ako ujlacký farár, bol blízkym priateľom básnika Jána Hollého. Pod pseudonymom Jozef Ujlacký napísal niekoľko literárnych diel. Zomrel vo veľmi mladom veku. Po ňom je pomenovaná aj ulica v obci, kde sa nachádza farský úrad.
- **Jozef Antalík** (1898 – 1989) – rodák z Cabaja preslávil obec najmä ako ľudový umelec – gajdos. Vyrábал gajdy, hrával na nich nielen na svadbách a oslavách, ale aj na rôznych folklórnych slávnostiach. Na základe jeho pôsobenia bol zachovaný gajdoský čardáš a iné piesne a tance.
- **Ján Esterházy ml.** (1901 – 1957) – posledný vlastník panstva, bol politikom a reprezentoval maďarskú menšinu na Slovensku. Bol aktívnym pomocníkom pri úteku Židov zo Slovenska počas 2. svetovej vojny. Po vojne bol odsúdený a odpravený na Sibír, neskôr bol odsúdený na trest smrti, ktorý bol neskôr zmiernený na doživotie. Zomrel vo väznici v Mirove. Jeho dcéra sa snaží o jeho rehabilitáciu, v roku 1993 ho Moskva oficiálne rehabilitovala, avšak na Slovensku je jeho rehabilitácia zatiaľ neúspešná.

⁵ Spracované na základe Keresteš, P. 2011. Veľké Zálužie, obec s históriou.

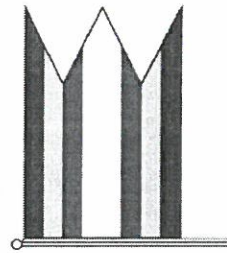
- **Ladislav Holáček** (1903 – 1977) – pôsobil v obci ako učiteľ, aktívne podporoval kultúru a osvetu, bol obecným kronikárom, spoluorganizátorom ochotníckeho divadla a spoluzakladateľom miestneho futbalového oddielu.
- **Mária Mikulová** (1907 – 2001) – nositeľka miestnych tradícií a zvykov. V obci a na okolí bola známa ako rozprávkačka a remeselníčka. Plietla košíky a robila bábiky zo šúpolia. Na základe jej rozprávania vyšla v roku 2002 kniha ľudových rozprávok „Bol raz jeden strom“.
- **Martín Krížan** (1912 – 1990) – rodák zo Zálužia, ktorý sa zúčastnil ako člen výpravy salesiánskych misionárov v Ekvádore. Po vysvätení pôsobil ako kňaz vo viacerých misiách.
- **Ladislav Holáček ml.** (1929) – syn Ladislava Holáčka, pôsobil ako zbornajster Slovenskej filharmónie, nahral 18 CD. S obcou Veľké Zálužie, v ktorej prežil svoje detstvo, udržiava neustály kontakt.
- **Kristína Bédlová** (1931 – 2016) – ľudová umelkyňa, známa šitím ujlackých krojov, udržiavaním zvykov, piesní, rečovaníck.
- **Mária Ďuračková** (1935) – aktivistka v oblasti osvetu a kultúry, napísala viacero básnických zbierok, dlhoročná bývalá predsedníčka Miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska.
- **Jozef Jurena** (1937 – 1977) – rodák z Veľkého Zálužia, ktorý sa do povedomia obce zapísal ako letec na lietadle MIG – 15, ktoré bolo dlhodobo vystavené v areáli základnej školy vo Veľkom Záluží. O umiestnenie lietadla do obce sa Jozef Jurena podieľal výraznou osobnou angažovanosťou.

Symbolmi obce Veľké Zálužie sú erb, vlajka a pečať. V erbe obce sa nachádza v červenom štíte veľký strieborný strapec hrozna obkolesený dvomi, dolu spojenými zelenými vetvičkami ukončenými hore dvomi zlatými kvietkami (ružičkami). Vinohradnícky a zamestnanecký motív, podľa odliatku pečatidla obce z roku 1692. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách červenej, žltej, zelenej a bielej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 5 Erb obce Veľké Zálužie

Prameň: http://www.vs.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=545

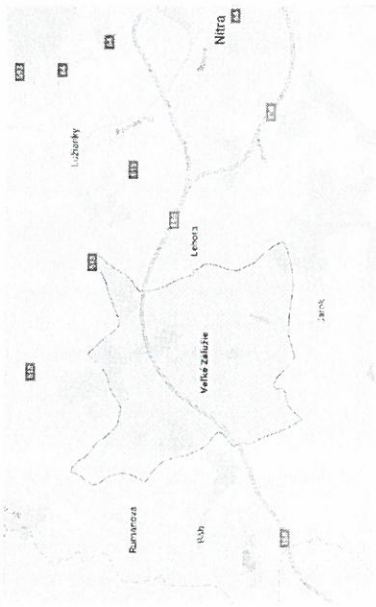
Obrázok 6 Vlajka obce Veľké Zálužie

2. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

2.1. ADMINISTRATÍVNE ZAČLENENIE A GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE A VÁZBY OBCE NA PÓLY EKONOMICKÉHO ROZVOJA

Obec Veľké Zálužie sa rozprestiera na Podunajskej nížine, na Nitrianskej tabuli. Centrum obce sa nachádza vo výške 155 m. n.m., najnižšia časť katastra je vo výške 150 m.n.m. a najvyššie položené miesto je 229 m.n.m. Intravilán obce v dvoch dolinách pozdĺž potokov Čerešňový a Zálužický. Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Dlhý kanál.

Z hľadiska územno-správneho členenia patrí obec do okresu Nitra a do Nitrianskeho samosprávneho kraja. Obec má z hľadiska zemepisnej polohy centrálné postavenie v spádovom území sídiel Báb, Jarok, Rumanová a Lehota. Obec plní najmä obytnú funkciu a pre svoje spádové územie funkciu hospodársku, čiastočne administratívnu, zdravotnú i kultúrno-spoločenskú.

Obrázok 7 Geografická poloha obce Veľké Zálužie

Prameň: <https://www.google.sk/maps>

Dopravná poloha obce je vo väzbe na región priaznivá. Obec leží 12 km od okresného mesta a regionálneho centra Nitra, 79,0 km od hlavného mesta Slovenska Bratislavy. Od pólov ekonomického rozvoja nadnárodného významu akými sú Győr či Viedeň je obec vzdialená 95,6 km (Győr, Maďarská republika), 156,1 km (Viedeň, Rakúsko).

Od pólov ekonomického rozvoja širšieho regionálneho významu a regionálneho významu je vzdialená nasledovne:

- Nitra	12,00 km,
- Hlohovec	24,65 km,
- Sered'	18,8 km,
- Galanta	25,5 km,
- Trnava	24,65 km,
- Šaľa	20,99 km,
- Močenok	10,29 km.

2.2. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ

Ekonomické, t.j. výrobné činnosti patria medzi základné faktory ovplyvňujúce socioekonomickú úroveň obce. Ich význam spočíva v tom, že ovplyvňujú nielen ekonomickú, ale i sociálnu úroveň v obci. Sú zdrojom pracovných príležitostí, dávajú zamestnancom mzdu, tvoria verejné príjmy, zhodnocujú podmienky územia, v ktorom sú alokované a iné. Ekonomické činnosti v obci môžeme hodnotiť cez sektorovú štruktúru (zastúpenie činností primárneho, sekundárneho či terciárneho sektora) alebo cez štruktúru podnikov.

2.2.1. Ekonomická základňa obce

Ekonomickú základňu obce reprezentujú najmä súkromné podniky. Podnik predstavuje právnickú osobu, ktorá vykonáva sústavnú činnosť s cieľom dosahovať zisk. Patria sem korporácie (podniky vo vlastníctve skupiny subjektov, ako napr. akciové spoločnosti, družstvá, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod.) a kvázikorporácie (podniky vo vlastníctve jedného subjektu). Podniky môžu mať podobu právnických osôb (ďalej PO) alebo fyzických osôb – podnikateľov (ďalej FO).

Právnické osoby sú právne jednotky, existenciu ktorých upravuje zákon nezávisle od jednotlivcov alebo inštitúcií, ktoré ich vlastnia alebo sú jej členmi. Neziskové inštitúcie tvoria právnické osoby poskytujúce finančným a nefinančným korporáciám, štátnej správe a domácnostiam, ako napr. rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, ktorých tržby z činnosti nepresahujú 50 % vykazovaných nákladov, ďalej občianske združenia, spolky a kluby, politické strany, cirkvi a iné.⁶

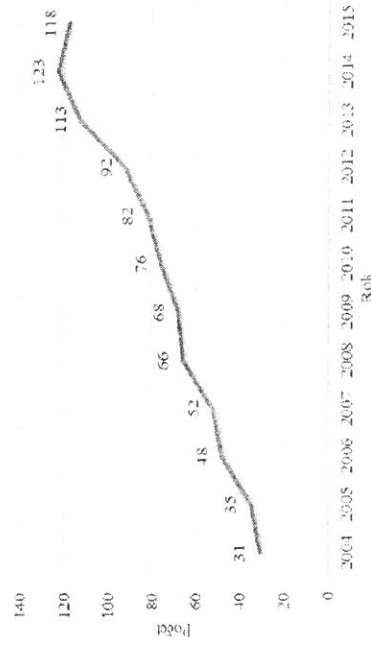
Výsledky analýzy vývoja právnických osôb v obci poukazuje Veľké Zálužie k dva a pol násobnému nárastu PO ziskových. Počet PO neziskových počas sledovaného obdobia klesal až o 88 %. Celkový počet právnických osôb narástol o 74 %, pričom v rokoch 2004 – 2014 vykazoval rastúce vývojové tendencie, v roku 2015 bol zaznamenaný pokles počtu PO o 5.

Tabuľka 5 Vývoj počtu právnických osôb v obci podľa ziskovosti v rokoch 2009-2014

Ukazovateľ	Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Index 2015/2009
Právnické osoby ziskové		45	51	57	64	84	93	113	2,51
Právnické osoby neziskové		23	25	25	28	29	30	5	0,22
Spolu		68	76	82	92	113	123	118	1,74

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z [www.statistics.sk](http://px-web.statistics.sk)

⁶http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index_txt.htm

Prameň: spracované na základe datacube.statistics.sk TMWebchSK.TMWebchSK.aspx

Obrázok 8 Vývoj počtu právnických osôb v obci podľa ziskovosti v rokoch 2009-2014

Obchodný register SR uvádza 142 podnikateľských subjektov, ktorí majú sídlo v obci. Ich činnosť sa orientuje na poľnohospodársku prvovýrobu, obchod, autodopravu, zámočníctvo, klampiárstvo, stolárstvo, strojárstvo, výroba nábytku, potravinársky priemysel, zemné práce a najmä služby. Prevažná časť PO sú spoločnosti s ručením obmedzeným. Fyzické osoby - podnikatelia nezapsaní v obchodnom registri sú osoby podnikajúce na vlastnú zodpovednosť podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona, napr. advokáti, lekári, audítori a iní) a samostatne hospodáriaci roľníci.

Počas obdobia rokov 2009 – 2015 (tabuľka 6) vývoj fyzických osôb vykazoval klesajúci trend. Pod pokles FO sa podpísal najmä pokles počtu živnostníkov, ktorý v sledovanom období predstavoval až 14 %. Na druhej strane, v rokoch 2009 – 2014 mal rastúci trend. V roku 2015 boli údaje o počte SHR a slobodných povolani nebol vykazovaný.

Tabuľka 6 Vývoj počtu fyzických osôb - podnikateľov v obci rokoch 2009-2015

UKAZOVATEĽ	Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	INDEX 2015/2009
Živnostníci		373	366	351	343	330	322	321	0,86
Slobodné povolania		5	5	5	8	7	8	.*	1,60
Samostatne hospodáriaci roľníci		3	3	3	5	5	6	.*	2,00
Spolu		381	374	359	356	342	336	330	0,87

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Vysvetlivky: * údaj nevykazovaný

V živnostenskom registri SR je evidovaných 194 živnostníkov.

Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybné hospodárstvo a ťažba).

V sekundárnom sektore pôsobia podnikateľské subjekty zamerané na potravinársky priemysel, strojárstvo, stavebníctvo, zemné práce, elektrotechnický priemysel, klampiarstvo, stolárstvo a ďalšie.

V terciárnom sektore (sektor služieb) prevládzuje svoju činnosť prevažná časť podnikateľských subjektov.

Podnikateľské subjekty v obci predstavujú skupinu tzv. samozamestnávateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých mestách, (Nitra, Šaľa, Trnava) resp. v hlavnom meste SR Bratislave. Potvrďuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2011 (79,32 %).

Tabuľka 7 Najvýznamnejšie podnikateľské subjekty v obci

NÁZOV PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	NÁZOV PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU
• PD Veľké Zálužie	• Techmonstav
• HSH s.r.o.	• Današ
• Nirotech s.r.o.	• BMS
• Kovex	• BH metal
• Združenie Paľan	• Liaharenský podnik
• PsN Veľké Zálužie	• Terra Wylak
• ESO stav	• Snackbar Gloria
• SKIPPI	• Penzión Vendelin
• GAMAmont	• Pizzeria Bianka
• STAVREK	• JVJ Trans
• MartPrint	• Fine Destillery Slovakia s.r.o.
• JUMBO	• Kalis
• Injekt	•
• Jozef Rajtar – výroba rastlinného oleja	

Prameň: spracované na základe interných materiálov obce

2.2.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci Veľké Zálužie v rokoch 2001 až 2011 vzrástol o 10 %. Počet nezamestnaných v tomto období poklesol o 22 %.

Tabuľka 8 Ekonomická aktivita obyvateľov v obci v rokoch 2001-2011

Ukazovateľ	Rok	jednotky	2001	2011	index 2011/2001
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo		abs.	1928	2126	1,1
Počet nezamestnaných		abs.	347	272	0,78

Prameň: vlastné spracovanie na základe SODB 2001 a 2011

Na základe údajov o ekonomickej aktivite obyvateľstva získaných prostredníctvom SODB 2011 (tabuľka 9) môžeme konštatovať, že obyvateľia obce sú najväčším podielom zamestnaní vo verejnej správe, zdravotníctve, poľnohospodárstve, potravinárstve, špecializovaných stavebných činnostiach, maloobchode a veľkoobchode. Obyvatelia obce bez ohľadu na odvetvie, v ktorom sú aktívni, výraznou mierou dochádzajú do zamestnania mimo obce. 100 % dochádzka do zamestnania sme nezaznamenali vo viacerých skúmaných odvetviach.

Tabuľka 9 Ekonomicky aktívne osoby podľa odvetvia ekon. činnosti v roku 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	spolu	Podiel (v) %	z toho dochádza do zamestnania	Podiel (v) %
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	100	4,70	75	75,00
Lesníctvo a ťažba dreva	11	0,52	5	45,45
Iná ťažba a dobyvanie	1	0,05	1	100,00
Pomocné činnosti pri ťažbe	2	0,09	1	50,00
Výroba potravín	119	5,60	109	91,60
Výroba nápojov	15	0,71	10	66,67
Výroba textilu	5	0,24	2	40,00
Výroba odevov	19	0,89	15	78,95
Výroba kože a kožených výrobkov	4	0,19	2	50,00
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	19	0,89	13	68,42
Výroba papiera a papierových výrobkov	1	0,05	0	0,00
Tlač a reprodukcia záznamových médií	4	0,19	4	100,00
Výroba koks a rafinovaných ropných produktov	1	0,05	0	0,00
Výroba chemikálií a chemických produktov	12	0,56	5	41,67
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	1	0,05	1	100,00
Výroba výrobkov z gumy a plastu	36	1,69	30	83,33
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	22	1,03	17	77,27
Výroba a spracovanie kovov	5	0,24	1	20,00
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	56	2,63	50	89,29
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	56	2,63	41	73,21
Výroba elektrických zariadení	13	0,61	10	76,92
Výroba strojov a zariadení i. n.	63	2,96	51	80,95
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	41	1,93	35	85,37
Výroba nábytku	38	1,79	27	71,05
Iná výroba	3	0,14	2	66,67
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	5	0,24	4	80,00
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	10	0,47	9	90,00

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE
NA OBDOBIE ROKOV 2017-2024

Zber, úprava a dodávka vody	2	0,09	1	50,00
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	10	0,47	8	80,00
Ozdravovacie činnosti a ostatné činnosti nakladania s odpadom	1	0,05	1	100,00
Výstavba budov	57	2,68	46	80,70
Inžinierske stavby	24	1,13	22	91,67
Špecializované stavebné práce	148	6,96	136	91,89
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	69	3,25	61	88,41
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	102	4,80	83	81,37
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	155	7,29	125	80,65
Pozemná doprava a doprava potrubím	81	3,81	62	76,54
Vodná doprava	1	0,05	1	100,00
Skladové a pomocné činnosti v doprave	19	0,89	16	84,21
Poštové služby a služby kuriérov	12	0,56	11	91,67
Ubytovanie	7	0,33	4	57,14
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	36	1,69	31	86,11
Nakladateľské činnosti	1	0,05	1	100,00
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	1	0,05	1	100,00
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0,05	1	100,00
Telekomunikácie	3	0,14	2	66,67
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	16	0,75	14	87,50
Informačné služby	5	0,24	3	60,00
Finančné služby, okrem poisťovní a dôchodkového zabezpečenia	10	0,47	10	100,00
Poisťovníe, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poisťovania	12	0,56	12	100,00
Pomocné činnosti finančných služieb a poisťovní	2	0,09	2	100,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností	13	0,61	11	84,62
Právne a účtovnícke činnosti	24	1,13	18	75,00
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	9	0,42	3	33,33
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	17	0,80	15	88,24
Vedecký výskum a vývoj	2	0,09	2	100,00
Reklama a prieskum trhu	9	0,42	7	77,78
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	0,09	2	100,00
Veterinárne činnosti	1	0,05	1	100,00
Prenájom a lízing	1	0,05	1	100,00
Sprostredkovanie práce	8	0,38	8	100,00
Činnosti cestovných agentúr, rezervácie služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	1	0,05	1	100,00
Bezpečnostné a pátracie služby	17	0,80	17	100,00
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou	4	0,19	4	100,00
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	16	0,75	14	87,50

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE
NA OBDOBIE ROKOV 2017-2024

Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	139	6,54	113	81,29
Vzdelávanie	116	5,46	104	89,66
Zdravotníctvo	157	7,38	143	91,08
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	8	0,38	7	87,50
Sociálna práca bez ubytovania	5	0,24	5	100,00
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	5	0,24	5	100,00
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	1	0,05	1	100,00
Sportové, zábavné a rekreačné činnosti	4	0,19	2	50,00
Činnosti členských organizácií	9	0,42	8	88,89
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	2	0,09	2	100,00
Ostatné osobné služby	17	0,80	12	70,59
Činnosti domácností ako zamestnávateľov domáceho personálu	1	0,05	1	100,00
Zamestnávateľ v zahraničí	15	0,71	11	73,33
Nezistené	86	4,05	51	59,30
Spolu	2 126	100,00	1 743	81,98

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

2.2.3. Ekonomika miestnej samosprávy

Podmienky pre vplyv miestnej samosprávy na rozvoj obce určujú tri zásadné faktory:

1. disponibilné finančné prostriedky, ktoré má v príjmovej časti rozpočtu,
2. majetok obce, ktorý má vo vlastníctve,
3. kvalita samosprávneho manažmentu, ktorý rozhoduje o využití majetku a o finančných prostriedkoch.

Zo zákona o obecnom zriadení a z kompetenčného zákona vyplývajú obciam mnohé kompetencie, na realizáciu ktorých je potrebný rovnako majetok ako aj finančné prostriedky. Problémom je, že rozhodujúca časť činnosti, ktoré zabezpečuje obec pre obyvateľov či podnikateľov, má charakter verejných úžitkov (miestne komunikácie, osvetlenie, kultúrne a športové aktivity, sociálna starostlivosť a t.), ktoré nie sú oceňované.

Obec teda nezískava späť do rozpočtu financie za náklady, ktoré sú spojené s výkonom jej kompetencií v plnom rozsahu, ale len z malej časti.

2.2.3.1. Finančné hospodárenie miestnej samosprávy

Finančné hospodárenie samosprávy charakterizuje rozpočet obce, konkrétne jeho príjmová a výdavková časť a narábanie s disponibilnými finančnými prostriedkami. Okrem stálych príjmov, ktoré zabezpečujú obci dane a to tak miestne ako i podielové, sa na vlastných príjmoch podieľajú aj príjmy nedaňové – predovšetkým príjmy z využívania majetku.

Fiskálna decentralizácia uplatňovaná od 1.1.2005 priniesla obciam zásadné zmeny týkajúce sa ich financovania. Ďalšou výraznou zmenou je aj zásada tvorby viacročných rozpočtov (3 roky) a s tým súvisiaca aj povinná štruktúra rozpočtu vo forme jednotlivých

programov pre obce nad 2000 obyvateľov, ktoré by mali byť úzko previazané práve s PHSR obce.

2.2.3.1.1. Bežný rozpočet

Bežný rozpočet sa zostavuje ako bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov vzťahujúcich sa k rozpočtovému roku. Bežný rozpočet slúži obci na zabezpečovanie bežného (každodenného) chodu obce. Ide o príjmy a výdavky, ktoré sa pravidelne opakujú (napr. príjmy z podielových a miestnych daní, mzdy a odvody zamestnancov, nákup krátkodobého vybavenia, náklady spojené s bežnou údržbou a pod.). Bežný rozpočet má obec povinnosť plánovať ako vyrovnaný (príjmy = výdavky), alebo ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky).

Príjmy bežného rozpočtu

Z tabuľky 10 vyplýva, že počas obdobia rokov 2011 – 2015 bežné príjmy obce vykazovali rastúci trend. V roku 2011 v porovnaní s rokom predchádzajúcim celkové bežné príjmy vzrástli o 26,45% v dôsledku nárastu daňových príjmov a grantov a transferov. V rámci štruktúry bežných príjmov nosnú časť príjmov predstavuje výnos dane z príjmov fyzických osôb (podielová daň). Obec okrem dane z nehmuteľnosti vyrubuje aj ďalšie miestne dane – daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie a daň za výherné hracie prístroje. V roku 2012 obce vyrubila aj daň za predajné automaty, ktorú vyberala iba v roku 2012. V rámci príjmov z dane nehmuteľnosti a príjmov z miestnych daní sa príjem každoročne s minimálnymi výkyvmi pohyboval na približne rovnakej úrovni. Príjmy z poplatku za KO a DSO boli počas obdobia rokov 2011 – 2015 rásť.

Nedaňové príjmy predstavujú predovšetkým príjmy z využívania majetku. Obec získava príjmy predovšetkým z prenájmu pozemkov a budov vo vlastníctve obci. Administratívne poplatky predstavujú predovšetkým príjmy z administratívnych poplatkov.

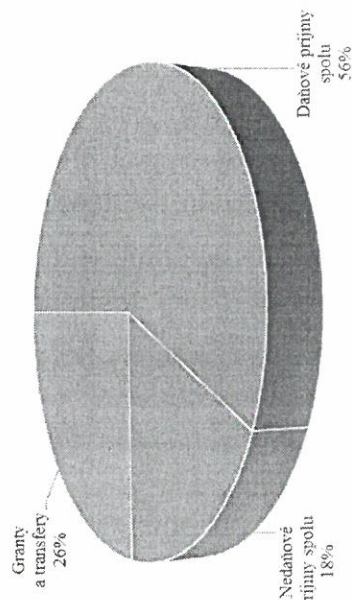
Granty a transfery predstavujú predovšetkým príjmy určené na zabezpečenie prenesených kompetencií. Ostatné transfery v jednotlivých rokoch predstavovali príjmy pre realizáciu projektov z EFRR fondu, dotácie z VÚC, Program obnovy dediny a OZ VITIS.

Tabuľka 10 Príjmy bežného rozpočtu obce Veľké Zálužie za obdobie rokov 2011 – 2015 (v tis. €)

Klasifikácia príjmov	2011	2012	2013	2014	2015	Index 2015/2011
100 Daňové príjmy spolu	960,8	952,43	1027,15	1082,09	1206,93	1,26
z toho:						
výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	770,77	774,97	834,07	882,37	994,87	1,29
dane z nehmuteľností	119,91	115,3	180,01	116,9	122,9	1,02
ost. miestne dane	3,69	3,65	3,3	3,4	4,0	1,08
poplatok za KO a DSO	66,43	58,51	71,35	79,33	85,16	1,28
200 Nedaňové príjmy	417,76	339,7	339,11	342,06	378,44	0,91

spolu									
z toho :									
z využívania majetku	125,9	114,75	116,5	123,5	123,8	0,98			
administratívne poplatky	51,49	15,42	16,45	15,75	18,4	0,36			
iné nedaňové príjmy	111,45	209,51	206,1	202,77	236,24	2,12			
300 Granty a transfery	481,52	489,8	520,29	542,24	549,51	1,14			
z toho:									
dotácie na prenesený výkon	479,83	475,89	51,4	535,77	536,32	1,12			
ostatné transfery	1,69	13,9	6,88	6,47	12,74	7,54			
Bežné príjmy spolu	1860,4	1781,9	1886,55	1966,39	2134,88	1,15			
Daňová sila obce (v €)	0,24	0,23	0,25	0,26	0,29	1,22			
Ekonomická sila obce (v €)	0,46	0,44	0,46	0,47	0,51	1,12			

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za roky 2011-2015, vlastné spracovanie

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za rok 2015, vlastné spracovanie

Obrázok 9 Štruktúra bežných príjmov obce v roku 2015 (v %)

Z obrázku 9 vyplýva, že najväčší podiel na celkových bežných príjmoch obce predstavujú príjmy vo forme daňových príjmov (56 %). Nedaňové príjmy, ktoré predstavujú predovšetkým príjmy z využívania majetku predstavujú 18 % a granty a transfery podiel 26 %.

Výdavky bežného rozpočtu

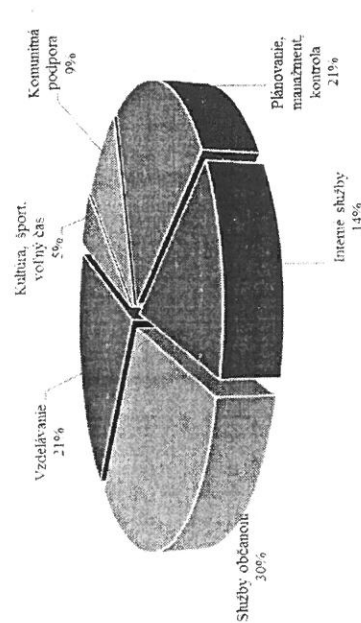
V bežných výdavkoch nie sú uvedené výdavky ZŠ a ŠJ ZŠ, nakoľko ZŠ je právnickou osobou, každoročne bežné výdavky ZŠ rásť, v roku 2015 predstavovali objem 606 tis. €. V rámci programu *Plánovanie, manažment a kontrola* sú výdavky spojené s výdavkami na mzdy pre volených aj výkonných zamestnancov obce, kontrolou činnosti obce a s členskými poplatkami v záujmových združeniach. Zabezpečenie kvalitných služieb je cieľom programu *Služby občanom*, v rámci ktorého vydáva obec finančné prostriedky na

matričnú činnosť, osvedčovanie dokladov a listín, evidenciu obyvateľov a cintorínske a pohrebne služby. Počas skúšaného obdobia obec viackrát menila programovú štruktúru, preto porovnávanie výdavkov na jednotlivé programy nie je ani vhodné a ani objektívne. V roku 2011 obec nezostavovala programový rozpočet. Prvý krát bol programový rozpočet zostavený v roku 2012, kedy obsahoval 14 programov. Podobne tomu bolo aj v roku 2013. V rokoch 2014 a 2015 bol počet programov šesť, avšak vnútorná zostava programov v roku 2014 a 2015 nebola úplne identická.

Tabuľka 11 Výdavky bežného rozpočtu obce za obdobie rokov 2012 – 2015 (v €)

číslo	Program	2012	2013	2014	2015
1	Plánovanie, manažment, kontrola	84 699,77	57 492,08	261 370,64	303 511,38
2	Propagácia	22 404,22	2 725,64	97 542,70	199 836,23
3	Služby občanom	38 291,78	41 092,10	434 902,66	446 123,80
4	Bezpečnosť	1 408,61	1 377,75	855 525,89	313 262,21
5	Verejnoprospesné služby	397 699,92	386 114,87	52 779,85	68 022,39
6	Komunikácie	21 910,08	10 611,66	99 112,06	129 866,90
7	Vzdelávanie	769 687,20	801 477,32	1 801 233,80	1 460 622,91
8	Šport	18 256,51	29 235,62		
9	Kultúra	29 140,85	32 082,19		
10	Bývanie	104 502,43	107 974,65		
11	Sociálne služby	11 898,35	15 938,88		
12	Zdravotníctvo	3 109,07	2 512,70		
13	Výkon samosprávy	204 183,87	193 884,96		
14	Finančné služby	2 682,45	1 353,79		
Spolu		1 709 875,11	1 683 874,21		

Prameň: Záverečné účty obce Veľké Zálužie za roky 2012-2015, vlastné spracovanie

Prameň: Záverečné účty obce Veľké Zálužie za rok 2015, vlastné spracovanie
Obrázok 10 Struktúra bežných výdavkov obce v roku 2015 (v %)

2.2.3.1.1. Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet sa týka tvorby dlhodobých aktiv, čo znamená, že slúži na tvorbu a zhodnocovanie majetku, má investičný charakter. Kapitálový rozpočet môže byť plánovaný ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky), ako vyrovnaný (príjmy = výdavky), ale môže byť aj schodkový (príjmy sú nižšie ako výdavky), ale len za podmienok stanovených zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších noviel.

Tabuľka 12 Kapitálový rozpočet obce za obdobie rokov 2011 – 2015 (v tis. €)

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	2011	2012	2013	2014	2015
Kapitálové príjmy spolu	614,16	7,78	47,32	36,00	47,69
Kapitálové výdavky spolu	641,22	80,34	127,08	137,87	82,01

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za roky 2011-2015, vlastné spracovanie

V roku 2010 obec získala finančné prostriedky získané na projekt „Regenerácia centra obce Veľké Zálužie“ financované z EFRR v rámci ROP. V rámci energetickej efektívnosti vo verejných budovách v roku 2010 – 2011 bol opravený spoločenský dom. V roku 2013 obec získala finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na modernizáciu kotolne v ZŠ, vybudovanie ihriska za nadsady SPP. V roku 2015 obec získala finančné zdroje zo štátneho rozpočtu na rekonštrukciu strechy na športovom ihrisku (20 tis. Eur), odstránenie havarijného stavu kúrenia (rozvoje a vykurovacie telesá) v základnej škole, z Programu obnovy dediny na vybudovanie chodníka a ďalšie.

Tabuľka 13 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia obce Veľké Zálužie za obdobie rokov 2011 – 2015 (v tis. €)

ROZPOČTY	2011	2012	2013	2014	2015
Bežné príjmy spolu	1860,43	1781,92	1886,55	1966,39	2134,88
Bežné výdavky spolu	1799,22	1709,84	1674,96	1801,23	1495,53
Kapitálové príjmy spolu	614,16	7,78	48,12	36,00	47,69
Kapitálové výdavky spolu	641,22	80,34	127,08	137,87	82,01
Finančné operácie príjmové	622,06	33,94	8,32	0	0
Finančné operácie výdavkové	655,89	24,12	19,79	6,21	0

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za roky 2011-2015, vlastné spracovanie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

2.2.3.2. Disponibilný obecný majetok a jeho využitie

Majetok obce je dôležitým nástrojom rozvoja obce. Obec Veľké Zálužie neprevádzkuje žiadnu podnikateľskú činnosť a má zriadenú jednu rozpočtovú organizáciu - Základná škola vo Veľkom Záluží a tiež obec nemá zriadenú žiadnu príspevkovú organizáciu.

Tabuľka 14 Hodnota a štruktúra aktív obce Veľké Zálužie v roku 2015

AKTIVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1. Neobežný majetok spolu (A+B+C)	6 526,24	94,42
z toho	0	0
A. Dlhodobý nehmotný majetok celkom	5787,07	88,67
B. Dlhodobý hmotný majetok celkom	739,17	11,33
C. Dlhodobý finančný majetok	384,11	5,56
2. Obežný majetok	1,53	0,02
3. Časové rozlíšenie	6911,89	100,00
Majetok spolu (1+2+3)	1,65	

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za rok 2015, vlastné spracovanie

Z pohľadu vecnej a hodnotovej štruktúry majetku, najväčší podiel tvorí neobežný majetok (94,42 % z celkovej hodnoty majetku). Stavby a pozemky sú súčasťou dlhodobého hmotného majetku. Okrem toho v rámci tejto skupiny majetku obec vykazuje aj samostatné hnutelné veci, drobný dlhodobý majetok a obstaranie dlhodobého hmotného majetku. Obec v rámci dlhodobého finančného majetku eviduje ostatný dlhodobý finančný majetok. Obežný majetok je tvorený predovšetkým krátkodobými pohľadávkami ako aj zúčtovaním rozpočtu obce a VÚC. Časové rozlíšenie predstavujú náklady budúcich období.

Vlastné imanie obce je tvorené hospodárskym výsledkom. V rámci záväzkov najväčší podiel tvoria dlhodobé záväzky (93,28 %) a krátkodobé záväzky (6,48 %). Dlhodobé záväzky eviduje obec voči sociálnemu fondu a krátkodobé záväzky eviduje predovšetkým voči dodávateľom a za nevyfakturované dodávky. Časové rozlíšenie tvoria výnosy budúcich období.

Tabuľka 15 Hodnota a štruktúra pasív obce Veľké Zálužie v roku 2015

PASIVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1. Vlastné imanie spolu	4959,49	71,75
z toho		
Výsledok hospodárenia	4979,42	
2. Záväzky spolu	1425,62	20,63
z toho		
Rezervy	3,5	0,25
Dlhodobé záväzky	1329,76	93,28

Krátkodobé záväzky	92,35	6,48
3. Časové rozlíšenie	526,78	7,62
Vlastné imanie a záväzky spolu (1+2+3)	6911,89	100

Prameň: Záverečný účet obce Veľké Zálužie za rok 2015, vlastné spracovanie

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Komplexne vybudovaná technická infraštruktúra je významným rozvojovým faktorom v každom sídle, pretože vytvára podmienky pre rozvoj podnikania i pre kvalitu života jej obyvateľov.

Vzhľadom k tomu, že sa všetky súčasti technickej infraštruktúry budujú z verejných zdrojov (štátnych, obecných) pre obyvateľstvo ako i pre podnikateľov plynú z nej tzv. aglomeračné efekty v podobe úspor vlastných nákladov, ktoré by museli vynakladať z vlastných prostriedkov na zabezpečenie vody, kúrenia a likvidáciu odpadovej vody.

2.3.1. Cestná sieť a dopravné systémy

Z hľadiska dopravnej napojenosti obcou Veľké Zálužie prechádza cesta III. triedy (III/05133) v celkovej dĺžke 5,8 km. Cesta III/05133 tvorí hlavnú dopravnú os obce v smere Nitra – Lehota – R1. Táto cesta zabezpečuje prepojenie na R1 Nitra – Trnava, kde sa napája na DI Trnava - Bratislava. Z cesty III/05133 odbočuje cesta III/05179 v smere na obec Jarok v celkovej dĺžke 1700 m. Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca 17,5 km. V obci sú vybudované chodníky v celkovej dĺžke 2500 m, najmä popri hlavnej ceste III/05133 a v niektorých častiach obce pri miestnych komunikáciách.

Železničná doprava

Obec nemá priame železničné napojenie. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Nitra (12 km).

Autobusová doprava

V obci existuje pravidelné autobusové spojenie s mestom Nitra, Sereď, Trnava, ako aj okolitými obcami (Lehota, Báb, Rumanová, Rišovce, Pata), okrem obce Jarok. V obci sa nachádzajú 8 autobusových zastávok. Autobusová napojenosť je vyhovujúca od skorých ranných hodín až do neskorých večerných hodín v smere na Nitra.

Letecká doprava

Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Bratislave, vzdialené približne 79 km. 18,61 km od obce sa nachádza letisko v Nitre – Janíkovciach, ktoré sa využíva na športové účely.

2.3.2. Energetické hospodárstvo

Energetické hospodárstvo v obci tvoria elektrické rozvodné siete a plynofikácia.

Energetické siete

Elektrické siete sú vybudované pozdĺž všetkých miestnych komunikácií. Náklady na prevádzku sú značne vysoké. Celkový príkon elektrickej energie do obce je v súčasnej dobe dostatočným pre potreby obyvateľov i súčasného hospodárskeho rozvoja. Elektrické siete a príkon elektrickej energie nebude obmedzujúcim faktorom rozvoja ani do budúcnosti. Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečené vzdutým vedením. Obec je pripojená na elektrickú energiu z dvoch samostatných vedení vychádzajúcich zo 110/22 kV transformovne Nitra-Juh. V obci sa nachádza niekoľko transformovní. Severovýchodne od obce prechádza dvojité 110 kV vedenie Krížovany – Nitra.

Plynofikácia

Obec je plne plynofikovaná, no napriek tomu niektorí obyvatelia na vykurovanie používajú pevné palivo (drevo, uhlie) a v menšej miere majú domácnosti aj elektrické vykurovanie. Distribúciu plynu v obci zabezpečuje spoločnosť eustream, a.s. Pre potreby obce bola zrealizovaná VTL prípojka DN 80, PN 2,5 MPa. Katastrálnym územím obce prechádza plynovodné rozvodné potrubie a ropovod, ktorých ochranné a bezpečnostné pásma obmedzujú novú individuálnu výstavbu v niektorých častiach obce.

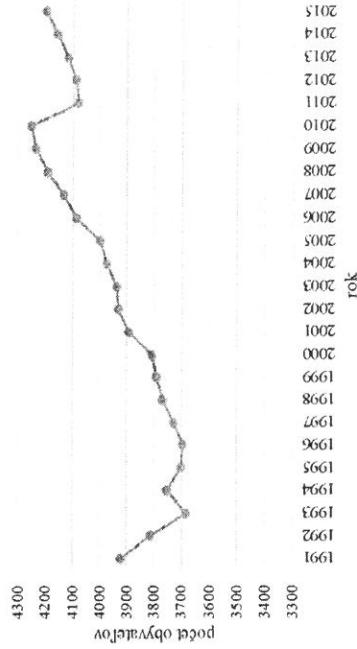
2.3.3. Telekomunikácie

Celé územie obce je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov – Telekom, Orange, O2 a aj nového operátora 4. Telefónna ústredňa sa nachádza priamo v obci. Telefónna ústredňa je napojená na miestny spojovací telekomunikačný kábel. Miestna telefónna sieť v obci je urobená káblami v zemi a samonosnými káblami na drevených stĺpoch. V niektorých častiach obce sú zavedené optické káble, internet sa šíri prostredníctvom káblov a mikrovlnného spojenia. Obyvatelia majú možnosť využívať aj internetové pripojenie cez vyššie uvedené operátory. Verejný rozhlas, ktorý obec využíva na informovanie obyvateľov obce je vedený na stĺpoch verejného osvetlenia. Celková dĺžka vedenia miestneho rozhlasu je 13 km.

3. SOCIÁLNA OBLASŤ

3.1. OBYVATEĽSTVO

Obec Veľké Zálužie sa počtom obyvateľov zaraďuje k veľkým obciam Slovenska. K 31.12.2015 malo na území obce prihlásených trvalý pobyt 4199 obyvateľov. Z vývoja počtu obyvateľov zaznamenaného od roku 1991 až po súčasnosť (obrázok 11) vidieť, že počet obyvateľov žijúcich v obci od roku 1991 mal kolísavé tendencie vývoja, avšak od roku 1996 postupne rástol až do roku 2010, kedy dosiahol hodnotu 4255. V nasledujúcom roku výrazne klesol na hodnotu 4080. Od roku 2012 však opätovne pozorujeme nárast počtu obyvateľov s medziročným prírastkom od 0,2-0,9 %.

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Obrázok 11 Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľké Zálužie v rokoch 1991 - 2015

Na základe analýzy pohlavnej štruktúry je možné konštatovať, že podiel ženskej zložky populácie v období rokov 1991-2015 prevláda nad mužskou zložkou populácie, čo potvrdzujú aj hodnoty indexu maskulinity a indexu feminity. Index maskulinity dosiahol v roku 1991 hodnotu 95,93, čo znamená, že na 100 žien pripadlo 95 mužov, v roku 2001 a aj v roku 2015 na 100 žien pripadlo 93 mužov. Podľa hodnot indexu feminity je možné vidieť, že v roku 1991 pripadlo na 100 mužov 104 žien a v roku 2015 však počet žien vzrástol.

Hustota obyvateľov na vyjadrená počtom obyvateľov na km² sa pohybovala v rozpätí od 121 obyvateľov na km² (rok 2001) do 130,17 (rok 2015).

Tabuľka 16 Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013

Ukazovateľ	Rok	jednotky	1991	2001	2009	2011	2013	2015
Celkový počet obyvateľov		abs.	3 613	3 893	4 237	4 080	4 120	4 199
Počet mužov		abs.	1 769	1 878	2 057	1 967	1 989	2 023
Index maskulinity		počet mužov/na 100 žien	95,93	93,2	94,4	93,1	93,3	93,0
Počet žien		abs.	1 844	2 015	2 180	2 113	2 131	2 176
Index feminity		počet žien /na 100 mužov	104,23	107,29	105,98	107,42	107,14	107,56
Hustota obyvateľov		počet obyvateľov na km ²	112,5	121,14	130,98	127,38	127,87	130,17

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk a SOBD 1991, 2001, 2011

Celkový počet obyvateľov v obci je ovplyvnený pohybom obyvateľov. Prirodzený pohyb obyvateľov súvisí s prirodzenou schopnosťou človeka, t.j. reprodukciou. V rámci prirodzeného pohybu sa sledujú dve základné zložky, a to pôrodnosť vyjadrená cez počet narodených a úmrtnosť vyjadrená cez počet zomrelých. Výsledkom prirodzeného pohybu je prirodzený prírastok. Počet narodených v obci Veľké Zálužie v sledovanom období vykazuje relatívne stabilizovaný vývoj, v roku 2015 bol zaznamenaný pokles počtu narodených. Tento vývoj potvrdzujú aj prepočítané hodnoty počtu narodených a prirodzeného prírastku. V roku 2009 dosiahol prirodzený prírastok hodnotu 47 obyvateľov (prepočítaný na 1000 obyvateľov hodnotu 11,18 promile), v roku 2013 sa táto hodnota zvýšila na 48 (prepočítaný na 1000 obyvateľov hodnotu 11,69 promile). V rokoch 2015 je možné sledovať pokles prirodzeného prírastku v obci. Môžeme skonštatovať, že prirodzený prírastok obyvateľstva v obci ovplyvňoval nárast celkového počtu obyvateľov v obci až od roku 2013.

Tabuľka 17 Vývoj pohybu obyvateľstva v obci v rokoch 2009 - 2015

Ukazovateľ	Rok	jednotky	2009	2011	2013	2015
Počet narodených		abs.	47	47	48	41
		na 1000 obyv.	11,18	11,25	11,69	9,81
Počet zomrelých		abs.	55	55	39	29
		na 1000 obyv.	13,08	13,45	9,5	6,94
Prirodzený prírastok/úbytok		abs.	-8	10	-1	-3
		na 1000 obyv.	-1,9	-2,2	2,19	2,87
Počet prisťahovaných		abs.	96	40	68	88
		na 1000 obyv.	22,66	9,80	16,50	20,96
Počet vystáňovaných		abs.	44	50	47	60
		na 1000 obyv.	10,38	12,25	11,41	14,29
Migračný prírastok/úbytok		abs.	52	-10	21	28
		na 1000 obyv.	12,37	-2,45	5,12	6,7
Celkový prírastok/úbytok		abs.	44	-19	30	40
		na 1000 obyv.	10,46	-4,65	7,31	9,57

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Ďalším pohybom, ktorý ovplyvňuje celkový počet obyvateľov v obci, je mechanický pohyb, ktorý skúma najmä dva javy, imigráciu vyjadrenú cez počet prisťahovaných a emigráciu vyjadrenú cez počet vystáňovaných. Výsledkom mechanického pohybu je migračný prírastok resp. úbytok. Migračný prírastok v obci Veľké Zálužie mal v sledovanom období kolísavý trend. Kým v roku 2009 v porovnaní s rokom 2011 došlo k migračnému úbytku obyvateľov, už v roku 2013 výraznejšie vzrástol migračný prírastok až na úroveň hodnoty 15, no už v roku 2015 v obci nastal výrazný migračný úbytok obyvateľov obce, čo znamená, že v danom roku sa obyvateľia obce viac vystáňovali ako prisťahovávali.

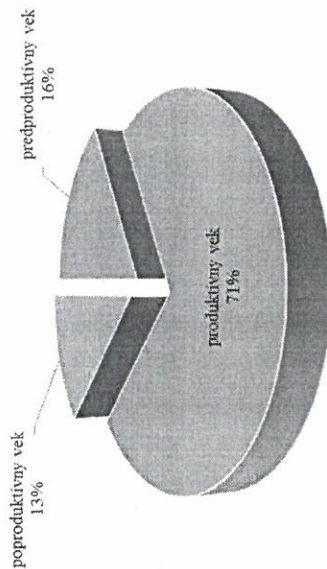
Súčet prirodzeného a migračného prírastku tvorí celkový prírastok obyvateľov, ktorý v obci Veľké Zálužie v sledovanom období poklesol z hodnoty 10,46 (v roku 2009) na 9,57

v roku 2015. V prepočítaných hodnotách na 1 000 obyvateľov celkový prírastok obyvateľov poklesol z 10,46 na 9,57. V roku 2011 bol však celkový prírastok obyvateľov záporný.

V hodnotách ukazovateľov prirodzeného, migračného a celkového pohybu sa však neodzrkadľujú obyvateľia, ktorí sa do obce prisťahujú, ale k trvalému pobytu sa neprihlasujú.

3.1.1. Veková štruktúra obyvateľstva

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v obci patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny: obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0-14 rokov veku), obyvateľia v produktívnom veku (muži od 15 do 59 rokov veku a ženy od 15 do 54 rokov veku) a obyvateľia v poproduktívnom veku (muži nad 60 rokov veku a ženy nad 55 rokov veku). Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj obce nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii v obci, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky.

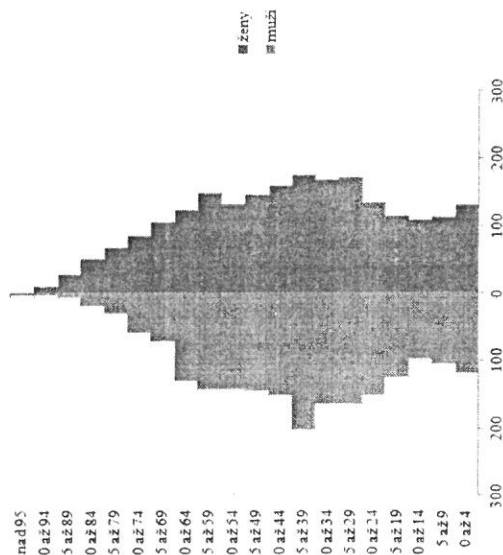
Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo ŠÚ SR

Obrázok 12 Podiel základných vekových skupín v obci Veľké Zálužie v roku 2015 v %

Na základe údajov získaných zo ŠÚ SR tvorí podiel obyvateľov v predproduktívnom veku vo vekovej štruktúre obce Veľké Zálužie 16,05%, podiel obyvateľov v produktívnom veku 71,18 % a podiel obyvateľov v poproduktívnom veku 12,76 %.

Matematicky je možné vekovú štruktúru obyvateľstva vyjadriť cez index starnutia, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľov. Index starnutia dosiahol v roku 2015 hodnotu 79,53, čo znamená, že na 100 obyvateľov predproduktívneho veku pripadá 79 obyvateľov poproduktívneho veku. Na základe hodnoty indexu sa veková štruktúra obce charakterizuje ako progresívna, nakoľko predproduktívna zložka obyvateľstva prevláda nad poproduktívnou. Vekovú štruktúru je možno graficky

zaznamenaní do vekovej pyramidy, v rámci ktorej je možné predpokladať zmeny vo vekovej štruktúre v ďalších rokoch.

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov ŠÚ SR

Obrázok 13 Veková pyramída obyvateľstva v obci Veľké Zálužie v roku 2015

3.1.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra kategorizuje obyvateľstvo podľa stupňa dosiahnutého vzdelania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvateľia ovplyvňujú štruktúru výroby, ale aj dynamiku početnosti firiem. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do výrobného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnanie. Je rozhodne aktivizujúcim prvkom ekonomického rozvoja nielen obce, ale aj celého regiónu.

Na základe výsledkov SODB 2011 prezentovaných v tabuľke 18 vidieť, že v obci Veľké Zálužie dominovali obyvateľia učňovským vzdelaním (19,46 %), obyvateľia s úplným stredoškolským vzdelaním (17,97%) a obyvateľia so základným vzdelaním (17,61 %). Svoje vzdelanie neudalo 1,76 % obyvateľov obce. Obyvatelia s ukončeným vysokoškolským vzdelaním tvorili takmer 9,05 % podiel.

Tabuľka 18 Štruktúra obyvateľov obce podľa stupňa ukončeného vzdelania v roku 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Spolu	Podiel (%)
Základné	722	17,61
Učňovské (bez maturity)	798	19,46
Stredné odborné (bez maturity)	440	10,73
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	145	3,54
Úplné stredné odborné (s maturitou)	737	17,97
Úplné stredné všeobecné	128	3,12
Vyššie odborné vzdelanie	35	0,85
Vysokoškolské bakalárske	66	1,61
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	293	7,14
Vysokoškolské doktorandské	12	0,29
Vysokoškolské spolu	371	9,05
Bez školského vzdelania	653	15,92
Nezistené	72	1,76
Úhrn	4 101	100

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 2011

3.1.3. Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti, pričom s rastúcim počtom rokov vzrastal podiel obyvateľov slovenskej národnosti zo 99,02 % (rok 2001) na 96,45 % (rok 2011). Podiel obyvateľov maďarskej národnosti sa počas sledovaných rokov znižoval z 0,12 % (rok 2001) na 0,25 % (rok 2011). Zastúpenie ostatných národnostných menšín bolo výrazne nižšie. Výrazne stúpol podiel obyvateľov s nezistenou národnostnou štruktúrou. V roku 2001 neboli národnostné skupiny osobitne vykazované.

Tabuľka 19 Štruktúra obyvateľov obce podľa národnosti v rokoch 2001-2011 (v %)

Národnostná štruktúra	2001	2011	Index
Slovenská	99,02	96,45	0,97
Maďarská	0,12	0,25	2,08
Rómska*	0	0,30	-
Ukrajinská*	-	0,15	-
Česká	0,43	0,25	0,58
nemecká	-	0,05	-
Poľská*	-	0,05	-
Moravská*	-	0,00	-
Iná	0,40	0,20	0,5
Nezistená	0,03	2,28	76
Spolu	100,0	100,0	1

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

Náboženská štruktúra vyjadruje rozdelenie obyvateľstva obce podľa vierovyznania. V období rokov 2001 – 2011 v obci dominovali obyvatelia s rímskokatolíckym vierovyznaním, ich podiel zaznamenal v roku 2011 pokles na 87,64 % z 94,49 % v roku 2001. Na druhej strane bol zaznamenaný nárast podielu iných sledovaných náboženských vyznaní a cirkví. Podiel obyvateľov bez vyznania sa počas sledovaného obdobia narástol z 3,53 na 6,29 %, taktiež bol zaznamenaný nárast podielu obyvateľov s nezistením vierovyznaním (z 1,11 v roku 2001 na 4,71 v roku 2011).

Tabuľka 20 Štruktúra obyvateľov obce podľa náboženského vierovyznania v rokoch 2001-2011 (v %)

Náboženské vyznanie / cirkev	2001	2011
Rímskokatolícka cirkev	94,49	87,64
Gréckokatolícka cirkev	0,00	0,20
Pravoslávna cirkev	0,00	0,17
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0,18	0,41
Reformovaná kresťanská cirkev	0,00	0,07
Evanjelická cirkev metodistická	0,00	0,02
Apoštolská cirkev	0,00	0,15
Starokatolícka cirkev	0,00	0,02
Kresťanské zbory	0,00	0,05
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0,15	0,12
Bahájske spoločenstvo	0,00	0,02
Bez vyznania	3,53	6,29
Ostatné/mé	0,52	0,12
Nezistené	1,11	4,71
Spolu	100,00	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

3.1.4. Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce

V súčasnosti v obci pôsobi niekoľko kultúrno - spoločenských, ale športových organizácií v obci:

- Folklórna skupina Ujlačanka
- Folklórna skupina Drienka
- Detský folklórny súbor Slniečko
- Dychová hudba Zálužanka
- ZO Slovenskej jednoty dôchodcov
- MO Matice slovenskej
- ZO Slovenského zväzu záhradkárov
- MO Slovenského červeného kríža

- OZ Mravec
- Materské centrum Bisky
- Kostolný zbor
- Slovenský skauting- 45. zbor posledného spojenectva Veľké Zálužie
- Záchrana a záchranná asistencia
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Poľovnícke združenie
- OZ VITIS
- Lukostrelci
- Nohejbalisti
- Športový klub
- Cyklotrial team, ktorý postupne ukončuje svoju činnosť,
- novoformujúca sa skupina mladých športovcov „workoutistov“

Uvedeného organizácie sú veľmi aktívne, podieľajú sa na viacerých podujatiach organizovaných obcou, resp. niektoré podujatia organizujú samostatne. Na svoju činnosť majú od obce pridelené priestory, kde sa môžu ich členovia pravidelne stretávať.

Obec vydáva obecný časopis – štvrťročník Veľké Zálužie časopis obyvateľov obce Veľké Zálužie. Časopis vychádza v náklade 1600 ks. V obci sa nachádza aj spoločenský dom, ktorý má malú sálu, veľkú sálu, zrkadlovú sálu, pódium, kuchyňu. Spol. dom si vyžaduje nevyhnutné rozšírenie priestorových kapacít. Spoločenský dom a ktorý okrem kultúrnych a obecných podujatí poskytuje priestory aj pre rodinné oslavy a podujatia občanom obce a svoju činnosť v ňom prevádzkuje Centrum voľného času Slniečko a OZ VITIS.

Okrem futbalového ihriska, kde sa nachádza hlavná hracia plocha, vedľajšia hracia plocha a cyklotrialové ihrisko, sa môžu obyvatelia športovo vyžiť aj na ihrisku za základnou školou, multifunkčnom ihrisku. Telocvičňa sa nachádza v základnej škole a v materskej škole.

Obec je súčasťou viacerých združení – OZ VITIS, Ponitrianske združenie pre separovaný zber odpadu, Nitriansky ZMOS, ZMOS. Obec má nadviazanú cezhraničnú spoluprácu so Srbskou obcou Maglič a českou obcou Veľké Pavlovce.

Kultúrne podujatia

Obec Veľké Zálužie počas roka organizuje viaceré kultúrno – spoločenské podujatia:

- Fašiangový pochod obcou a pochovávanie basy,
- Výstava k Veľkej Noci,
- Jarné upratovanie obce,
- Stavanie mája,
- Gulášmajster – súťaž vo varení gulášu,
- Slniečkovský koniec školského roka,
- Seniorská pohoda,
- Petropavlovský jarmok,
- Pietna spomienka na SNP,

- Zálužské vinobranie,
- Lampiónový sprievod,
- Na uliackej veži (hlavný organizátor je základná škola)
- Víťanie Mikuláša,
- Vianočné trhy,
- Posviacka mladého vína,
- Rozlučka so starým rokom a víťanie nového roka,
- Darovanie krvi (trikrát v roku).

Obec sa zapája aj do regionálnych podujatí (Akademická Nitra), národných podujatí (Peace Run - beh mieru). Okrem týchto podujatí viaceré záujmové organizácie usporadúvajú vlastné podujatia (degustácie vína (ZO SZZ), gajdošské workshopy (MO MS), Noc s Andersenom (MS a CVČ Slniečko), výročné schôdze záujmových organizácií atď).

V obci aktívne pôsobí aj Zbor pre občianske záležitosti, ktorý organizuje Víťanie detí do života (3 – 4 x), Oslavy jubilatov, asistencia pri civilných obradoch.

V rámci športových podujatí obec organizuje futbalové zápasy, nohejbalové turnaje, majstrovstvá lukostrelbe (Majstrovstvá Slovenska), súťaže DHZ, futbalový turnaj o pohár starostu obce.

3.2. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Sociálna infraštruktúra je dôležitá pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, ale má vplyv aj na rozmiestnenie niektorých výrobných a sociálnych infraštruktúr je spojené najmä so štruktúrou obyvateľstva, ako aj veľkosťou obcí v území.

Bývanie v obci je typicky vidiecke. Obytná funkcia obce Veľké Zálužie je jednou zo základných funkcií tejto obce.

3.2.1. Domový a bytový fond

V obci prevažuje malopodlažná zástavba rodinných domov. Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňovania jej obývanej funkcie.

Z tabuľky 21 vyplýva, že v roku 2011 v porovnaní s rokom 2001 narástol celkový počet bytov v obci o 146 bytov. Pozitívne je možné hodnotiť, že počas obdobia 10 rokov počet neobývaných bytov v obci poklesol o 15,97%.

Tabuľka 21 Počet bytov v obci v rokoch 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet bytov celkom	1 171	1 317	1,12
z toho			
Počet trvale obývaných bytov	1 042	1 195	1,15
Počet neobývaných bytov	129	122	0,95
% podiel neobývaných bytov	11,02	9,26	0,84

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Z celkového počtu neobývaných bytov podľa SODB 2011 je najviac neobývaných z dôvodu zmeny vlastníkov (25,71 % z celkového počtu neobývaných bytov) a 28,57 % z celkového počtu neobývaných bytov je nespôsobilých na bývanie.

Obec v roku 2011 evidovala 57 obecných bytov. V roku 2016 obec vlastní 2 bytové domy so 70 bytovými jednotkami. V roku 2001 sa v obci nachádzalo 19 družstevných bytov, avšak neskôr boli tieto byty predané do osobného vlastníctva, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo aj v roku 2011, kedy obec evidovala už iba 1 družstevný byt v obci.

V obci prevládajú byty v rodinných domoch, čo je dôsledkom vidieckeho charakteru obce. Počas obdobia 10 rokov sa mierne znížil počet bytov v rodinných domoch, ale výrazne zvýšil sa počet bytov v bytových domoch.

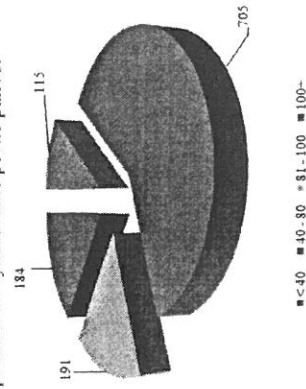
Tabuľka 22 Počet bytov podľa vlastníctva v roku 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet trvale obývaných	1 042	1 195	1,15
z toho			
Vlastné byty v bytových domoch	14	119	8,5
Byty v rodinných domoch	1 005	959	0,95
Obecné byty	0	57	-
Družstevné byty	19	1	0,05
Iné	4	59	14,75

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

V rámci veľkosti obývanej plochy u trvalo obývaných bytov prevládajú v obci byty s rozlohou 40-80 m² (705 bytov, čo predstavuje 58,99 % z celkového počtu trvale obývaných bytov). Veľkometrážne byty nad 100 m² predstavujú z celkového počtu trvale obývaných bytov 15,39 % podiel. Byty s rozlohou 81-100 m² tvoria 15,98 % - ný podiel a byty s rozlohou menej ako 40 m² sa pohybujú na úrovni 9,62%.

Z celkového počtu trvale obývaných bytov je 56,56 % bytov napojených na ústredné kúrenie, 85,86 % bytov využíva na vykurovanie plyn, 0,92 % bytov využíva na vykurovanie elektrinu a 1,17 % bytov používa na vykurovanie pevné palivo.

■ <40 ■ 40-80 ■ 81-100 ■ 100-

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

Obrázok 14 Obývané byty podľa veľkosti obývanej plochy v m²

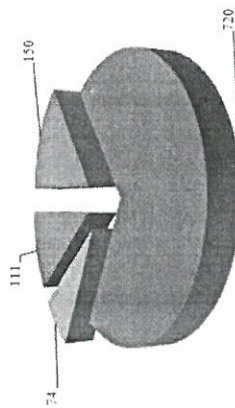
Z porovnania rokov 2001 a 2011 vyplýva, že v roku 2011 vzrástol celkový počet domov. Napriek celkovému nárastu počtu domov, mierne vzrástol počet neobývaných domov (nárast predstavoval 7,18%). Najčastejším dôvodom neobývanosti domov je nespôsobilosť na bývanie (30,36% z celkového počtu neobývaných domov v obci), resp. z dôvodu zmeny vlastníkov (27,68% z celkového počtu neobývaných domov v obci).

Tabuľka 23 Počet domov v obci v rokoch 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet domov celkom	1 115	1 190	1,07
z toho trvalo obývané:			
Rodinné domy ⁷	987	1 037	1,05
Bytové domy ⁸	8	14	1,75
Iné	2	4	2,0
% podiel neobývaných domov	10,58	11,34	1,07

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

V rámci hodnotenia rokov výstavby obývaných domov v obci je možné konštatovať, že najviac domov sa postavilo v období rokov 1946-1990 (68,25 % z celkového počtu trvalo obývaných domov). Do roku 1945 sa v obci postavilo 150 domov, čo predstavuje 14,22 % - ný podiel. Mierne stavebný nárast možno zaznamenať v období rokov 1991 - 2000 (74 trvalo obývaných domov bolo postavených v tomto období). Rozvoj výstavby v obci pokračoval aj po roku 2001, kedy bolo postavených 111 trvalo obývaných domov.

■ do roku 1945 ■ 1946 - 1990 ■ 1991 - 2000 ■ 2001 a neskôr

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

Obrázok 15 Obývané domy podľa roku výstavby

⁷Rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia

⁸Bytový dom je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nesplňajúce podmienky rodinného domu.

3.2.2. Školstvo

V obci sa nachádza Základná škola s deväťročnou školskou dochádzkou, pri ktorej pôsobí školský klub detí a školská jedáleň, Materská škola a školská jedáleň pri materskej škole, Centrum voľného času Slniečko, Kútik dočasnej starostlivosti o deti (od šk. roku 2016/2017).

Základná škola je plne organizovaná, ponúka vzdelávanie na I. aj na II. stupni štúdia, pričom v každom ročníku sú 2 triedy. V školskom roku 2015/2016 základná škola ponúkala 15 rôznych záujmových krúžkov pre všetky vekové kategórie detí. V základnej škole pracuje celkom 34 zamestnancov, z ktorých je 29 pedagogických a 1 špeciálneho pedagóga. Základná škola má žiacku knižnicu. V školskej jedálni pracujú 3 zamestnanci. Pre aktivity žiakov po škole je k dispozícii školský klub, kde pracujú 3 pedagogickí zamestnanci. Pre športové aktivity nielen žiakov je k dispozícii telocvična a multifunkčné ihrisko. Budova základnej školy je kapacitne poddimenzovaná pri jednozmennej prevádzke a nutne si vyžaduje rozšírenie vyučovacích priestorov, ako aj jedálne, kuchyne a telocvične.

Tabuľka 24 Počet detí v základnej škole

Rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
počet žiakov	389	373	361	354	354	341	351

Prameň: Základná škola vo Veľkom Záluží

Počet detí v základnej škole zaznamenal počas skúmaných školských rokov klesajúci trend vývoja. Najviac detí navštevovalo základnú školu v šk. roku 2009/2010 (až 389 detí) a najmenej v školskom roku 2014/2015 (341 detí).

Vývoj počtu detí v školskom klube zaznamenáva rastúci trend s výnimkou šk. roku 2013/2014. V nasledujúcich školských rokoch sa však počet detí, ktoré školský klub navštevujú postupne zvyšoval až 79 detí.

Tabuľka 25 Počet detí v školskom klube

Rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
počet žiakov	50	50	50	65	50	77	79

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Materská škola má 5 tried a zamestnáva 10 pedagogických zamestnancov, 2 nepedagogických zamestnancov a v SJ MŠ pracujú 4 kuchárky. Materská škola pre svoje deti počas roka zabezpečuje rôzne aktivity (napr. exkurzie, besedy, výstavy prác a pod.). Počet detí ako dokumentuje tabuľka 26 má rastúce tendencie. Jej kapacita už v súčasnom období nie je postačujúca, počet záujemcov o materskú školu je vyšší ako sú jej súčasné kapacity. Obec by túto situáciu mala riešiť. V súčasnosti čiastočne pokrýva potreby rodičov Kútik dočasnej

starostlivosti o deti, ktorý obec zriadila pri Materskom centre Bisky. Kútik bol zriadený v auguste 2016 ako poldenná prevádzka, jeho kapacita kútika je 11 detí vo veku 3-4 roky.

Tabuľka 26 Počet detí v materskej škole

Rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
počet žiakov	100	117	103	121	132	136	135

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

V obci pôsobí tiež súkromné opatrovanie detí rodinného typu - MALÝ ŠIBAL, ktoré akceptuje deti od útlého veku až po predškolákov.

Okrem uvedených školských zariadení v obci pôsobí niekoľko rokov Centrum voľného času Slniečko (ďalej CVČ), ktorý vytvára priestor pre mimoskolské aktivity detí školského, ale aj predškolského veku, mládeži do 30 rokov, ale aj dospelým. Medzi najnavštevovanejšie krúžky patria futbalový krúžok, výtvarný a tanečný krúžok, ručné práce, jazykové krúžky. Žiaci tanečného krúžku v roku 2016 dosiahli 1. miesto v medzinárodnej tanečnej súťaži. Pekné úspechy dosahujú aj žiaci z nohejbalového krúžku a mali futbalisti.

V CVČ pracujú dvaja pedagogickí zamestnanci na stály úväzok a 20 externistov.

Tabuľka 27 Počet detí navštevujúcich CVČ Slniečko

Rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
počet žiakov	220	230	193	230	258	265	254
Počet externistov	19	20	19	20	20	21	20

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

3.2.3. Zdravotníctvo

Priamo v obci sa nachádza zdravotné stredisko, kde pôsobí všeobecný praktický lekár, stomatológ a detský lekár. Lekári ordinujú každý pracovný deň, spravidla od 7.30 do 13.30 hod. V obci sa nachádza aj lekáreň s celodennou a celotýždennou prevádzkou mimo sobôt a nedeľ. Okrem toho sa v obci nachádza Psychiatrická nemocnica. Jej sídlom je bývalý kaštieľ Esterházyovcov a celý priľahlý park. Zariadenie spadá pod Ministerstvo zdravotníctva SR.

3.2.4. Sociálna starostlivosť

V obci nie je zriadené opatrovateľskej služby pre seniorov a obyvateľov s nepriaznivým zdravotným stavom. Avšak obec zabezpečuje služby tzv. sociálneho taxika, donášku stravy, nákupy. Opatrovateľskú službu zabezpečuje len obmedzene, obyvateľia si

zabezpečujú terénnu opatrovateľskú službu cez externé organizácie. Seniori majú vytvorený priestor aj pre stretávanie sa v rámci klubu dôchodcov.

V rámci ďalších skupín obyvateľov – potenciálnych záujemcov o sociálne služby obec vytvorila v spolupráci s MC Bisky Kútik dočasnej starostlivosti o deti, ktorý poskytuje poldennú prevádzku pre deti v rozmedzí 3-4 rokov, ktoré neboli z kapacitných dôvodov prijaté do materskej školy. Úrad regionálneho zdravotníctva v Nitre schválil 11 detí, pre ktoré sa aktivity „kútika“ môžu poskytovať, čím sa im nahrádza pobyt v školskom zariadení v kolektíve rovesníkov.

Pre matky na rodičovskej dovolenke a ich deti sú poskytované služby Materského centra Bisky, ktoré v obci pôsobi od roku 2003.

3.2.5. Služby obyvateľstvu

Stravovacie služby poskytujú v obci tri reštaurácie: Penzión Vendelin, Pizzeria Bianca Snack Bar Gloria, občerstvenie KGB a pohostinstvo TipSport. V obci sa nachádza niekoľko predajní potravín a tiež niekoľko ďalších predajní rôzneho charakteru (kadečnictvo, kozmetika, pedikúra, masáže, vinotéka, stavebniny, drogéria, domáce potreby, odevy, obuv a pod.) a služby (pneuservis, autoservis atď.) Pre športové vyžitie majú obyvateľia k dispozícii futbalové ihrisko, ihrisko za školou, multifunkčné ihrisko, telocvičňu v ZŠ a MŠ. V obci sa nachádza aj pošta, v rámci ktorej svoje služby poskytuje aj poštová banka. V obci je k dispozícii aj obecná knižnica, ktorá je otvorená 5x v týždni. Obec vydáva obecný časopis.

V obci sa nachádzajú tri cintoríny, jeden z nich sa už nepoužíva, dom smútku.

Obec je vlastníkom 2 bytových domov so 70 bytovými jednotkami. Budova obecného úradu je umiestnená v samostatnom objekte.

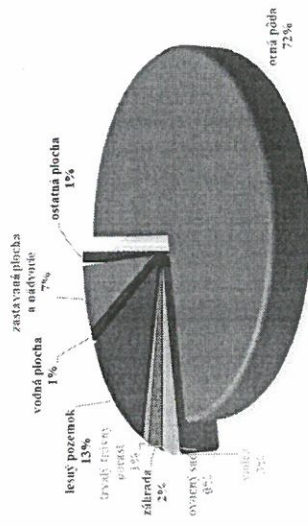
4. OBLASŤ ENVIRONMENTU A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1. PRIRODNÉ ZDROJE

Obec Veľké Zálužie sa rozprestiera na Zálužianskej pahorkatine v severnej časti Podunajskej nížiny, na Nitrianskej tabuli. Centrum obce sa nachádza v nadmorskej výške 180 m.n. Katastrálne územie obce má pahoratinný ráz. Intravilánom obce pretekajú dva potoky, ktoré sa juhovýchodne pod zastavaným územím obce vlievajú do potoka Dlhý Kanál. Priestorovo samostatnou lokalitou je lokalita Titváň, kde sa nachádza aj rybník.

4.1.1. Štruktúra pôdneho fondu

Celková výmera katastra obce je 3210 ha, z toho 78,3 % tvorí poľnohospodárska pôda a 21,7 % nepoľnohospodárska pôda. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2015 dominovalo zastúpenie ornej pôdy s výmerou 2302,5 ha (s podielom 91,6 %) a TTP (6,22 %). V obci nemajú zastúpenie ani chmelnice, ani záhrady. Podiel viníc je 105,9 ha, čo tvorí 4,2 % na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 3,3 % na celkovej výmere katastra obce. V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu mali najvyššie zastúpenie lesné pozemky s 61,0 % podielom (424,9 ha), zastavané plochy a dvory s podielom až 30,8 % (214 ha).

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk
Obrázok 16 Využitie pôdneho fondu obce Veľké Zálužie k 31.12.2015 (v %)

Na základe vývoja využitia pôdneho fondu, ktoré je prezentované v tabuľke 26, môžeme skonštatovať, že zastúpenie jednotlivých kultúr sa v sledovanom období výrazne nemenilo.

Tabuľka 28 Štruktúra využitia pôdy v katastri obce v rokoch 2009-2015 (v ha)

ROK	2009	2011	2013	2015	INDEX 2015/2009
Celková výmera územia obce	3 210,37	3 210,37	3 210,37	3 210,37	1,00
Polnohospodárska pôda - spolu	2 518,67	2 516,71	2 515,91	2 515,00	1,00
- orná pôda	2 306,52	2 304,84	2 303,88	2 302,51	1,00
- chmeľnica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- vinica	105,88	105,88	105,92	105,92	1,00
- záhrada	74,61	74,33	74,47	75,03	1,01
- ovocný sad	0,47	0,47	0,47	0,47	1,00
- trvalý trávny porast	31,19	31,19	31,18	31,07	1,00
Nepolnohospodárska pôda - spolu	691,70	693,66	694,46	695,37	1,01
- lesný pozemok	424,30	424,30	424,30	424,30	1,00
- vodná plocha	21,32	21,32	21,32	21,32	1,00
- zastavaná plocha a nádvorie	211,77	212,47	213,09	214,01	1,01
- ostatná plocha	34,31	35,57	35,76	35,75	1,04

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Obec má spracovaný ROEP a má schválený územný plán. V obci neprebíha komasácia pôdy.

4.1.2. Klimatické podmienky

Obec sa nachádza v európsko-kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma so zaoceánskym vzduchom. Charakteristické sú mierne zimy a dlhší slnečný svit. Teplota vzduchu v zime dosahuje priemerne $-1,7^{\circ}\text{C}$ a v lete 20°C a viac. Priemerná oblačnosť v oblasti je 80-85% s priemerným ročným úhnom zrážok 530 -650 mm. Hodnota relatívnej vlhkosti vzduchu je v priemere 77 %. Počet jasných dní ročne je priemerne 49,3. Priemerný počet zamračených dní za rok je 104,1. Počet letných dní je 50 a viac, počet tropických a mrazových dní je menej ako 100 za rok. Počet dní so snehovou pokrývkou je okolo 35. Ročný úhm zrážok sa pohybuje v rozmedzí 550-650mm. Dĺžka slnečného svitu je viac ako 2000 hodín/rok.⁹

4.1.3. Vodné pomery

Priamo cez obec pretekajú potoky s neregistrovaným ale zaužívaným pomenovaním Čerešňový a Zalužický, katastrom obce vodný tok širšieho regionálneho významu Dlhý kanál. Celková výmera vodných plôch v obci predstavuje 21,3 ha. Z hydrologického hľadiska katastrálne územie spadá do povodia toku Dlhý kanál. Potok Dlhý kanál je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. V lokalite Titvaň sa nachádza rybník. V severnej časti obce za bažantnicou sa nachádza malá vodná plocha nazývaná „žabáreň“, ktorá je v súkromnom vlastníctve. V časti Zagárd sa nachádza malá vodná nádrž ako zásobáreň vody pre lesnú zver. Tá však bola pred niekoľkými rokmi zasypaná.

4.1.4. Flóra a fauna

Priestorové rozloženie biocenóz v širšom okolí obce je podmienené dlhodobým vývojom, najmä vplyvom prostredia a vplyvom človeka (výrub lesov, odvodňovanie a meliorácie). Rastlinstvo obce patrí do teplomilnej panónskej flóry, ktorú zastupujú najmä stromy ako agát, hrab, dub, buk, vrb a lipa. V parku v areáli kaštieľa sa nachádza aj vzácny platan. Z krovín majú bohaté zastúpenie tmka, baza, lieska a ostružina. V rámci bylín sú to netýkavka, lipkavce, pakosty a iné. Z poľnohospodárskych plodín sa darí obilninám, kukurici, repke olejnej, repe, zelenine, najmä paprike a viniču.

Fauna je zastúpená najmä hlodavcami, zajacom poľným, bažantom, jarabicou, divými kačicami, v katastri žije aj srnčia zver, diviaky a liška.

Katastrom obce prechádzajú dva regionálne biokoridory. V katastri obce sa nachádza miestne biocentrum Veľké Cerie, regionálne biocentrum Bažantnica. Zvláštnu pozornosť si zaslúži lokalita Kertész (Slatina pod Stračím vrchom), ktorá predstavuje močiarny biotop s vegetáciou charakteristickou refúgiom močiarnych pri vode žijúcich vtáčích spoločenských, zväčša chránených druhov.

⁹ Keresťes, P. 2011. Veľké Zálužie obec s históriou. str. 13

4.2. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Komplexne vybudovaná technická infraštruktúra je významným rozvojovým faktorom v každom sídle, pretože vytvára podmienky pre rozvoj podnikania i pre kvalitu života jej obyvateľov.

Vzhľadom k tomu, že sa všetky súčasti technickej infraštruktúry budujú z verejných zdrojov (štátnych, obecných) pre obyvateľstvo ako i pre podnikateľov, plynú z nej tzv. aglomerčné efekty v podobe úspor vlastných nákladov, ktoré by museli vynakladať z vlastných prostriedkov na zabezpečenie vody, kúrenia a likvidáciu odpadovej vody.

4.2.1. Vodné hospodárstvo

Obec Veľké Zálužie má vybudovanú vodovodnú sieť v celkovej dĺžke 11 km. Verejný vodovod udržiava Západoslavonská vodárenská spoločnosť. Zdrojom pitnej vody pre obec je vodojem Jelka/Nitra, ktorý je zásobovaný pitnou vodou z diaľkovodu Jelka – Nitra. Obyvatelia majú na svojich pozemkoch vybudované aj vlastné studne, ktoré využívajú najmä za zavlážovanie.

4.2.2. Odpadové hospodárstvo

Obec Veľké Zálužie má vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť s odvedením splaškových odpadových vôd a následným čistením splaškových odpadových vôd vo vlastnej ČOV. Kanalizačná sieť a ČOV sú však stále vo výstavbe, dielo nebolo zhotovené riadne odovzdané do skúšobnej prevádzky.

Obec nemá vlastnú skládku komunálneho odpadu. V súčasnosti je komunálny odpad ukladaný do smetných nádob, ktoré sú zberané každé dva týždne. Zber a odvoz komunálneho odpadu zabezpečuje fi. ENV1 – GEOS Nitra.

Obec separuje bio odpad, sklo, papier, plasty. Odvoz separovaného odpadu je realizovaný prostredníctvom Ponitrianskeho združenia pre zber separovaného odpadu so sídlom v obci Výčapy – Opatovec. Zber starého textilu sa v obci realizuje prostredníctvom kontajnerov rozložených po obci Nadáciou ECO textil. V obci je zriadený zberný dvor, kde môžu obyvateľia obce bezplatne odovzdávať nadrozmerný odpad a niektoré druhy separovaného odpadu (elektroodpad, nebezpečný odpad a iné).

5. ZHRNUTIE ANALÝZY ENDOGÉNNYCH ROZVOJOVÝCH FAKTOROV

Obec Veľké Zálužie sa rozprestiera na Podunajskej nížine, na Nitrianskej tabuli. Z hľadiska územno-správneho členenia patrí obec do okresu Nitra a do Nitrianskeho samosprávneho kraja. Z hľadiska zemepisnej polohy má obec centrálné postavenie v spádovom území sídiel Báb, Jarok, Rumanová a Lehota. Obec plní najmä obytnú funkciu a pre svoje spádové územie funkciu hospodársku, čiastočne administratívnu, zdravotnú i kultúro-spoločenskú. Obec má dobré napojenie na dopravné trasy národného významu – rýchlostnú cestu Nitra – Trnava – Bratislava. Obec je vzdialená od regionálneho centra – mesta Nitra 12 km a od ďalšieho významného centra - mesta Trnava takmer 25 km.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1261, však už predtým sa v tejto lokalite nachádzala dovtedy nepomenovaná osada. Počas nájazdu Tatarov na územie Slovenska bola obec zničená. Po konfiskácii hlohoveckého panstva Abovom pripadla magistrstvu Mikulášovi a v tomto období sa stala súčasťou „magma via“, cesty z Nitra na Šintavu až Bratislavu. Obec mala právo vyberať mýtno a raz týždenne usporadúvať miestne trhy. V 14. storočí boli v okolí obce založené jedny z najrozsiahlejších vinohradov v okolí. Vinohradnícka tradícia sa preniesla aj do erbu obce. Na prelome 13. a 14. storočia vznikol aj farský kostol, ktorý bol pravdepodobne zasvätený Všetkým Svätým. Tento kostol sa však nezachoval. V roku 1769 bol postavený nový kostol, a to o niečo vyššie. Z pôvodného kostola sa zachoval zvon, ktorý bol prenesený do nového kostola. Počas jej vývoja sa viac krát zmenili majitelia obce. Na konci stredoveku patrila Ujlak k najvýznamnejším a najľudnatejším obciam. V roku 1526 obec získala jarmočné privilegia a oficiálne sa začala vyvíjať ako mestčko – oppidum. Najväčší rozkvet mestčko dosiahlo v 17. a 18. storočí, keď patrilo rodu Forgáčovcom, kedy boli v obci vybudované: pivovar, likérka, továreň na výrobu hodvábu. Prosperovali aj remeslá, najmä hrmčiarstvo, kováčstvo, tkáči, stavbári a vinohradníci. Celé panstvo sa premenilo na moderný veľkopodnik s rozvinutými majerským hospodárstvom a riadenou správou. Založila sa panská bažantnica, obnovilo sa lesné hospodárstvo a modernizovalo poľnohospodárstvo.¹⁰

V roku 1869 sa stal majiteľom kaštieľa rod Esterházyovcov. V tejto dobe si Ujlak uchoval pozíciu trhového mestčka. Rod Esterházyovcov bol posledným vlastníkom panstva.

Počas 1. a 2. svetovej vojny zahynuli viaceri obyvatelia obce, obyvatelia židovského pôvodu boli odvedení prevažne okolo roku 1942 do koncentračných táborov. Domy, ktoré boli po nich uvoľnené dostali do užívania miestni obyvatelia. Po druhej svetovej vojne sa pôda začala zjednocovať a postupne sa vybudovalo poľnohospodárske družstvo (1957), ku ktorému boli v 70-tych rokoch 20. storočia pridružené aj družstvá v obciach Báb, Jarok a Lehota. Neskôr pribudla aj pridružená výroba.

Kaštieľ a jeho areál v roku 1957 získalo Ministerstvo zdravotníctva a bola v ňom zriadená Psychiatrická liečebňa, ktorá je v ňom až do súčasnosti a predstavuje významného zamestnávateľa v obci.

V 50. - 60-tych rokoch sa obec začala postupne budovať a modernizovať. Opravili sa cesty, mosty, rígly, bola zvedená elektrina, verejné osvetlenie a obecný rozhlas. Postavená bola hasičská zbrojnica a protipožiarna nádrž. Postupne sa budovali nové domy, obchody s potravinami, zmiešaným tovarom, nová škola. Obec so službami, ktoré poskytovala sa stala spádovou pre okolité obce a dostala názov stredisková. Po roku 1989 sa v obci začalo súkromne podnikáť, vznikla spoločnosť HSH, ktoré tento rok oslávila 25 rokov existencie. V obci sa obnovila tradícia jarmokov (Petrovavský jarmok).

Názov obce bol zaužívaný ako Ujlak, resp. Nitraujlak. Obyvatelia obce sa už v roku 1933 pokúsili o zmenu úradného názvu obce Nitraujlak, avšak v roku 1940 bola táto iniciatíva zamietnutá. Súčasný názov obce je novotvar a bol zavedený v roku 1948. V erbe obce Veľké Zálužie sa nachádza v červenom štíte veľký strieborný trapec hrozna obkolesený dvomi, dolu spojenými zelenými vetvičkami ukončenými hore dvomi zlatými kvietkami (ružičkami).

¹⁰ Keresteš, P. 2011. Veľké Zálužie, obec s históriou.

Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Pozostáva zo siedmych pozdĺžnych pruhov vo farbách červenej, žltej, zelenej a bielej.

Ekonómická oblasť

Ekonómická základňa obce sa orientuje na poľnohospodársku prvovýrobu, potravinársky priemysel, obnovuje sa tradícia vinohradníctva a vinárstva. Významné postavenie má aj strojárka výroba a obchodné činnosti. Výsledky analýzy vývoja právnických osôb v obci poukazuje, že celkový počet právnických osôb narástol o 74 %. Vývoj fyzických osôb vykazoval do roku 2009 klesajúci trend. Pod pokles FO sa podpísal najmä pokles počtu živnostníkov, ktorý v sledovanom období predstavoval až 14 %. Na druhej strane, v rokoch 2009 – 2014 mal rastúci trend. Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárne hospodárstvo a ťažba). V sekundárnom sektore pôsobia podnikateľské subjekty zamerané na potravinársky priemysel, strojárstvo, stavebníctvo, zemné práce, elektrotechnický priemysel, klampiárstvo, stolárstvo a ďalšie. V terciárnom sektore (sektor služieb) prevládzuje svoju činnosť prevážna časť podnikateľských subjektov. Obyvatelia obce sú najväčším podielom zamestnaní vo verejnej správe, zdravotníctve, poľnohospodárstve, potravinárstve, špecializovaných stavebných činnostiach, maloobchode a veľkoobchode.

Bežné príjmy obce počas obdobia rokov 2011 – 2015 vykazovali rastúci trend a vzrástli o 26,45% v dôsledku nárastu daňových príjmov a grantov a transferov. V rámci štruktúry bežných príjmov nosnú časť príjmov predstavovali výnosy dane z príjmov fyzických osôb (podielová daň). Obec okrem dane z nehnuteľností vyrubuje aj ďalšie miestne dane – daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie a daň za výherné hracie prístroje. Najväčší podiel na celkových bežných príjmoch obce v roku 2015 predstavovali príjmy vo forme daňových príjmov (56 %). Nedaňové príjmy, ktoré predstavujú predovšetkým príjmy z využívania majetku, tvoria podiel 18 % a granty a transfery 26 %.

V rámci programu *Plánovanie, manažment a kontrola* sú výdavky spojené s výdavkami na mzdy pre volených aj výkonných zamestnancov obce, kontrolnou činnosťou obce a s členskými poplatkami v záujmových združeniach. Zabezpečenie kvalitných služieb je cieľom programu *Služby občanom*, v rámci ktorého vydáva obec finančné prostriedky na matričnú činnosť, osvedčovanie dokladov a listín, evidenciu obyvateľov a cintorínske a pohrebné služby. V bežných výdavkách nie sú zahrnuté výdavky ZŠ, nakoľko ZŠ je právnickou osobou, každoročne bežné výdavky ZŠ rástli, v roku 2015 predstavovali objem 606 tis. €.

V roku 2010 obec získala finančné prostriedky získané na projekt „Regenerácia centra obce Veľké Zálužie“ financované z EFRR v rámci ROP. V rámci energetickej efektívnosti vo verejných budovách v roku 2010 – 2011 bol opravený spoločenský dom. V roku 2013 obec získala finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na modernizáciu kotolne v ZŠ, vybudovanie ihriska z nadácie SPP. V roku 2015 obec získala finančné zdroje zo štátneho rozpočtu na rekonštrukciu strechy na športovom ihrisku (20 tis. Eur), odstránenie havarijného stavu kúrenia (rozvody a vykurovacie telesá) v základnej škole, z Programu obnovy dediny na vybudovanie chodníka a ďalšie.

Z pohľadu vecnej a hodnotovej štruktúry majetku, najväčší podiel tvorí neobežný majetok (94,42 % z celkovej hodnoty majetku). Stavby a pozemky sú súčasťou dlhodobého hmotného majetku. Okrem toho v rámci tejto skupiny majetku obec vykazuje aj samostatné hnuťelné veci, drobný dlhodobý majetok a obstaranie dlhodobého hmotného majetku. Obec v rámci dlhodobého finančného majetku eviduje ostatný dlhodobý finančný majetok. Obežný majetok je tvorený predovšetkým krátkodobými pohľadávkami ako aj zúčtovaním rozpočtu obce a VÚC. Časové rozlíšenie predstavujú náklady budúcich období. Vlastné imanie obce je tvorené hospodárskym výsledkom. V rámci záväzkov najväčší podiel tvoria dlhodobé záväzky (93,28 %) a krátkodobé záväzky (6,48 %). Dlhodobé záväzky eviduje obec voči sociálnemu fondu a krátkodobé záväzky eviduje predovšetkým voči dodávateľom a za nevyfakturované dodávky. Časové rozlíšenie tvoria výnosy budúcich období.

Sociálna oblasť

Obec Veľké Zálužie sa počtom obyvateľov zaraďuje k veľkým obciam Slovenska. K 31.12.2015 malo na území obce prihlásených trvalý pobyt 4199 obyvateľov. Od roku 1991 až po súčasnosť počet obyvateľov žijúcich v obci od roku 1991 mal kolísavé tendencie vývoj, avšak od roku 1996 postupne rástol až do roku 2010, kedy dosiahol hodnotu 4255. V nasledujúcom roku výrazne klesol na hodnotu 4080. Od roku 2012 však opätovne pozorujeme nárast počtu obyvateľov s medziročným prírastkom od 0,2-0,9 %.

Podiel ženskej zložky populácie v období rokov 1991-2015 prevláda nad mužskou zložkou populácie, čo potvrdzujú aj hodnoty indexu maskulinity a indexu feminity. Hustota obyvateľov na vyjadrená počtom obyvateľov na km² sa pohybovala v rozpätí od 121 obyvateľov na km² (rok 2001) do 130,17 (rok 2015). Počet narodených v obci Veľké Zálužie v sledovanom období vykazuje relatívne stabilizovaný vývoj. V roku 2015 je možné sledovať pokles prirodzeného prírastku v obci. Migračný prírastok v obci Veľké Zálužie mal v sledovanom období kľúčový trend. Kým v roku 2009 v porovnaní s rokom 2011 došlo k migračnému úbytku obyvateľov, už v roku 2013 výraznejšie vzrástol migračný prírastok až na úroveň hodnoty 15, no už v roku 2015 v obci nastal výrazný migračný úbytok obyvateľov obce, čo znamená, že v danom roku sa obyvatelia obce viac vysťahovávali ako prisťahovávali. Celkový prírastok obyvateľov poklesol z hodnoty 10,46 (v roku 2009) na 9,57 v roku 2015. V prepočítaných hodnotách na 1 000 obyvateľov celkový prírastok obyvateľov poklesol z 10,46 na 9,57. Z hľadiska vekovej štruktúry tvorí podiel obyvateľov v predproduktívnom veku 16,05 %, podiel obyvateľov v produktívnom veku 71,18 % a podiel obyvateľov v poproduktívnom veku 12,76 %. Index starostlivosti dosiahol v roku 2015 hodnotu 79,53, čo znamená, že na 100 obyvateľov predproduktívneho veku pripadá 79 obyvateľov poproduktívneho veku. Z výsledkov SODB 2011 vidieť, že v obci Veľké Zálužie dominovali obyvatelia učňovským vzdelaním (19,46 %), obyvatelia s úplným stredoškolským vzdelaním (17,97%) a obyvatelia so základným vzdelaním (17,61 %). Obyvatelia s ukončeným vysokoškolským vzdelaním tvorili takmer 9,05 % podiel. Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dominujú obyvatelia slovenskej národnosti. Z pohľadu vierovyznania v obci dominovali obyvatelia s rímskokatolíckym vierovyznaním.

V obci aktívne pôsobi viacero spoločenských, záujmových a športových organizácií. Organizácie sa zapájajú do viacerých podujatiach organizovaných obcou, resp. niektoré

podujatia organizujú samostatne. Na svoju činnosť majú od obce pridelené priestory, kde sa môžu ich členovia pravidelne stretávať. Obec vydáva obecný časopis – štvrťročník Veľké Zálužie časopis obyvateľov obce Veľké Zálužie. V obci sa nachádza aj spoločenský dom, ktorý má malú salu, veľkú salu, zrkadlovú salu, pódium, kuchyňu. Okrem futbalového ihriska, kde sa nachádza hlavná hracia plocha, vedľa nej hracia plocha a cyklotratiťové ihrisko, sa môžu obyvatelia športovo vyžiť aj na ihrisku za základnou školou, multifunkčnom ihrisku. Telocvičňa sa nachádza v základnej škole a v materskej škole. Obec Veľké Zálužie počas roka organizuje viaceré kultúrne – spoločenské podujatia. Zapája sa aj do regionálnych podujatí (Akademická Nitra) a národných podujatí (Peace Run - beh mieru). Okrem týchto podujatí viaceré záujmové organizácie usporadúvajú vlastné podujatia (degustácie vína (ZO SZZ), gajdošské workshopy (MO MS), Noc s Andersenom (MŠ a CVČ Slniečko), výročné schôdze záujmových organizácií atď). V obci aktívne pôsobí Zbor pre občianske záležitosti, ktorý organizuje Víťanie detí do života (3 – 4 x ročne). Oslavy jubileantov, asistencia pri civilných obradoch. V rámci športových podujatí obec organizuje futbalové zápasy, nohejbalové turnaje, majstrovstvá lukostrelbe (Majstrovstvá Slovenska), súťaže DHZ, futbalový turnaj o pohár starostu obce.

Obec je súčasťou Občianskeho združenia VITIS, Ponitrianskeho združenia pre separovaný zber odpadu, ZMOS Nitrianskeho regiónu, ZMOS. Obec má nadviazanú cezhraničnú spoluprácu so Srbskou obcou Maglie a českou obcou Veľké Pavlovice.

Obec vlastní 2 bytové domy so 70 bytovými jednotkami. V roku 2001 sa v obci nachádzalo 19 družstevných bytov, avšak neskôr boli tieto byty predané do osobného vlastníctva, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo aj v roku 2011, kedy obec evidovala už iba 1 družstevný byt v obci. V obci prevládajú byty v rodinných domoch, čo je dôsledkom vidieckeho charakteru obce. Počas obdobia 10 rokov sa mierne znížil počet bytov v rodinných domoch, ale výrazne zvýšil sa počet bytov v bytových domoch.

V obci sa nachádza Základná škola s deväťročnou školskou dochádzkou, pri ktorej pôsobí školský klub detí a školská jedáleň; Materská škola a školská jedáleň pri materskej škole, Centrum voľného času Slniečko, Kútik dočasnej starostlivosti o deti (od šk. roku 2016/2017). Základná škola je plne organizovaná, ponúka vzdelávanie na I. aj na II. stupni štúdia, pričom v každom ročníku sú 2 triedy. Základná škola má žiacku knižnicu. V školskej jedálni pracujú 3 zamestnanci. Pre aktivity žiakov po škole je k dispozícii školský klub, kde pracujú 3 pedagogickí zamestnanci. Pre športové aktivity nielen žiakov je k dispozícii telocvičňa a multifunkčné ihrisko. Budova základnej školy je kapacitne poddimenzovaná pri jednodomnej prevádzke a nutne si vyžaduje rozšírenie vyučovacích priestorov, ako aj jedálne, kuchyne a telocvične. Materská škola má 5 tried a zamestnáva 10 pedagogických zamestnancov, 2 nepedagogických zamestnancov a v ŠJ MŠ pracujú 4 kuchárky. Materská škola pre svoje deti počas roka zabezpečuje rôzne aktivity (napr. exkurzie, besedy, výstavy prác a pod.). Počet detí ako dokumentuje tabuľka 26 má rastúce tendencie. Jej kapacita už v súčasnom období nie je postačujúca, počet žiakov do materskej školy je vyšší ako sú jej súčasné kapacity. V obci pôsobí súkromná opatrovateľská služba pre deti. Okrem uvedených školských zariadení v obci pôsobí niekoľko rokov Centrum voľného času Slniečko (ďalej CVČ), ktorý vytvára priestor pre mimoskolské aktivity detí školského, ale aj predškolského veku, mládeži do 30 rokov, ale aj dospelým.

Priamo v obci sa nachádza zdravotné stredisko, kde pôsobí všeobecný praktický lekár, stomatológ a detský lekár. Okrem toho sa v obci nachádza Psychiatrická nemocnica. Jej sídlom je bývalý kaštieľ Esterházyovcov a celý príľahlý park. Zariadenie spadá pod Ministerstvo zdravotníctva SR. V obci nie je zriadené zariadenie opatrovateľskej služby pre seniorov a obyvateľov s nepriaznivým zdravotným stavom. Avšak obec zabezpečuje služby tzv. sociálneho taxika, donašku stravy, nákupy. Opatrovateľskú službu zabezpečuje len obmedzene, obyvatelia si zabezpečujú terénnu opatrovateľskú službu aj cez externé organizácie. Seniori majú vytvorený priestor aj pre stretávanie sa v rámci klubu dôchodcov. V rámci ďalších skupín obyvateľov – potenciálnych záujemcov o sociálne služby obec vytvorila v spolupráci s MC Blšky Kútik dočasnej starostlivosti o deti, ktorý poskytuje poldennú prevádzku pre deti v rozmedzí 3-4 rokov. Pre matky na rodičovskej dovolenke a ich deti sú poskytované služby Materského centra Blšky, ktoré v obci pôsobi od roku 2003.

V obci sa nachádza niekoľko predajní potravín a tiež niekoľko ďalších predajní rôzneho charakteru (kademnictvo, kozmetika, pedikúra, masáže, vinotéka, stavebniny, drogéria, domáce potreby, odevy, obuv a pod.) a služby (pneuservis, autoservis atď.). Pre športové výžitie majú obyvatelia k dispozícii futbalové ihrisko, ihrisko za školou, multifunkčné ihrisko, telocvičňu v ZŠ a MŠ. V obci sa nachádza aj pošta, v rámci ktorej svoje služby poskytuje aj poštová banka. V obci je k dispozícii aj obecná knižnica, ktorá je otvorená 5x v týždni. Stravovacie služby poskytujú v obci tri reštaurácie. V obci sa nachádzajú tri cintoríny, jeden z nich sa už nepoužíva, dom smútku.

Oblasť environmentu a ochrany životného prostredia

Katastrálne územie obce má pahoratinný ráz. Centrum obce sa nachádza vo výške 155 m. n.m. Intravilán obce sa rozprestiera v dvoch dolinách pozdĺž potokov Čerešťový a Zálužický. Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Dlhý kanál. Celková výmera katastra obce je 3210 ha, z toho 78,3 % tvorí poľnohospodárska pôda a 21,7 % nepoľnohospodárska pôda. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2015 dominovalo zastúpenie ornej pôdy s výmerou 2302,5 ha (s podielom 91,6 %) a TTP (6,22 %). V obci nemajú zastúpenie ani chmelnice, ani záhrady. Podiel viníc je 105,9 ha, čo tvorí 4,2 % na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 3,3 % na celkovej výmere katastra obce. V rámci nepoľnohospodárskeho pôdného fondu mali najvyššie zastúpenie lesné pozemky s 61,0 % podielom (424,9 ha), zastavané plochy a dvory s podielom až 30,8 % (214 ha). Celková výmera vodných plôch v obci predstavuje 21,3 ha.

Rastlinstvo obce patrí do teplomilnej panónskej flóry, ktorú zastupujú najmä stromy ako agát, hrab, dub, buk, vrb a lipa. V parku v areáli kaštieľa sa nachádza aj platan. Z krovín majú bohaté zastúpenie trnka, baza, lieška a ostružina. Z poľnohospodárskych plodín sa dajú obilnínami, kukuricou, repkou olejnej, repe, zelenine, najmä paprike a viniču. Fauna je zastúpená najmä hlodavcami, zajacom poľným, bažantom, jarabicom, divými kačicami, v katastri žije aj srnčia zver, diviaky a lieška. Katastrom obce prechádzajú dva regionálne biokoridory. Lokality Kertész (Slatina pod Stračím vrchom) predstavuje močiarový biotop s vegetáciou charakteristickou refúgiom močiarových pri vode žijúcich vtáčích spoločenských, zväčša chránených druhov.

Obec Veľké Zálužie má vybudovanú vodovodnú sieť v celkovej dĺžke 11 km. Verejný vodovod udržiava Západoslovenská vodárenská spoločnosť. Zdrojom pitnej vody pre obec je vodojem Jelka/Nitra, ktorý je zásobovaný pitnou vodou z diaľkovodu Jelka – Nitra. Obyvatelia majú na svojich pozemkoch vybudované aj vlastné studne, ktoré využívajú najmä za zavlážovanie. Obec Veľké Zálužie má vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť s odvedením splaškových odpadových vôd a následným čistením splaškových odpadových vôd vo vlastnej ČOV. Kanalizačná sieť a ČOV sú však stále vo výstavbe, dielo nebolo zhotovené riadne odovzdané do skúšobnej prevádzky. Obec nemá vlastnú skládku komunálneho odpadu. V súčasnosti je komunálny odpad ukladávaný do smetných nádob, ktoré sú zberané každé dva týždne. Zber a odvoz komunálneho odpadu, separovaného odpadu je realizovaný prostredníctvom externých odberateľov. V obci je zriadený zberný dvor, kde môžu obyvatelia obce bezplatne odovzdávať nadrozmerný odpad a niektoré druhy separovaného odpadu (elektroodpad, nebezpečný odpad a iné).

6. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK ÚZEMIA

Silné stránky predstavujú faktory, ktoré majú na rozvoj obce pozitívny vplyv. Zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody obce pre rôzne typy rozvojových aktivít. Slabé stránky predstavujú faktory, ktoré majú negatívny vplyv na jeho rozvoj a obmedzujú rozvojové aktivity. V obci Veľké Zálužie boli identifikované nasledovné silné a slabé stránky:

V oblasti dostupnosti a občianskej vybavenosti:

- + výhodná geografická poloha obce na hlavnom dopravnom koridore Nitra – Trnava - Bratislava, dobrá dopravná dostupnosť do obce, dostatočná autobusová napojenosť obce.
- + vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu, vodovodu, dostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, separovaný zber,
- absencia chodníkov popri hlavnej ceste a v niektorých exponovaných častiach obce, nedostatočné parkovacie kapacity, poškodené miestne komunikácie v niektorých častiach obce

V oblasti ekonomiky a pracovných príležitostí:

- + priaznivé podno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu, široká ponuka komerčných služieb, široká ponuka tovarov, viaceré pracovné príležitosti, lokalizácia veľkého množstva podnikateľských subjektov,
- nedostatočný počet kvalifikovanej pracovnej sily v obci, vysoká denná odchádzka za prácou, nižšia zapojenosť podnikateľských subjektov do diania v obci

V oblasti životného prostredia a vzhľadu obce:

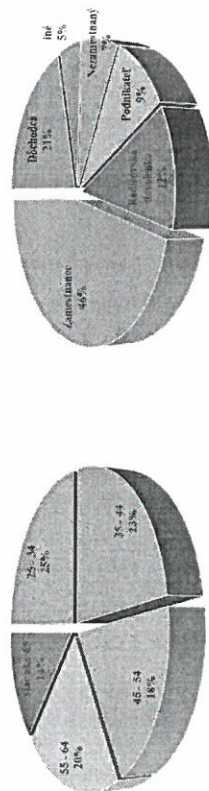
- + upravené centrum obce, čiastočne upravené verejné priestranstvá
- nedobudované rozvody verejnej kanalizácie a ČOV, nevysporiadané majetkovo – právne vzťahy k pozemkom, nedisciplinovanosť obyvateľov vo vzťahu k životnému prostrediu

V oblasti komunitného života a ľudských zdrojov:

- + aktívna participácia miestnych záujmových organizácií a združení, aktívny samosprávny manažment, pretrvávajúci lokálpatriotizmus, dobrá spolupráca s okolitými obcami
- + dobre zabezpečené predškolské a školské vzdelávanie, vybudované multifunkčné ihrisko, pomerne široké spektrum kultúrnych a športových podujatí
- absencia sociálneho zariadenia pre seniorov, nedostatočné kryté plochy pre športové aktivity.

prieskumu nebudú zovšeobecňovať. Podnety a názory respondentov sú však dôležité pri ďalšom plánovaní rozvoja obce Veľké Zálužie.

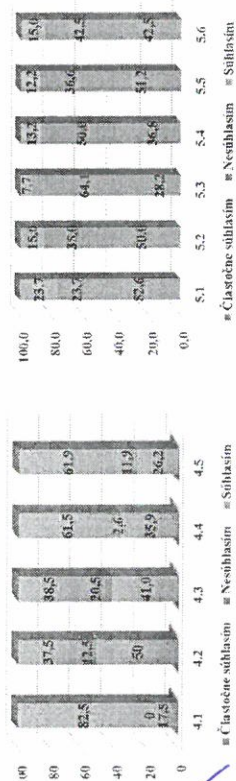
V štruktúre respondentov, ktorí sa zapojili do dotazníkového prieskumu, možno skonštatovať, že dominovala ženská časť populácie (65,9 %) nad mužskou (34,1 %). Z pohľadu vekovej štruktúry boli zastúpené všetky vekové kategórie, najvýznamnejšie však veková skupina od 25 do 34 rokov (25 % podiel) a veková skupina od 35 - 44 rokov (22,7 %). Z pohľadu sociálneho postavenia preto tvorili najväčšiu skupinu zamestnaní (45,5 %), druhou významnou skupinou boli dôchodcovia (20,5 %). Väčšina respondentov žije v obci Veľké Zálužie od narodenia (43,2 %), 29,5 % respondentov sa do obce prisťahovali v dospelosti. Na základe uvedených údajov možno predpokladať, prečo sa obyvatelia zapojili do prieskumu len v takom malom množstve.

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 17 Charakteristika respondentov podľa veku a sociálneho statusu

Prvá časť dotazníka bola zameraná na výhody a nevýhody života v obci a na hodnotenie služieb poskytovaných v obci. Respondenti vidia najväčšie výhody života v obci v tom, že 4.1 Život je tu pokojnejší ako v meste, 4.5 Majú tu rodinu a blízkych priateľov, 4.2 Ľudia sa tu zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste, 4.3 Môžem sa tu lepšie realizovať, napíňať svoje plány a 4.4 Blízky kontakt s prírodou. Čo sa týka nevýhod, tu obyvatelia väčšinou súhlasili s tvrdeniami, že 5.1 Málo pracovných príležitostí, 5.3 Za všetkým treba dochádzať do mesta, 5.2 Horšia kvalita a nedostatok služieb a tovarov ako v meste a 5.6 Ľudia sa nechci zapájať do spoločenského života.

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 18 Výhody a nevýhody života v obci

V oblasti hodnotenia služieb boli respondenti väčšinou spokojní so zásobovaním s elektrickou energiou (6.6), vybavenosťou obce plynom (6.5), možnosti stravovania a pohostinstva (6.19), s dopravnou dostupnosťou obce (6.1), vybavenosťou obce verejným vodovodom (6.4) a dostupnosťou a kvalitou zdravotníckych služieb (6.11). Najviac nespokojní sú naopak s vybavenosťou obce kanalizáciou (6.3), so stavom chodníkov a ciest (6.2) a možnosťami pre rekreáciu (6.17).

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 19 Zhodnotenie služieb poskytovaných obcou

Z pohľadu pracovných príležitostí v obci bolo 33 % respondentov nespokojných s pracovnými príležitosťami pre mladých (63,6 %), o niečo menej pre ženy (45,5 %) a pre mužov (38,6 %). Podľa respondentov by nové pracovné miesta mali vzniknúť najmä v remeslách, poľnohospodárstve, potravinárskom priemysle, v obchode a cestovnom ruchu. Za hlavné dôvody, pre ktoré nové miesta nevznikajú, respondenti považujú nezáujem zo strany podnikateľov, legislatívne bariéry, nedostatočnú kvalitu pracovnej sily a nezáujem obce.

Ďalšia časť prieskumu sa týkala sociálneho života a vzťahov v obci. Sociálny život v obci je veľmi dôležitý pre celkový dobrý život v obci. Pokiaľ sú vzťahy v obci narušené,

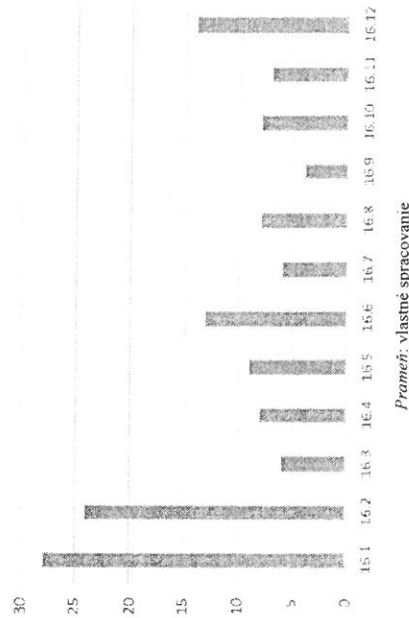
ďalší rozvoj v obci vystavenú celému radu prekážok. Naopak, pokiaľ sú medzi obyvateľmi dobré vzťahy, obec sa rozvíja omnoho ľahšie a úspešnejšie. V obci Veľké Zálužie 77,3 % respondentov označilo medzisusedské vzťahy za dobré, pri hodnotení medzilidských vzťahov boli zdržanlivejší, 61,4 % respondentov sa vyjadrilo, že vzťahy nie sú ani dobré, ani zlé.

63,6 % respondentov sa zaujíma o dianie v obci často a 29,5 % sporadicky. Respondenti hodnotili svoj záujem o pomoci na aktivitách v obci rôzne, a to 40,9 % respondentov je ochotných sa podieľať na aktivitách obce, ale zatiaľ nie sú aktívni, 25 % respondentov sa vyjadrilo, že sú členmi spolkov a združení. 25 % respondentov nevie ako sa zapojiť do diania v obci. Respondenti najčastejšie súhlasili s názorom, že *Niektorí obyvatelia kazia snahu iných (77,3 %), Obyvatelia majú dostatok príležitostí k spoločenským kontaktom (75 %), V obci existuje len pár jedincov, ktorí sa snažia, ale väčšina obyvateľstva je pasívna a nezaujíma sa o život v obci (72,7 %)*. Naopak, nesúhlasili s názorom, že *Obyvatelia sú aktívni a snažia sa zatraktívniť život (47,7 %), Obyvatelia majú dostatok možností na sebarealizáciu (36,4 %) a Obyvatelia sú väčšinou k svojmu okoliu ľahostajní (31,8 %)*.

Obyvatelia sa o dianie v obci najčastejšie dozvedajú z obecného rozhlasu, tlačovín, úradnej tabule, z internetu, na ulici, v obchode, od susedov, v kostole, zo zastupiteľstiev a verejných zhromaždení.

Posledná časť dotazníka sa týkala budúceho rozvoja obce. Respondenti odpovedali na otázky týkajúce sa investícií v obci v budúcnosti a vízie. Podľa respondentov by najviac finančných prostriedkov malo byť použitých na 16.1 Vybudovanie resp. rekonštrukcia infraštruktúry (63,6 % odpovedí), 16.2 Vybudovanie, resp. rekonštrukciu školských, sociálnych alebo zdravotníckych zariadení (54,5 % odpovedí), 16.12 na rozvoj špecifických sociálnych skupín (mládež, dôchodcovia, nezamestnaní a pod.) (29,5 %) a 16.6. Zlepšenie životného prostredia (31,8 % odpovedí). Konkrétnejšie respondenti navrhli tieto aktivity:

- o dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV
- o dobudovanie kapacít školských zariadení,
- o zriadiť denný stacionár,
- o dostavba ZŠ, MŠ,
- o nefinančne podporiť poľnohospodárov a prvovýrobcov, pomôcť im rozvinúť predaj z dvora, aby obyvatelia kupovali lokálne produkty,
- o vybudovať chodník od futbalového ihriska po Jaročnú ul.,
- o zriadiť ľadovú plochu počas zimy,
- o chýba chodník od bytoviek do školy,
- o vybudovať chodníky pre korčuľárov, ihriská pre detí, volejbal, tenis, bedminton,
- o sadiť viac zelene.

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 20 Oblasť, kam by mali byť vynaložené investície v najbližšom období

Vízia prezentuje predstavu o tom, ako by mala obec vyzerat' o 30 – 40 rokov. Vlastnú víziu o budúcom vývoji obce žiaden z oslovených respondentov nezadeľoval. 50 % oslovených respondentov sa priklonilo k druhej z ponúkaných možností

„Obec Veľké Zálužie bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúro-spoločenským životom.“

Časť A. II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie zahŕňa makroprostredie a konkurenčné prostredie, v ktorom sa obec Veľké Zálužie nachádza. Vstupy vonkajšieho prostredia môžu predstavovať externé ľudské zdroje, materiálne-technické zdroje, finančné aj informačné zdroje, ako aj legislatívne prostredie.

1. ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.

STEEP analýza je analýza širšieho prostredia obce Veľké Zálužie zameraná na komplex sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov v rámci územia obce. Výsledkom je tak hodnotenie prostredia, ktoré podmieňuje spôsob a riadenie samotného rozvoja obce.

Makro prostredie je vonkajšie prostredie obce, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť.

Analýza sociálnych faktorov sa zameriava na vzťah k tradíciám a tradičným hodnotám, technická a ekonomická analýza sa zameriava na priebeh, prejavy a dôsledky zmien na úrovni národnej. Analýza ekologických faktorov sa zaoberá zmenami na národnej úrovni v rámci riešenia otázok životného prostredia a analýza politického prostredia sa zaoberá legislatívnym prostredím na národnej úrovni.

Tabuľka 30 STEEP analýza obce Veľké Zálužie (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie a správanie obyvateľov	Úroveň vybudovania technickej infraštruktúry	Nové trhy a nové príležitosti	Skolaudovanie verejnej kanalizácie a ČOV	Dopady politických rozhodnutí štátu na obec	Nárast socio-patologických javov
Zmeny postojov a správanie obyvateľov	Kapacity zariadení sociálnej infraštruktúry	Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily	Nevysporiadané majetkovo – právne vzťahy k pozemkom	Legislativa	Úroveň duchovného života
Zmeny správania volených predstaviteľov	Využívanie moderných technológií	Príchod nových obyvateľov do obce	Novela zákona o odpadoch	Vzájomná spolupráca volených predstaviteľov obce	Timová spolupráca a budovanie partnerstiev v obci
Zmeny správania podnikateľských subjektov	Dostupnosť informácií pre všetkých obyvateľov	Príchod nových investorov do obce	Nedisciplinovanosť obyvateľov vo vzťahu k životnému prostrediu	Zmena národnej vlády ako výsledok volieb na život v obci	Osobné hodnoty obyvateľov

Prameň: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ PRE RAST A ROZVOJ OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Príležitosti tvoria faktory, ktoré plynú prevažne z vonkajšieho prostredia a môžu rozvoj obce ovplyvňovať pozitívne. Pre obec Veľké Zálužie boli identifikované nasledovné príležitosti:

V oblasti občianskej vybavenosti:

- dobudovať chodník pri hlavnej ceste
- dobudovať chodníky vo viacerých exponovaných častiach obce,
- rekonštruovať miestne komunikácie,
- rozširovanie parkovacích priestorov,
- modernizovať verejný vodovod,
- zvýšiť kapacity a realizovať prístavbu základnej školy,
- zvýšiť kapacitu materskej školy prístavbou budovy,
- vybudovať zariadenie sociálnych služieb s akcentom na seniorov,
- vybudovať veľkokapacitnú telocvičňu,
- rozšíriť v územnom pláne obce nové lokality pre IBV,
- postupne rozširovať inžinierske siete pri nových lokalitách pre IBV,
- modernizácia verejného rozhlasu,
- modernizácia verejného osvetlenia,
- výstavba nových domov

V oblasti rozvoja ekonomiky, cestovného ruchu a pracovných príležitostí:

- vyleňovať miestne podnikateľské subjekty do diania v obci,
- sieťovanie miestnych podnikateľských subjektov,
- zriadiť pamätnú izbu, resp. izbu tradícií, resp. depozit obce
- podporovať rozvoj vidieckeho cestovného ruchu,
- podporovať rozvoj zážitkovej turistiky,
- vybudovanie cyklotrás ako súčasť cestnej dopravy,
- prepojenie cyklotrás na existujúce cyklotrasy v okolí,
- zlepšiť propagáciu obce,

V oblasti rozvoja komunitného života a spolupráce:

- zvýšenie zapojenosti v rámci budovania partnerstiev v okolí,
- vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok,
- rozšíriť domácu a cezhraničnú spoluprácu,
- identifikovať a podporovať miestnych nadšencov a aktivistov.

V oblasti životného prostredia a vzhľadu obce:

- dobudovať a skolaudovať ČOV v obci,
- dobudovať a skolaudovať verejnú kanalizáciu,
- vysporiadovanie vlastníckych vzťahov k pozemkom,
- zriadiť zberný dvor v lokalite Závaž,
- nákup nového fekálneho vozidla,
- zvýšiť environmentálnu zodpovednosť návštevníkov a obyvateľov obce.

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu obce Veľké Zálužie

Zhodnotenie súčasného stavu obce Veľké Zálužie predstavuje dôležitý vstup a informačnú základňu pre tvorbu spracovania stratégie rozvoja obce. Zmyslom tohto hodnotenia je vytvoriť rámcový prehľad problémových okruhov, určiť ich pôvod, poznať hlavné príčiny vzniku a identifikovať možné dôsledky. Na základe zhodnotenia súčasného stavu obce Veľké Zálužie bude možné navrhnuť stratégiu rozvoja obce na vopred stanovené obdobie.

1. SWOT ANALÝZA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

SWOT analýza je jednoduchá a pritom výstižná, vyčerpávajúca a objektívna charakteristika silných a slabých stránok obce a jej možných príležitostí a ohrození. Súčasne zahŕňa základné analytické poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech rozvoja územia a faktoroch, ktorým je potrebné v navrhovanej rozvojovej stratégii čeliť, resp. ich eliminovať.

Samotná SWOT odraža 4 štyri základné charakteristiky týkajúce sa hodnotenia vnútorného prostredia a vonkajšieho prostredia obce:

- Silné stránky (S – STRENGTHS) predstavujú faktory, ktoré majú na rozvoj obce pozitívny vplyv. Zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody obce pre rôzne typy rozvojových aktivít.
- Slabé stránky (W – WEAKNESS) predstavujú faktory, ktoré majú negatívny vplyv na jeho rozvoj a obmedzujú rozvojové aktivity,
- Príležitosti (O – OPPORTUNITIES) tvoria faktory, ktoré plynú prevažne z vonkajšieho prostredia a môžu rozvoj obce ovplyvňovať pozitívne,
- Ohrozenia (T – THREATS) faktory, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvnia rozvoj obce.

Tabuľka 31 SWOT analýza obce Veľké Zálužie

Silné stránky	Slabé stránky
- výhodná geografická poloha v blízkosti krajského mesta - dobrá dopravná dostupnosť - vhodné pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu - vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu - zachovanie vidieckeho charakteru obce - pekné a kľudné prírodné prostredie - narastajúci počet obyvateľov obce - dobré susedské vzťahy - pretrvávajúci lokalpatrizmizmus - súdržnosť obyvateľov obce v rozhodujúcich situáciách - funkčná web stránka obce	- nevybudovaná a neskolaudovaná kanalizácia - nedobudovaná a neskolaudovaná ČOV - absencia komunikácie so zhotoviteľom VK a ČOV - nedobudovaný chodník popri hlavnej ceste - poškodené miestne komunikácie v niektorých častiach obce - nedisciplinovanosť vo vzťahu k životnému prostrediu - nedostatočné kapacity MŠ - nedostatočné kapacity ZŠ - absencia veľkej telocvične - absencia pamätnej izby - absencia sociálneho zariadenia pre seniorov - nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily

Príležitosti	Ohrozenia
- podporovať rozvoj vidieckeho cestovného ruchu - podporovať rozvoj zážitkovej turistiky - vybudovanie cyklotrás ako súčasť cestnej dopravy - prepojenie cyklotrás na existujúce cyklotrasy v okolí - vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok - zlepšenie demografickej situácie obcí prístupom obyvateľov mladších vekových kategórií - rekonštrukcia miestnych komunikácií - rekonštrukcia chodníkov - rekonštrukcia a modernizácia budov vo vlastníctve obce - zlepšiť propagáciu obce - rozsíriť domácu a cezhraničnú spoluprácu - vybudovať zariadenie sociálnych služieb - rozsíriť kapacity základnej a materskej školy - vybudovať športovú halu - vťahovať miestne podnikateľské subjekty do diania obce	- slabý záujem obyvateľov o verejné dianie - malá účasť obyvateľov na podujatiach v obci - aktivný duchovný život v obci - existencia MŠ a ZŠ - aktívny samosprávny manažment (starosta, poslanci OZ) - široké spektrum kultúrne – spoločenských organizácií - široké spektrum kultúrnych a športových podujatí - veľké množstvo podnikateľských subjektov obce - vysoká denná odchádzka za prácou - nevysporiadané majetkové vzťahy k pozemkom - zvyšovanie počtu sociálno-patologických javov u mladej generácie - nedokončená kanalizácia a ČOV v obci - nedostatočná komunikácia s vlastníckmi pôdy pri plánovaní cyklotrás - pokračujúca absencia komunikácie so zhotoviteľom VK a ČOV

Prameň: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA MOŽNÝCH RIZÍK A HROZIEB, IDENTIFIKÁCIA KRITICKÝCH OBLASTÍ ROZVOJA

Ako je možné vidieť zo SWOT analýzy, obec čelí viacerým problémom, ktoré nie je možné vyriešiť naraz, v dôsledku obmedzených finančných, personálnych a technických zdrojov. Strategické plánovanie rozvoja obce sa preto zakladá na vyselektovaní a riešení prioritných problémov. Pre stanovenie kľúčových problémov je použitá metóda zoznamu možných rizík.

ČASŤ B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obce Veľké Zálužie obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Naplnením strategického cieľa sa obec Veľké Zálužie snaží čiastočne naplniť víziu o obci, ktorú si obyvatelia vybrali v prieskume verejnej mienky.

1. ROZVOJOVÁ VÍZIA

Vízia prezentuje predstavu obyvateľov obce o tom, ako by mala obec vyzerat' v dlhodobom horizonte (20 - 30 rokov). Naplnením aktivít a cieľov stratégie sa táto vízia môže postupne naplňať. Obyvatelia si za svoju víziu vybrali popis, ktorý predstavuje obec ako predovšetkým príjemné miesto pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúro-spoločenským životom.

„Obec Veľké Zálužie bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúro-spoločenským životom.“

2. STRATEGICKÉ, ŠPECIFICKÉ A VECNÉ CIELE OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Stratégia obce Veľké Zálužie je spracovaná na obdobie rokov 2017 – 2024. Stratégia obsahuje okrem dlhohodej vízie strategický cieľ, ďalej prioritné oblasti, pre ktoré sú definované globálne ciele a opatrenia. Prioritné oblasti boli stanovené na základe problémovej analýzy a predstavujú kľúčové oblasti, v rámci ktorých by malo dôjsť k výrazným zmenám a progresu v nasledujúcom období. To je možné práve správnym nastavením cieľov, ktoré si obec definuje a následne prostredníctvom jednotlivých projektov a aktivít, ktorými naplňa dané ciele. Preto je pre každú prioritnú oblasť stanovený globálny cieľ, ktorý vyjadruje k akému zlepšeniu by malo v rámci priority dôjsť.

Opatrenia následne konkrétnejšie vytyčujú smerovanie intervencií. Stratégia vychádza z analýzy zdrojov, rizík a hrozieb a identifikácie kritických oblastí. Na základe spoločného konsenzu pracovnej skupiny sa vytvorila nasledujúca štruktúra cieľov, ktoré budú naplňané prostredníctvom opatrení a projektov a aktivít.

Pri pracovných stretnutiach v obci Veľké Zálužie boli identifikované rôzne problémy, preto bolo potrebné ich zaradiť do spoločných skupín. Mnohé problémy spolu súvisia, sú prepojené a je možné určité problémy vyriešiť tým, že budú vyriešené iné problémy. Preto boli jednotlivé problémy hierarchizované do stromu problémov, z ktorého boli následne stanovené prioritné oblasti a ciele. Obec Veľké Zálužie identifikovala 3 prioritné oblasti a v rámci nich bolo definovaných 10 opatrení. V ďalších častiach podrobnejšie popisujeme prioritné oblasti a globálne ciele.

Tabuľka 34 Hierarchia strategických cieľov

Vízia	„Obec Veľké Zálužie bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúro-spoločenským životom.“					
Strategický cieľ	„Obec Veľké Zálužie bude kvalitným miestom pre bývanie a prácu s dostupnými a kvalitnými službami, príjemným vzhľadom a životným prostredím a s bohatým kultúro-spoločenským životom.“					
Prioritné oblasti	Prioritná oblasť 1 – ekonomická		Prioritná oblasť 2 – sociálna		Prioritná oblasť 3 – environmentálna	
Globálne ciele	Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce		Sociálny a komunitný rozvoj		Životné prostredie a vzhľad obce	
Opatrenia	1.1 Zvýšiť kapacitu a dostupnosť technickej infraštruktúry	1.2 Ekonomický rozvoj obce	2.1 Zvýšiť dostupnosť verejných služieb	2.2 Posilniť aktivity komunitného rozvoja	3.1 Zlepšiť kvalitu životného prostredia a vzhľad obce	
	1.1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacity technickej infraštruktúry	1.2.1 Zhodnotiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	2.1.1 Zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov	2.2.1 Vynovoriť podmienky pre komunitný život	3.1.1 Zvýšiť atraktivitu obce	
	1.1.2 Vynovoriť bezpečnú obec	1.2.2 Zhodnotiť potenciál pre zariadenie podnikateľských subjektov	2.1.2 Zvýšiť kapacitu MŠ a ZŠ	2.2.2 Vynovoriť podmienky pre športové výžite obyvateľov	3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV	

Prameň: vlastné spracovanie

3 POPIS PRIORITNÝCH OBLASTÍ

3.1 PRIORITNÁ OBLASŤ 1 – EKONOMICKÁ: INFRAŠTRUKTÚRNA VYBAVENOSŤ

A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

Priorita má dva globálne ciele, z ktorých jeden sa zameriava na vybavenosť obce vybranými zariadeniami technickej infraštruktúry a druhý je zameraný na ekonomický rozvoj obce, najmä na podnikateľský sektor, ktorý v obci pôsobí. Prvým globálnym cieľom priority 1 je „Zvýšiť kvalitu a kapacity technickej infraštruktúry“ a druhým globálnym cieľom priority 1 je „Ekonomický rozvoj v obci“.

Odôvodnenie: Prvá časť priority sa zameriava na zvýšenie dostupnosti a kapacít vybraných zariadení technickej infraštruktúry v obci, ktorá prinesie pre obec skvalitnenie životných podmienok pre miestne obyvateľstvo, zvýšenú atraktivitu pre lokalizáciu podnikateľských subjektov (napr. verejný vodovod, cestné komunikácie, chodníky, parkovacie plochy atď.) a súčasne prispieje k vytvoreniu bezpečnejšieho prostredia v obci. Obec Veľké Zálužie sa počtom obyvateľov radí k veľkým obciam, čo podmiňuje zvýšené nároky na investičné rozvojové aktivity v obci. Napriek tomu sa bude snažiť zvýšenie dostupnosti a kvality zariadení technickej infraštruktúry, čím prispieje ku skvalitneniu bývania a zlepšenia životných podmienok obyvateľov a podmienok pre podnikanie podnikateľských subjektov v čo najširšej miere. Obec Veľké Zálužie patrí k obciam, ktoré sa nachádzajú v zázemí regionálneho centra - mesta Nitra na nadregionálne významných dopravných koridoroch. Na druhej strane poskytuje prírodný a ekonomický potenciál využiteľný pre ďalší rozvoj nielen obce, ale celého širšieho okolia. Preto sa druhá časť priority zameriava aj na využitie tohto potenciálu, ktorý je možné zhodnotiť jednak na zlepšenie možnosti pre

ekonomický rozvoj obce a na druhej strane pre rozvoj podnikateľských subjektov, ktoré v obci pôsobia resp. tu majú svoju prevádzku.

3.2 PRIORITNÁ OBLASŤ 2 – SOCIÁLNA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, SOCIÁLNE SLUŽBY A KOMUNITNÝ ROZVOJ

Globálnymi cieľmi priority 2 je „Zvýšiť dostupnosť verejných služieb“ a „Posilniť aktivity komunitného života“.

Odôvodnenie: Priorita sa zameriava predovšetkým na oblasť sociálnej infraštruktúry. Obyvatelia staršej generácie pociťujú absenciu zariadení sociálnych služieb, ktoré by mohli aktívne lebo pasívne využívať. Jednou z možností ako je vhodné túto ich potrebu naplniť, je vybudovať zariadenie sociálnych služieb, ktoré bude mať celodennú a celoročnú starostlivosť o klientov a potom o denný stacionár. Výrazný záujem je najmä o teda vybudovanie zariadenia, v ktorom by obyvatelia obce dôstojne prežili svoju starobu a neboli pritom vytrhnutí zo svojho známeho prostredia. Nakoľko obec nemá vlastné kapacity, ktoré by daný účel naplnili, je potrebné aby hľadala možnosti výstavby takýchto priestorov. Súčasťou tohto globálneho cieľa je rozvíjanie dostatočného množstva kapacít aj pre ďalšie generácie a to mladé rodiny s deťmi predškolského a školského veku. Kapacity existujúcej materskej a základnej školy, ktoré patria do vlastníctva obce nestačia pokrývať potreby rodičov a detí, a to nielen z priestorového ale aj vybavenostného hľadiska. Možnosťou, ako naplniť potreby obyvateľov je zvýšiť kapacitu materskej školy a základnej školy dostavbou nových priestorov. Dispozičné riešenie existujúcich budov umožňuje vloženie prístavieb bez toho, aby bol vizuálne narušený vzhľad budovy a jej okolia. Súčasťou cieľa je aj vytvorenie podmienok pre zvýšenie zapojenosti miestneho obyvateľstva a podnikateľských subjektov do verejného diania a do života obce. Ďalšou požiadavkou, ktorá bola v obci identifikovaná bolo vybudovanie veľkokapacitnej telocvične resp. športovej haly, ktorá by slúžila nielen žiakom základnej školy, ale v zimných mesiacoch pre tréningy futbalistov a pre ďalšiu verejnosť.

3.3 PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – ENVIRONMENTÁLNA: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A CELKOVÝ VZHĽAD OBCE

Globálnymi cieľmi tretej priority je „Zlepšiť kvalitu životného prostredia a vzhľad obce“

Odôvodnenie: V rámci tejto priority sa obec Veľké Zálužie bude zameriavať jednak na oblasť zatraktívnenia celého životného prostredia obce (prírodné prostredie, verejná zeleň, verejné priestranstvá), kde bude pokračovať v už začatých aktivitách tak, aby si obec naďalej zachovala vidiecky ráz a príjemný vzhľad, ktorý spríjemňuje život obyvateľov ako návštevníkov. Spolu s aktivitami z priority 1 a 2 týkajúcich sa infraštruktúry vybavenosti budú prispievať k naplneniu tohto čiastkového cieľa, ako aj k zefektívňovaniu využívania energie, čím budú tiež prispievať k naplneniu cieľa tejto priority. Ďalej sa zvýši bezpečnosť

obyvateľov investíciami do preventívnych opatrení pred povodňami či prívalovými dažďami, ktoré v posledných rokoch čoraz častejšie ohrozuju obce Slovenskej republiky. Okrem toho sa obec zameria na dobudovanie verejnej kanalizácie a čistiarni odpadových vôd, ktorých stav je už takmer dve dekády nielen slabou stránkou obce, ale postupne sa stáva ohrozením. A to nielen zaťažovaním podzemnej vody a pôdy nebezpečnými látkami z odpadových vôd a vypúšťaním septikov do záhrad, do voľnej prírody v nezastavaných častiach územia obce, ale aj postupným zastaraním použitej technológie, potrebi a jednotlivých už vybudovaných častí VK a ČOV a postupným predražovaním celého diela.

4 SÚĽAD PHSR OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE SO STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce predstavuje plán jej ďalšieho rozvoja. Obec však vytvára väzby so širším okolím, preto je potrebné pri plánovaní rozvoja obce akceptovať a nadväzovať na ďalšie strategické dokumenty na regionálnej úrovni. V prípade obce Veľké Zálužie je to PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja 2014 – 2020 (PHSR NSK) a Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho kraja na roky 2014 – 2020 (PRV NSK).

4.1 SÚĽAD CIEĽOV A OPATRENÍ PHSR S CIEĽMI A OPATRENAMI PHSR NSK

Víziou PHSR NSK je: „Nitriansky kraj bude rozvíjať diverzifikované hospodárstvo založené na moderných technológiách produkujúcich tovary a služby s vysokou pridanou hodnotou a vyvíjať aktívne prostredie pre výskum, vývoj a inovácie. Do roku 2022 chce zvýšiť sociálny a environmentálny štandard života obyvateľov s kvalitnou a dostupnou infraštruktúrou“. Obec Veľké Zálužie sice nemá dostatočné kapacity na splnenie tohto globálneho cieľa, avšak vo svojej stratégii plánuje podporovať inovačné aktivity na posilnenie miestnej ekonomiky (priorita 1, opatrenie 1.2.1 a opatrenie 1.2.2). V tabuľke 33 je uvedená nadväznosť stratégie obce Veľké Zálužie na tieto opatrenia. Konkrétnejšie je sledovaný súlad s aktivitami PHSR NSK v Akčnom pláne a v Súhrnnom prehľade projektových zámerov obce Veľké Zálužie.

Tabuľka 35 Nadväznosť stratégie obce Veľké Zálužie na opatrenia PHSR NSK

Prioritná oblasť NSK	Opatrenia obce Veľké Zálužie	
	1.1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacity technickej infraštruktúry	1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce
1. Prioritná oblasť Hospodárstvo	1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1.2.2 Využiť potenciál pre zapájanie podnikateľských subjektov v obci
2. Prioritná oblasť Ľudské zdroje	2.1.1 Zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE
NA OBDOBIE ROKOV 2017-2024

3. Prioritná oblasť Životné prostredie	2.1.2 Zvýšiť kapacitu MŠ a ZŠ
	2.2.1 Vytvoriť podmienky pre komunitný život
	2.2.2 Vytvoriť podmienky pre športové využitie obyvateľov
4. Prioritná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra	3.1.1 Zvýšiť atraktivitu prostredia obce
	3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV
	1.1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacitu technickej infraštruktúry
	1.1.2 Vytvoriť bezpečnú obec

Prameň: vlastné spracovanie

4.2 SÚLAD OPATRENÍ PHSR OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE S OPATRENAMI SRV NSK
NA ROKY 2016 - 2022

Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2014 – 2020 sa zaoberá vidieckymi oblasťami, ktoré majú svoje regionálne osobitosti a svoje tradície a súčasne predstavujú nezastupiteľné miesto v živote kraja. Dedina sa podľa SRV NSKA (str.5) stane inteligentným a zeleným bodom osídlenia kraja so schopnosťou adaptácie, tvárou svojej krajiny s duchom svojráznosti. SRV NSK si kladie za cieľ „Základný cieľ stratégie rozvoja vidieka - inteligentný a udržateľný vývoj vidieka: posilnenie schopnosti adaptovať sa na nové výzvy a podmienky: zelená dedina je tvárou jej pokroku: kvet a strom sú znamením kvality jej života.“ Prioritné oblasti a opatrenia sa vo viacerých oblastiach venujú rovnakým témam ako stratégia obce Veľké Zálužie, preto by stratégia obce mala prispievať k naplneniu stratégie SRV NSK. Týka sa to najmä týchto opatrení:

Tabuľka 36 Nadväznosť stratégie obce Veľké Zálužie na opatrenia SRV NSK

Opatrenia SRV NSK	Opatrenia PHSR obce Veľké Zálužie
Opatrenie 1	3.1.1 Zvýšiť atraktivitu prostredia obce 3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV
Opatrenie 8	3.1.1 Zvýšiť atraktivitu prostredia obce 3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV
Opatrenie 9	3.1.1 Zvýšiť atraktivitu prostredia obce 3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV
Opatrenie 10	2.2.1 Vytvoriť podmienky pre komunitný život 3.1.1 Zvýšiť atraktivitu prostredia obce 3.1.2 Dobudovať verejnú kanalizáciu a ČOV
Opatrenie 12	1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce 1.2.2 Využiť potenciál pre zapájanie podnikateľských subjektov v obci
Opatrenie 13	1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce 1.2.2 Využiť potenciál pre zapájanie podnikateľských subjektov v obci

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE
NA OBDOBIE ROKOV 2017-2024

Opatrenie 14	subjektov v obci	
	1.1.1	Rozšíriť a dobudovať kapacitu technickej infraštruktúry
	1.1.2	Vytvoriť bezpečnú obec
	2.1.1	Zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov
	2.1.2	Zvýšiť kapacitu MŠ a ZŠ
	2.2.1	Vytvoriť podmienky pre komunitný život
	2.2.2	Vytvoriť podmienky pre športové využitie obyvateľov

Prameň: SRV NSK 2016-2022 a vlastné spracovanie

ČASŤ C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce Veľké Zálužie, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych cieľov v prioritných oblastiach na úrovni opatrení a projektov a aktivít. Návrh opatrení vznikol počas pracovného stretnutia v obci na základe predchádzajúcej diskusie k analýze zdrojov, problémovej analýze a analýze rizík a hrozieb a kritických oblastí. Následne boli opatrenia rozpracované do návrhov konkrétnych projektov, ktoré vychádzali jednak z návrhov vyplývajúcich zo SWOT analýzy, návrhov členov pracovnej skupiny ako aj z výsledkov prieskumu verejnej mienky. Neskôr boli návrhy projektov prehodnotené na základe ich realizovateľnosti a vybrané projektové zámery boli rozpracované do akčného plánu.

1. POPIS OPATRENÍ

Nižšie sú bližšie popísané prioritné oblasti a zdôvodnenie, prečo sú kľúčové pre obec Veľké Zálužie, ďalej sú v rámci priorit popísané jednotlivé opatrenia a zoznam projektov a aktivít, z ktorých boli neskôr vybrané do akčného plánu tie aktivity a projekty, ktoré sú realizovateľné v najbližšom období. Prehľad opatrení, projektov a aktivít predstavuje zoznam všetkých projektov, ktoré boli navrhnuté v rámci pracovných stretnutí a ktoré by obec chcela realizovať v nasledujúcich rokoch. Tento prehľad predstavuje aj prepojenie na strategické dokumenty vyššieho územného celku. Následne je v prílohe 2 spracovaný Súhrnný prehľad projektových zámernov obce Veľké Zálužie, ktorý uvádza konkrétnejšie informácie o projektoch, ako určenie priority projektu, termín realizácie, približné predpokladané náklady a stanovenie zodpovednosti za realizáciu projektu, resp. aktivity.

Prioritná oblasť 1 – ekonomická:

Infraštruktúrna vyhovenosť a ekonomický rozvoj obce

Opatrenie 1.1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacity technickej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je zlepšiť kvalitu a kapacitu zariadení technickej infraštruktúry a dopravných systémov, ktoré by prispeli k rastu kvality života miestneho obyvateľstva, ako aj k väčšej bezpečnosti cestnej premávky. Investície by sa prednostne sústredili do dopravnej infraštruktúry a služieb ako i ďalších prvkov, ktoré sú buď v nevyhovujúcom resp. kapacitne nedostatočnom stave alebo úplne absentujú.

Opatrenie 1.1.2 Vytvoriť bezpečnú obec

Cieľom opatrenia je vytvoriť podmienky pre bezpečné bývanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia a majetku, ako aj majetku podnikateľských subjektov. Vytvorením systému kamerového monitorovania viacerých častí obce, najmä úsekov so zvýšením rizikom nehodovosti, kriminality či znečisťovania životného prostredia v obci by sa malo predísť tým nežiaducim javom.

Opatrenie 1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce

Opatrenie sa zameriava na podporu ekonomického rozvoja obce tým, že bude využívať ľudský, prírodný a kultúrny potenciál, ktorý obec a jej okolie má. Vytváraním priestorových, materiálnych či poradenských služieb pre začínajúcich ale aj existujúcich podnikateľov v obci sa môže aspoň čiastočne znížiť odchádzka za prácou a službami mimo obce, podporovať ekonomickú samostatnosť obce a tiež rozširovať existujúca ponuka tovarov a rozmanitých komerčných služieb v obci.

Opatrenie 1.2.2 Využiť potenciál pre zapájanie podnikateľských subjektov v obci

Aktivity opatrenia sa budú sústreďovať najmä na využitie potenciálu, ktorý sa nachádza na území obce, najmä alokácia veľkého množstva rozmanitých podnikateľských subjektov s rôznym odvetvovým a sektorovým zameraním. Cieľom opatrenia je vytvoriť podmienky pre sietovanie existujúcich podnikateľských subjektov, rozširovanie ponuky remesiel, drobných vidieckych služieb, prímestskú rekreáciu a vidiecky cestovný ruch, ktoré prispievajú k propagácii obce smerom navonok, pomôžu zhodnotiť voľný domový a bytový fond a prispievajú k vytvoreniu dodatočných príjmov miestneho obyvateľstva, príp. miestnych podnikateľov.

Prioritná oblasť 2 – sociálna:

Sociálna infraštruktúra, sociálne služby a komunitný rozvoj

Opatrenie 2.1.1 Zvýšiť kvalitu a dostupnosť služieb

Opatrenie sa zameriava na rozšírenie ponuky verejných a neverejných služieb v obci pre miestne obyvateľstvo, čím by sa zvýšila atraktivita obce pre súčasných, ale aj budúcich obyvateľov a súčasne otvorili možnosti podnikania resp. zamestnania sa pre miestnych obyvateľov.

Opatrenie 2.1.2 Zvýšiť kapacitu MŠ a ZŠ

Cieľom opatrenia je prístavbou a rozširovaním priestorov zvýšiť existujúce kapacity materskej a základnej školy, nakoľko ponuka týchto služieb nie je schopná pokryť neustále rastúci dopyt po službách.

Opatrenie 2.2.1 Vytvoriť podmienky pre komunitný život

Opatrenie sa zameriava na podporu aktivít a možnosti pre zmysluplné trávenie voľného času obyvateľov obce, príp. návštevníkov obce. Aktivity, ktoré by smerovali k napĺňaniu opatrenia, by prispeli k rozvoju „genia loci“ a nárastu lokalpatriotizmu miestneho obyvateľstva.

Opatrenie 2.2.2 Vytvoriť podmienky pre športové obyvateľov

Cieľom opatrenia je zlepšovanie podmienok pre športové využitie obyvateľov, a to počas celého kalendárneho roka a aj v zimných mesiacoch, kedy počasie značne limituje využitie priestorov pre šport, ktoré má obec k dispozícii.

Prioritná oblasť 3 – environmentálna:

Životné prostredie a vzhľad obce

Opatrenie 3.1.1 Zvyšiť atraktivitu obce

V rámci opatrenia budú podporované aktivity na zlepšenie vzhľadu obce a na investície, ktoré zvýšia bezpečnosť pred prírodnými katastrofami a zlepšia kvalitu niektorých prvkov životného prostredia. V rámci opatrenia sa budú podporovať aktivity zamerané na zvyšovanie plôch verejnej zelene, výsadbu náhradných drevín, udržiavanie čistého a upraveného vzhľadu verejných priestranstiev.

Opatrenie 3.1.2 Realizovať investície do životného prostredia

Opatrenie sa bude zameriavať aj na oblasť zefektívňovania odpadového hospodárstva, a to najmä prostredníctvom veľkých investičných zámerov – dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV, ktoré prispievajú k ochrane vody a pôdy. Tým sa budú sledovať aj ciele Slovenskej republiky a ciele Európskej Únie v oblasti environmentu.

Tabuľka 37 Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

PO	Opatrenie	Projekt/aktivita	Naplnenie priorit PHSR NSK
Prioritná oblasť 1 – ekonomická: Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce	1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacitu technickej infraštruktúry	Rekonštruovať miestne komunikácie v niektorých častiach obce	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Rekonštruovať chodník na ul. Hlavná od ul. Dlhý rad po ul. Družstevná	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Modernizácia verejného osvetlenia v obci	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Rekonštrukcia verejného vodovodu v obci	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Rozšírenie verejného vodovodu na ul. Agátova	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Rozšírenie verejného vodovodu do nových lokalít pre IBV	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Zvýšenie parkovacích plôch/miest v obci	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Koordinovať parkovanie aut na miestnych komunikáciách	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Obnova a modernizácia informačných tabulí	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vytvoriť cyklotrasu a prepojiť ich s ostatnými cyklotrasami v okolí	4. Dopravná a technická infraštruktúra
Prioritná oblasť 1 – ekonomická: Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce	1.1.1 Rozšíriť a dobudovať kapacitu technickej infraštruktúry	Vytvárať podmiienky pre rozvoj cyklistiky ako alternatívnej formy dopravy	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Dobudovať chodník na ulici Hlavná - 3. etapa	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Dobudovať chodník na ulici Hlavná - 4. etapa	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať chodník na ulici Podkaštieľom	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať chodník na ulici Dlhý rad	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať chodník na ulici Jarocká	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať chodník na ulici Fabrická	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať chodník na ulici Cintorínska	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Obnova a modernizácia dopravného značenia v obci	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Instalácia moderných prvkov bezpečnosti	4. Dopravná a technická infraštruktúra
Prioritná oblasť 1 – ekonomická: Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce	1.1.2 Vytvoriť bezpečnú obec	Rozšíriť kamerový systém v obci	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Prenajímať nevyužívané obecné budovy a pozemky	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Vybudovať novú hasičskú zbrojnicu	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Vybudovať prekryté stojisko pre obecné automobily	4. Dopravná a technická infraštruktúra
		Nákup nového traktora pre potreby obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Aktualizovať územnoplánovaciu dokumentáciu obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Organizovať pravidelné stretnutia vedenia obce s podnikateľskými subjektami	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Spracovať marketingovú stratégiu rozvoja obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Vytvoriť priestor pre začínajúcich podnikateľov	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Podpora inovácií v miestnych podnikoch	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
Prioritná oblasť 1 – ekonomická: Infraštruktúrna vybavenosť a ekonomický rozvoj obce	1.2.1 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	Vytvoriť podniky pre rozvoj vidieckeho cestovního ruchu	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Podpora miestnej samosprávy pri alokácii MSP	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		Reklama a propagácia miestnych podnikateľských subjektov	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo
		1.2.2 Využiť potenciál pre ekonomický rozvoj obce	1. Prioritná oblasť Hospodárstvo

2. MONITOROVANIE A HODNOTENIE STRATÉGIE

Aby stratégia bola aj naozaj naplnená a neostala len nerealizovaným strategickým dokumentom, je potrebné sledovať pokrok v naplňaní stratégie a prispôsobiť ďalšie aktivity podľa reálnych potrieb. Tieto potreby je možné sledovať práve v procese monitorovania, kedy sa hodnotí pokrok v naplňaní jednotlivých cieľov na základe sledovania monitorovacích ukazovateľov (tabuľka 39). Indikátory umožňujú sledovať pokrok v naplňaní stratégie. Pre monitorovanie naplňania opatrení používame indikátory výstupu, pre hodnotenie naplňania globálnych cieľov indikátory výsledku, ktoré hodnotia dlhodobý efekt realizovaných aktivít na celkový rozvoj obce.

Monitorovanie prebieha raz ročne, kde sa na konci sledovaného obdobia vypracuje monitorovacia správa, ktorá bude pozostávať z krátkeho popisu aktivít, ktoré sa v obci realizovali počas roka a definovanie ich nadväznosti na stanovenú stratégiu. Ďalej bude sledovať naplňanie stanovených monitorovacích ukazovateľov. Samospráva každý rok spracuje do monitorovacej správy pripomienky úradu, poslancov, verejnosti. Monitorovacia správa (Príloha 2) tvorí podklad aj pre plánovanie ďalších aktivít a aktualizáciu Akčného plánu, preto by bolo vhodné ju spracovávať v čase prípravy a schvaľovania rozpočtu pre ďalší rok. Za spracovanie monitorovacích správ je zodpovedná samospráva (obecný úrad a starosta), pokiaľ nebude zriadená iná organizácia/komisia, ktorá bude mať v kompetencii naplňanie stratégie. Monitorovacie správy budú predkladané a schvaľované obecným zastupiteľstvom obce do 31.5. nasledujúceho roku a následne budú predložené vyššiemu územnému celku.

Hodnotiaci proces zhlancuje naplnenie jednotlivých cieľov na základe realizovaných aktivít v území. Hodnotenie naplňania cieľov stratégie prebehne raz v priebehu trvania stratégie (v polovici trvania stratégie), na základe výsledkov hodnotenia bude aktualizovaný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie, a ďalšie hodnotenie prebehne na konci realizácie stratégie. Výsledky záverečného hodnotenia budú tvoriť podklad pre plánovanie ďalšej stratégie (ako Ex-post hodnotenie – Časť A.IV.). Hodnotenie bude zabezpečované samospravou, príp. organizáciou/komisiou, pričom by bolo vhodné do hodnotenia zapojiť externého hodnotiteľa kvôli zabezpečeniu objektívneho zhodnotenia situácie.

Tabuľka 41 Zoznam ukazovateľov prioritných oblastí a opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/podklad	Merná jednotka	Východisková hodnota 2016	Cieľová hodnota 2023
prioritná oblasť 1 - ekonomická: Infraštruktúra, vybavenosť a ekonomický rozvoj obce						
výstupový	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	jednotlivé dĺžky sa napočítajú	štatistika projektov (kolaudačné správy)	m	750	17000
výstupový	Celková dĺžka nových budovaných chodníkov	jednotlivé dĺžky sa napočítajú	štatistika projektov (kolaudačné správy)	m	250	3000
výstupový	Počet modernizovaných dopravných značení v obci		štatistika obce	Počet	20	200
výstupový	Počet modernizovaných informačných tabulí v obci		štatistika obce	Počet	2	10
výstupový	Počet vybudovaných parkovacích miest		štatistika obce	Počet	0	20
výstupový	Počet zrekonštruovaných prechodov pre chodcov		štatistika obce	Počet	2	4
výstupový	Počet zmodernizovaných audiovizuálnych zariadení		štatistika obce	Počet	0	4
výstupový	Dĺžka vybudovaných a výšlebových		štatistika obce	m	0	500
výstupový	Počet vypracovaných pozemkov pod mestnými komunikáciami		štatistika obce, resp. kataster nehnuteľností SR	%	20	100
výstupový	Percento obyvateľstva využívajúce pevný mobilný, resp. zmodernizovaný, občiansky výbavenosť	súhrnný indikátor naspomenú dominantu na pevný technický infraštruktúry, ktorá bola budovaná, alebo prešla rekonštrukciou (výpočet ako pomer číselných napomenosť)	štatistika projektov	%	5	95
výstupový	Nehodnotiť v obci	počet nehôd v obci za rok	štatistika PZ, SR	Počet	10	5

výstupový	Počet zrealizovaných projektov	Štatistika obce	Počet	15	40
výstupový	Podpora modernizovaným verejným osvetlením	Percento ulíc pokrytých modernizovaným verejným osvetlením a podielom z celkového počtu ulíc	%	0	160
výstupový	Plocha pokrytia kamerovým systémom	Štatistika obce	%	10	20
výstupový	Počet a plocha novovytvorených stavebných pozemkov a vybudovanou infraštruktúrou	Štatistika obce, resp. Kataster nehnuteľností SR	Počet / m2	0 / 0	0
výsledkový	Počet novovytvorených podnikateľských subjektov	ZR SR, OR SR, obec	Počet	0	5
výsledkový	Tržby z predaja lokálnej produkcie	Štatistiky lokálnych firiem produkujejúcich mierne tovary a služby	Euro/rok		
výsledkový	Návštevnosť obce	Počet prenocovaní v obci za rok a počet predaných lístkov na akcie organizované v obci	Počet, počet		
výsledkový	Počet vytvorených pracovných miest	Štatistiky firiem, UPS/VAR	Počet	3	50
výsledkový	Počet vytvorených služieb v cestovnístvom ruchu	Štatistika obce, ZR SR, OR SR	Počet	5	10
výstupový	Počet absolventov vzdelávania	Štatistika organizácií realizujúcich kurzy	Počet	0	10
výstupový	Počet realizovaných projektov zameraných na podporu podnikania a lokálneho produktu	Štatistika organizácií realizujúcich projekty	Počet	0	2
výstupový	Počet projektov podporujúcich osvetlenie a podnhanie v rámci mikroregiónu	Štatistika obce, firiem, mikroregiónu	Počet	0	2

výstupový	Počet realizovaných projektov propagácie	Štatistika obce	Počet	2	10
výstupový	Počet realizovaných projektov zameraných na rozvoj zážitkovej a aktívnej turistiky	Štatistika obce, firiem v CR	Počet	0	2
priorná oblasť 2 – sociálna, Sociálna infraštruktúra, služby a komunitný rozvoj					
výsledkový	Percento obyvateľstva využívajúcich novovytvorené alebo modernizované služby	Počet klientov k počtu obyvateľov	%	0	30
výstupový	Počet novovytvorených služieb	Štatistika obce	Počet	1	3
výstupový	Počet zrealizovaných projektov zameraných na IKT v samospráve	Štatistika obce	Počet	1	2
výsledkový	Počet obnovených objektov	Štatistika obce, kolaudačné rozhodnutia	Počet	1	4
výsledkový	Percento obyvateľov využívajúcich zlepšený stav objektov a budov	Štatistika obce, organizácií sídlacích v objektoch a budovach	%	10	90
výstupový	Počet realizovaných projektov údržby a zveľadovania pamiatok a objektov	Štatistika obce, organizácií sídlacích v objektoch, resp. realizujúcich obnovu	Počet	10	20
výstupový	Počet novovytvorených prvkov drobnej architektúry a objektov	Štatistika obce, organizácií sídlacích v objektoch	Počet	3	10
výstupový	Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti budov	Štatistika projektov	Počet	1	4
výsledkový	Percento obyvateľov využívajúcich zlepšený stav objektov a budov	Štatistika obce, organizácií sídlacích v objektoch a budovach	%	9	100
výstupový	Počet zrekonštruovaných alebo vybudovaných objektov a budov vo vlastníctve obce	Štatistika obce, kolaudačné rozhodnutia	Počet	6	10

Výsledkový	Významnosť objektov a zariadení pre voľno časové a športovo-rekreačné aktivity	Percento z celkového času otváraných hodín, ktoré sú využívané obyvateľmi, nástenkami	Statistika obce	%	100	100
Výsledkový	Percento obyvateľov vykonávajúcich zariadenia a objekty		Statistika obce, organizácii súdlaších v objektových a budovách	%	60	90
Výsledkový	Percento obyvateľov zapojených do kultúrnych, spoločenských a športových aktivít		Statistika obce, organizácii organizujúcich akcie	%	30	60
Výstupový	Počet vybudovaných, rozšírených alebo rekonštruovaných priestorov pre časovú voľného času		Statistika obce, organizácii súdlaších v objektových a budovách	Počet	2	5
Výstupový	Počet zrealizovaných aktivít		Statistika obce	Počet	20	100
Výstupový	Počet podporných spolok a združení		Statistika obce	Počet	16	20
Výstupový	Počet projektov realizovaných v rámci partnerstiev		Statistika obce, mikroregionu	Počet	12	20
Výstupový	Počet absolventov vzdelávacích a informačných aktivít		Statistika obce	Počet	30	120
prírodná oblasť - 3 environmentálna: Živné prostredie a celkový vzhľad obce						
Výstupový	Dĺžka dobudovanej kanalizácie, dažďovej kanalizácie, rekonštruovaného a dobudovaného vodovodu, vedúcich sietí do zeme	jednotlive dĺžky sa nupsčtujú	Statistika projektov (kolaudačné správy)	m	VK 7000 VV 14000	VK 15000 VV 20000
Výsledkový	Množstvo TKO v úrook		Statistika obce, zmluvnej firmy na zvoz TKO	úrook	1500	1200
Výsledkový	Výška škôd spôsobených povodňami	údier škôd súkromných aj verejných	Statistika obce, krízového štábu, resp. posádov	Eurook	0	0

Výsledkový	Výška nákladov na energie v modernizovaných budovách	Statistika zberného dvora, kolaudačná správa	Eurook		
Výstupový	Plocha a počet separovaných zložiek zberného dvora	Statistika zberného dvora, kolaudačná správa	m ² , počet	10	12
Výstupový	Plocha zlikvidovaných čiernych skládok a náklady na ich odstránenie	Statistika a účtovníctvo obce	m ² , Eurook	0	0
Výstupový	Počet zrealizovaných projektov čistenia povodia, protipovodňových opatrení a prevencie pred prítalovými dlážkami a povodňami	Statistika projektov	Počet	1	3

Pramen: Vlastné spracovanie

ČASŤ E. FINANČNÁ ČASŤ

1. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Kapitola súvisiaca s finančným plánom obce je nevyhnutnou a dôležitou súčasťou Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie. Obec plánuje svoj rozvoj z pohľadu financií z dlhodobého hľadiska, čo ovplyvňuje mnoho faktorov. Preto je tento finančný plán indikatívny, vytvorený na základe odhadov možných nákladov projektových zámerov, ktoré si obec naplánovala v rámci programovej časti. Je potrebné brať do úvahy, že do finančného plánovania vstupujú viaceré faktory, ako každoročný príjem do rozpočtu obce (daňový ako aj nedanový), možnosti a podmienky financovania z Európskych štrukturálnych a investičných fondov ako aj ďalších fondov a grantov, harmonogramy výziev, podmienky bankových úverov a pod.

Tabuľka 42 Indikatívny rozpočet v tis. Eur - sumarizácia

Priorita/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
Infraštruktúrna									
vybavenosť a	161,35	207,80	160,90	109,00	75,85	96,60	92,00	92,50	996,00
ekonomický									
rozvoj obce									
Sociálna									
infraštruktúra,	1 727,40	1 859,15	1 799,80	1 290,55	1 62,25	22,25	22,25	22,25	6 905,90
sociálne služby a									
komunitný rozvoj									
Životné									
prostredie a	2 290,75	2 777,18	2 019,68	514,68	14,68	17,18	17,20	14,65	7 666,00
vzhľad obce									
Spolu	4 179,50	4 844,13	3 980,38	1 914,23	252,78	136,03	131,45	129,40	15 567,90

Prameň: vlastné spracovanie

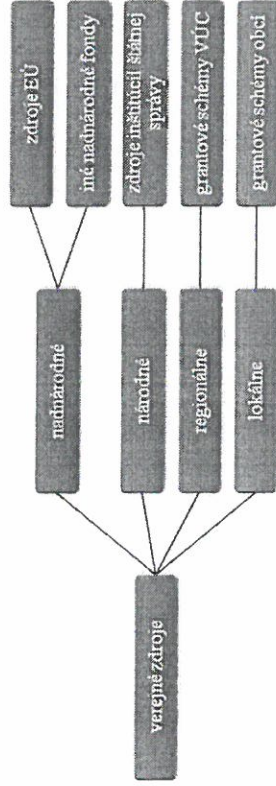
2. VIACZDROJOVÉ FINANCOVANIE PROJEKTOV A AKTIVÍT A MOŽNOSTI FINANCOVANIA PROJEKTOV

Princíp participatívni by sa nemal uplatňovať len pri príprave strategického dokumentu, ale aj pri jeho implementácii. Očakáva sa, že nie všetky projekty budú realizované obecnou samosprávou, ale že sa do realizácie zapoja aj ďalšie subjekty, ako je súkromný sektor (napr. v prípade opatrení zameraných na rozvoj ekonomiky, cestovného ruchu, ľudských zdrojov a pod.), tretí sektor (najmä pri projektoch voľno časových aktivít, kultúrno-spoločenského života, komunitného života, ale aj pri zabezpečovaní verejných služieb), subjekty verejnej správy (napr. ÚPSVAR pri vzdelávaní nezamestnaných a pod.). V tom prípade sa očakáva aj viacdrojové financovanie, ktoré znižuje riziko nerealizovania projektov a teda nenapĺňania stratégie, čo môže vyústiť až do stagnácie rozvoja obce Báhoň.

Pri hľadaní finančných zdrojov je nutné vychádzať z možnosti, ktoré obec má a povahy aktivít alebo projektu, ktorý je potrebné v obci realizovať. Podľa toho je možné vyhľadať a zvoliť rôzne spôsoby financovania. Možnosti financovania sa dajú zjednodušene rozdeliť na dve skupiny:

1. **Možnosti financovania projektov z verejných zdrojov**, medzi ktoré patria EÚ fondy, národné zdroje, ale tiež regionálne, prípadne lokálne zdroje.
2. **Možnosti financovania projektov zo súkromných zdrojov**. Väčšinou sú to granty poskytované neziskovými organizáciami a súkromnými firmami. Ďalej sú to bankové úvery, sponzor, vstupné, poplatky a pod.

2.1 FINANCOVANIE Z VEREJNÝCH ZDROJOV

Obrázok 21 Verejné zdroje financovania projektov

Prameň: vlastné spracovanie

Najvýznamnejšími zdrojmi financovania pre obce sú v súčasnom období verejné zdroje, a to najmä zdroje EÚ. V programovacom období 2014 – 2020 sú pripravené možnosti spolufinancovať určité projektové zábery z **Politiky súdržnosti** prostredníctvom **Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF)**, ktoré spolu s príspevkom zo štátneho rozpočtu SR umožňujú realizovať na jednej strane investične náročné projekty ako aj projekty zamerané na ľudské zdroje, kultúru a pod. Rôzne subjekty z verejného, súkromného ako i tretieho sektora môžu žiadať o nenávratný finančný príspevok v závislosti od projektu z týchto operačných programov (uvedené spolu s Riadiacimi orgánmi, ktoré sú za program zodpovedné):

- Integrovaný regionálny OP
- Program rozvoja vidieka
- Ľudské zdroje
- Kvalita životného prostredia
- Výskum a inovácie
- Integrovaná infraštruktúra
- Efektívna verejná správa
- Rybné hospodárstvo
- MPRV SR
- MPRV SR
- MPSVR SR
- MŽP SR
- MŠVVŠ SR
- MDVRR SR
- MV SR
- MPRV SR

Ďalšími možnosťami pre získanie finančných prostriedkov z EÚ predstavujú programy **Európskej územnej spolupráce** a **komunitárne programy**.

Čo sa týka **Európskej územnej spolupráce**, každý z programov je zameraný na rozvoj spolupráce, takže základnou podmienkou je mať aspoň jedného partnera s oprávnenými krajinami alebo regiónmi. Okrem toho má každý program svoje priority, opatrenia a skupiny aktivít, ktoré podporuje. Medzi programy patria: **Programy cezhraničnej spolupráce** (Riadiacim orgánom je MPRV SR): SK - CZ 2014 – 2020, SK - AT 2014 – 2020, PL - SK 2014 – 2020, SK - HU 2014 – 2020 a ENI HU - SK - RO - UA 2014 – 2020, ďalej **Programy nadnárodnej spolupráce** (Riadiacim orgánom je ÚV SR): Stredná Európa a ETC Dunaj a **Programy medziregionálnej spolupráce**: INTERREG (MH SR), ESPON (MDVRR SR), INTERACT (BSK/MH SR) a URBACT (MDVRR SR).

Komunitárne programy sa zase zameriavajú na špecifické oblasti a medzinárodnú spoluprácu, pričom tieto programy väčšinou riadi Európska únia. Pre obdobie 2014 – 2020 sú pripravené tieto programy: **Erasmus** + pre oblasť Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport, **Kreatívna Európa (Creative Europe)** pre oblasť Kultúra, **Program zamestnanosti a sociálnej inovácie (programme for Employment and Social Innovation-EaSI)** pre oblasť Zamestnanosť a sociálna politika, **Program pre konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov COSME** pre oblasť Podnikanie a priemysel, **Horizon 2020** pre oblasť Veda, výskum, inovácie a energetika, **LIFE** pre oblasť životné prostredie a **Zdravie pre rast (Health for Growth)** pre oblasť Zdravotníctvo.

Okrem zdrojov EÚ existujú aj ďalšie možnosti ako napríklad **Nórsky finančný mechanizmus** a **Finančný mechanizmus EHP** (EEA grants – granty Islandu, Lichtenštajnska, Nórska).

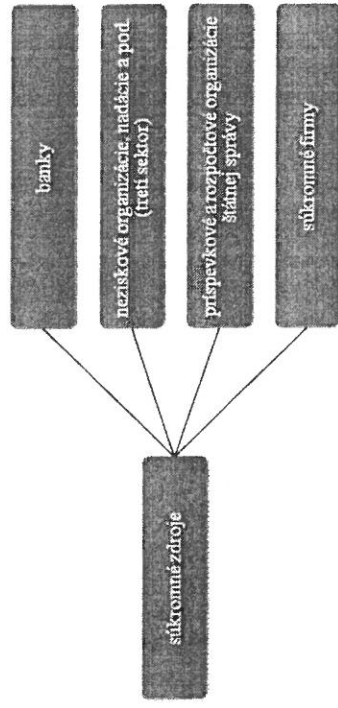
Národné zdroje sú vytvárané jednotlivými rezortmi pre podporu špecifických aktivít. Úrad vlády SR, jednotlivé ministerstvá a ďalšie orgány štátnej správy majú svoje schémy, ktorými podporujú vybrané aktivity. Najznámejšie verejné zdroje z príspevkových a rozpočtových organizácií sú napríklad **Program obnovy dediny, EkoFond, Environmentálny fond**, **Štátny fond rozvoja bývania** a pod., z Úradu vlády SR napr. **Program podpory športu**, či napr. z Ministerstva kultúry SR – **Kultúra znevýhodnených skupín, Nehmotné kultúrne dedičstvo a kultúrna-osvetová činnosť** a pod.

Vyššie územné celky si môžu vytvárať svoje regionálne grantové schémy na podporu určitých oblastí. Napríklad Nitriansky samosprávny kraj má vytvorený nástroj na podporu rozvoja vidieka **Leader NSK**, Prešovský samosprávny kraj – **NEFO fond**, alebo Bratislavský samosprávny kraj – **Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu kultúry** a pod.

Možno sa stretnúť aj s príkladmi vlastných grantových schém **na miestnej úrovni**, a to nielen na úrovni väčších miest (napr. Nitrianska komunitná nadácia, Grantový program na primárnu protidrogovú prevenciu a voľnočasové aktivity detí a mládeže Bratislavy), ale napr. aj na úrovni vidieckych obcí – príkladom môže byť obec Hrušov (okres Veľký Krtíš), ktorá si vytvorila grantový schému pre podporu domácich spolkov a združení, čím aktivizovala miestne spolky a združenia a ich projektovú činnosť. V minulosti (obdobie rokov

2009-2010) mala obec vytvorený Fond na podporu regionálneho rozvoja, ktorý finančne podporoval iniciatívu miestneho obyvateľstva prostredníctvom realizácia drobných projektov pre rozvoj obce.

2.2 FINANCOVANIE ZO SÚKROMNÝCH ZDROJOV

Obrázok 22 Súkromné zdroje financovania projektov

Prameň: vlastné spracovanie

Súkromné zdroje poskytujú rôzne organizácie, buď pre budovanie dobrého mena spoločensky zodpovednej organizácie alebo takouto podporou naplňujú svoje poslanie. Jednak môže ísť o návratný príspevok (úver v banke, zvýhodnená pôžička a pod.), ale

tiež o poskytnutie nenávratného finančného príspevku – grantu. Poskytovatelia na Slovensku sú rôzne organizácie. Granty, ktoré poskytujú sú väčšinou na menšie projekty, ale za to sú jednoduššie a menej administratívne náročné. Známejšími na Slovensku sú *Nadácia SPP*, *Nadácia Orange*, *IKEA foundation*, *Nadácia MONDI Business Paper SCP*, *Nadácia EKOPOLIS*, *Nadácia Markíza*, *Nadácia Allianz*, *Nadácia TESCO*, *Nadácia VÚB*, *Nadácia Tatras banky*, *ČSOB Nadácia*, *Nadácia Dexia banky Slovensko*, *Nadácia Slovenskej sporiteľne*, *Nadácia Pontis*, *Nadácia otvorenej spoločnosti* a mnohé ďalšie.

Okrem toho aktivity a projekty rozvoja obce môžu podporiť aj domáce firmy prostredníctvom sponzoringu, poskytnutia zariadenia, materiálu a pod.

ZÁVER

Pripravený strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zálužie na roky 2017 – 2024 reflektuje aktuálne potreby obce pre jej ďalší rozvoj. Bol pripravený v spolupráci rôznych subjektov, ktorých sa rozvoj obce Veľké Zálužie dotýka (samospráva, podnikatelia, občania, spolky a združenia). Pri implementácii programu rozvoja je potrebné aj naďalej spolupracovať a komunikovať so všetkými subjektmi, aby bolo možné realizovať naplánované projekty a aktivity a aby sa naplňali stanovené ciele. Vďaka komunikácii bude tiež možné reagovať na prípadné zmeny, ktoré môžu ovplyvniť realizáciu.

PHSR obce Veľké Zálužie na roky 2017 – 2024 stanovil strategický rámec, ktorý nadväzuje aj na regionálny strategický dokument (PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja), ale aj na ciele politiky súdržnosti, ktoré si stanovila Slovenská republika v Partnerskej dohode implementovanej prostredníctvom operačných programov. Strategický zámer sa zameriava na 3 oblasti; a to na zlepšenie kvality bývania a dopravnej dostupnosti; miestnu ekonomiku a služby a na atraktivitu obce a život v nej. V rámci týchto oblastí si obec stanovila 10 opatrení, ktoré sa týkajú jednak dobudovania a modernizácie občianskej vybavenosti, sociálnej infraštruktúry a zvýšenia dostupnosti a kvality služieb, využívania potenciálu obce pre rozvoj podnikania na základe využívania lokálnych zdrojov a tradícií a rozvoj cestovného ruchu, zefektívnenia využívania energie a na zatriaktivnenie vzhľadu a zlepšenie úrovne odpadového hospodárstva. Pre jednotlivé opatrenia boli stanovené monitorovacie indikátory a spôsob, akým sa bude program realizovať a monitorovať.

Tento dokument bol spracovaný v zmysle Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 2.0.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 – Dotazník pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Príloha č. 2 – Doplňujúce informácie

Tabuľka 43 Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov a zdrojov informácií

Tabuľka 44 Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Báhoň

Tabuľka 45 Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

Formulár Monitorovacej správy

Tabuľka 43 Zoznam analyzovaných konceptných dokumentov a zdrojov informácií

Názov dokumentu / Zdroj dát	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu / dát	Oblasť dát / téma	Webová stránka
Metodika na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/MUC, verzia 2.0	Platná od Februára 2015	národná		
Statistický úrad SR	-	národná	Demografia, prírodné zdroje	www.statistics.sk
SODB 1991, 2001, 2011	-	národná	Demografia, ekonomická situácia, sociálna a technická infraštruktúra	www.statistics.sk
Živnostenský register SR, Obchodný register SR	-	národná	Ekonomická situácia	www.ortr.sk, www.zrtr.sk
Vyhľ. č. 81/1998 Z. z. zo dňa 3.3.1998	platná od 1.5.1998	národná	Životné prostredie	
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce mikroregiónu obcí Veľké Zálužie, Jarok, Báb, Rumanová a Lehotia	2008 - 2015	miestna	Ex-post hodnotenie	
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2014-2020	2009 - 2015	regionálna	Súlad programu s regionálnym strategickým dokumentom	www.partnerskadhoda.gov.sk
Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a regionálnych fondov v rokoch 2014-2020 a súvisiace operačné programy	2014 - 2022	národná	Finančný plán	
Metodický pokyn CKO č. 17, verzia 1	Od 2015	národná	Metropolitne ukazovatele	http://www.partnerskadhoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko/

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 44 Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Veľké Zálužie

č.	Zámer PRSR obce	Název projektu/zámery	Název prijímateľa / prijímať partneri	Identifikačné číslo	Prírodná	Termín realizácie projektu			Predpokladaná náklad	Náklady spojené PRSR VVC
						od	do	do		
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1.1.1	Rekonštrukcia miestnej komunikácie v lokalite Jarok a Báb	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2019	2024		100 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
2	1.1.1	Rekonštrukcia chodníka na ul. Hlavná od ul. Dlhý náč. po ul. Dobruška	obce Veľké Zálužie	2112 Miestna komunikácia	stredná	2018	2019		20 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
3	1.1.1	Modernizácia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2020		150 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
4	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2018	2020		100 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
5	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2018		5 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
6	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2019		15 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
7	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2018	2021		5 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
8	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2018		5 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
9	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2018		10 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
10	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2024		10 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
11	1.1.1	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2019	2022		10 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
12	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2018	2018		50 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
13	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2019	2019		15 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
14	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2017	2018		60 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
15	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2022	2024		60 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
16	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2022	2024		60 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
17	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2018	2018		30 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra
18	1.1.2	Rekonštrukcia vstupu na veľkú oblasť	obce Veľké Zálužie	2113 Miestna komunikácia	stredná	2018	2018		20 000,00	4. Previnná oblasť: Doprava a technická infraštruktúra

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE NA OBDOBIE ROKOV 2016-2023

19	1.1.2	Obera a modernizácia dopravného zariadenia v obci	obec Veľké Zálužie	2017	2017	20 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
20	1.1.2	Integrovaná modernizácia parkov. bezpečenosti	obec Veľké Zálužie	2018	2018	3 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
21	1.1.2	Rekonštrukcia kúrenia v systéme obci	obec Veľké Zálužie	2018	2018	10 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
22	1.2.1	Prepracovanie súvňového budovy a porokov	obec Veľké Zálužie	2017	2017	2 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
23	1.2.1	Výbudovanie nového budovy a dopravného zariadenia	obec Veľké Zálužie	2017	2017	60 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
24	1.2.1	Výbudovanie parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	60 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
25	1.2.1	Nákup nových vozidiel pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	50 000,00	4. Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
26	1.2.1	Aktualizácia územného plánu	obec Veľké Zálužie	2018	2018	40 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
27	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
28	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
29	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
30	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
31	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
32	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
33	1.2.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo
34	2.1.1	Výbudovanie sociálnych služieb a celkomeritného stánku	obec Veľké Zálužie	2017	2017	4 500 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
35	2.1.1	Výbudovanie sociálnych služieb a celkomeritného stánku	obec Veľké Zálužie	2017	2017	4 500 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
36	2.1.1	Organizácia a poskytovanie sociálnych služieb	obec Veľké Zálužie	2017	2017	5 000,00	Posledná oblasť Hospodárstvo

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE NA OBDOBIE ROKOV 2016-2023

37	2.1.1	Základná výstavba dlehu pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2018	2018	10 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
38	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	40 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
39	2.1.2	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	10 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
40	2.1.2	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
41	2.1.2	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
42	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
43	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
44	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
45	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
46	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
47	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
48	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
49	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
50	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
51	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
52	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
53	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
54	2.2.1	Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obce	obec Veľké Zálužie	2017	2017	1 200 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra
55	2.2.2	Výbudovanie sociálnych služieb a celkomeritného stánku	obec Veľké Zálužie	2017	2017	4 500 000,00	Posledná oblasť Dopravná a technická infraštruktúra

56	22.2	Vyhodnotenie multifunkčnej škôlky v areáli športového štadiónu	obec Veľké Zálužie	stredná	2018	2020	1 000,00	2. Priorita obce: Rozvoj zberu
57	22.2	Začiatok prístavby škôlky v areáli štadiónu	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	5 000,00	2. Priorita obce: Rozvoj zberu
58	22.2	Vyhodnotenie škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2020	10 000,00	2. Priorita obce: Rozvoj zberu
59	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2024	50 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
60	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2024	5 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
61	3.1.1	Upravovanie škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2017	10 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
62	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	10 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
63	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	50 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
64	3.1.1	Vyhodnotenie škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	1 400 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
65	3.1.1	Vyhodnotenie škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	5 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
66	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2024	1 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
67	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2018	2024	10 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
68	3.1.1	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2020	3 000 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
69	3.1.2	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2018	50 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
70	3.1.2	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2018	2024	50 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
71	3.1.2	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2019	1 000 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
72	3.1.2	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2024	10 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu
73	3.1.2	Začiatok prístavby škôlky dňa 1. septembra	obec Veľké Zálužie	stredná	2017	2017	15 000,00	3. Priorita obce: Rozvoj zberu

Príloha: vlastné spracovanie

Tabuľka 45: Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

otázka		možná odpoveď		
1	Do akej miery je realizácia projektu nevyhnutná?	3 - realizácia je potrebná, inak by mohol vzniknúť havarijný stav	2 - realizácia je potrebná, haviarijný stav	1 - realizácia je potrebná, nevyhnutná
2	Splňame podmienky a kritériá hodnotenia projektu? (v prípade žiadosti o financovanie z iných zdrojov)	áno	níe	podľa nie, tak žiadanie na financovanie, resp. sa rozhodneme, že projekt nebudeme realizovať
3	Kto sú dotknuté osoby a inštitúcie projektom?	ovšet'		
3a	Prebehla diskusia so zástupcami dotknutých osôb?	áno	áno, ale nie o všetkých	Nie
3b	Vznikol konsenzus o spôsobe riešenia problému?	áno	vznikol kompromis	vážna sa zhodla
3c	Je niekto z dotknutých osôb a inštitúcií ochotný pomôcť?	áno	níe	
3d	Áno?	uviesť		
3e	Prip. môže nám niekto brať v realizácii, resp. skomplikovať realizáciu?	áno	níe	
3f	Áno tomu zabrániť?	uviesť		
4	Je zvolený spoločný partner?	áno	partner nie je	partner nie je spoločný, je potrebné si dať pozor na ...
5	Do akej miery realizáciu projektu ovplyvni:			
	- ekonomická situácia dotknutých osôb a inštitúcií?	- veľmi negatívny dopad	- negatívny dopad	0 nemá dopad + pozitívny dopad
	- sociálna situácia dotknutých osôb a inštitúcií?	- veľmi negatívny dopad	- negatívny dopad	1 nemá dopad + pozitívny dopad
	- spoločenskú situáciu dotknutých osôb a inštitúcií?	- veľmi negatívny dopad	- negatívny dopad	2 nemá dopad + pozitívny dopad
	- ekologickú situáciu v obci a okolí?	- veľmi negatívny dopad	- negatívny dopad	3 nemá dopad + pozitívny dopad
6	Máme dostatok kapacít na realizáciu daného projektu, aktivít?			

c. 10

PRÍKAZ

starostu obce k vykonaniu riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku
a záväzkov Obce Veľké Zálužie

31.12.2016

v zmysle Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. podľa § 29 a § 30 vydávam

príkaz

na vykonanie riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov Obce
Veľké Zálužie k 31.12.2016.

1. Inventarizácia sa uskutoční v dobe od 01.12.2016 do 31.12.2016
2. Zloženie inventarizačných komisií

Ústredná inventarizačná komisia: predseda: Milan Bíro
člen: Ing. Ivana Gecíková, PhD.
člen: Ing. Lucia Valášiková

Dielčie inventarizačné komisie:

Obecný úrad: predseda: Juraj Mego
člen: Bc. Michal Halveland
člen: Veronika Kolářiková

Dom smútku: predseda: Mgr. Daniela Beličková
člen: Jaroslav Bozán
člen: Zuzana Kalúzová

Požiarna ochrana: predseda: Bc. Michal Halveland
člen: PhDr. Peter Cocher
člen: Ing. Ľudmila Komárňanská

Klub dôchodcov: predseda: Mgr. Daniela Beličková
člen: Lýdia Matuškovíčová
člen: Božena Baková

Miestne hospodárstvo: predseda: Ing. Ján Murín
člen: Ing. Daniela Hollá
člen: Miroslav Kolářik

Spoločenský dom, CVČ: predseda: Ing. Martina Vavříková
člen: Mgr. Eva Prekopová
člen: Iveta Ovčíková

Zdravotné stredisko, ZŠ – školská jedáleň, školský klub:

Predseda: Ing. Daniela Hollá
člen: Iveta Ovčíková
člen: Ing. Erika Uhlárová

Materská škola a školská jedáleň:

predseda: Mgr. Jana Chňapeková
člen: Jana Zaujecová
člen: Jana Vajdová

Pokladňa obecného úradu, ceniny:

predseda: Ing. Andrej Moravčík
člen: Veronika Kolářiková
člen: Ing. Vladimíra Liptáková

Pozemky a nehnuteľnosti:

predseda: Juraj Mego
člen: Jaroslav Bozán
člen: Marta Križanovičová

Knižnica:

predseda: Ing. Martina Vavříková
člen: PhDr. Peter Cocher
člen: Oľga Lukáčová

Pohl'adávky, záväzky, cenné papiere:

predseda: Ing. Andrej Moravčík
člen: Ing. Ľ. Komárňanská
člen: Bc. Z. Kratochvílová

3. Dielčie inventarizačné komisie na zasadnutí do 10.01.2017 prerokujú návrhy na vyradenie, výsledky fyzickej a dokladovej inventúry, priebeh a výsledky inventarizácie.
4. Ústredná inventarizačná komisia do 15.01.2017 na základe zhodnotenia inventarizácie dielčimi inventarizačnými komisiami uskutoční celkové zhodnotenie priebehu a výsledkov inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu obce k 31.12.2016 a predloží o tom správu s návrhmi na najbližšie zasadnutie obecného zastupiteľstva po ukončení inventarizácie.
5. Prikaz starostu obce bude prerokovaný a schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 28.11.2016.

Vo Veľkom Záluží, dňa 16.11.2016

Milan Bíro
starosta obce

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží

Názov:	Návrh Dodatku č.1 k VZN č.1/2016 o podrobnostiach financovania škôl a školských zariadení na území obce Veľké Zálužie
Predkladateľ:	Ing. Ivana Gecíková, PhD.
Dátum:	11.11.2016
Odôvodnenie:	Na území obce Veľké Zálužie sa nachádzajú školy a školské zariadenia, ktoré sú v tzv. originálnej pôsobnosti obce (určenej zákonom č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.). Jedná sa o nasledovné školy a školské zariadenia: - Materská škola, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie, - Školská jedáleň pri MŠ, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie, - Školská jedáleň pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie, - Školský klub detí pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie, - Centrum voľného času Slniečko, Hlavná 788, Veľké Zálužie. V MŠ je v súčasnosti 122 detí, 10 pedagogických pracovníkov na 5,5 triedy (reálne by malo byť 11 pedagogických pracovníkov – dochádza k šetreniu výdavkov na 1 pedagogické miesto vrátane odvodov), 1 nepedagogický pracovník a počas vykurovacej sezóny aj na 30 % úväzok kurič. ŠJ MŠ zabezpečuje stravovanie pre 122 detí. V ŠJ MŠ pracujú tri kuchárky, vedúca ŠJ MŠ a jedna upratovačka. ŠJ ZŠ poskytuje stravu 180 stravníkom, pracuje v nej 1 vedúca jedálne a dve kuchárky. ŠKD pri ZŠ navštevuje 80 detí a funguje na troch oddeleniach, kde sú tri vychovateľky. CVC Slniečko navštevuje 256 členov V CVC pracujú dve pedagogické pracovníčky a jedna upratovačka na 80% úväzok. Financovanie týchto zariadení sa realizuje najmä z rozpočtu obce Veľké Zálužie, a to z výnosu na podiele dani z príjmu FO. Finančné zdroje sa používajú najmä na krytie bežných výdavkov, akými sú mzdy, nákup všeobecného materiálu, služieb a bežná údržba. Z uvedeného dôvodu sa obciam odporúča vypracovať VZN, ktoré by stanovilo objem finančných prostriedkov určených na prevádzku týchto zariadení a mzdy ich pracovníkov. Financovanie škôl a školských zariadení, ktoré sa nachádzajú na území obce Veľké Zálužie, podlieha ustanoveniam VZN č.1/2016. Nakoľko došlo k zmenám v platoch pedagogických pracovníkov, odbornosti pracovníkov a k zvyšovaniu kvality podávaných jedál, je potrebné upraviť výšku finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na jedno dieťa v školách a školských zariadeniach tak, aby korešpondovali s návrhom

	rozpočtu obce Veľké Zálužie na rok 2017. Uvedené zmeny sú spracované formou Dodatku č.1 k VZN č.1/2016 o podrobnostiach financovania škôl a školských zariadení na území obce Veľké Zálužie bolo spracované a navrhnuté na základe reálnych potrieb škôl a školských zariadení , ktoré sa nachádzajú na území obce Veľké Zálužie a ich financovanie je tzv. originálnej pôsobnosti obce.
Návrh na uznesenie	Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží a) prerokovalo Návrh Dodatku č.1 k VZN č.1/2016 o podrobnostiach financovania škôl a školských zariadení na území obce Veľké Zálužie b) uznáva sa na Dodatku č.1 k VZN č.1/2016 o podrobnostiach financovania škôl a školských zariadení na území obce Veľké Zálužie

Dodatok č. 1

**Všeobecne záväzné nariadenie č.1/2016
o podrobnostiach financovania škôl a školských zariadení
na území Obce Veľké Zálužie**

Dodatok č. 1 tohto VZN sa týka úpravy Prílohy 1

Pôvodný text:

Výška finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na jedno dieťa (žiaka, člena) na rok 2016 v školách a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Zálužie:

Kategória škôl a školských zariadení	Výška finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na dieťa (žiaka, dieťa)/ rok v €
Materská škola, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie	1.220,00 €
Školská jedáleň pri MŠ, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie	535,00 €
Školská jedáleň pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie	140,00 €
Školský klub detí pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie	390,00 €
Centrum voľného času Slniečko, Hlavná 788, Veľké Zálužie	340,00 €

Nahrádzajúci text

Výška finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na jedno dieťa (žiaka, člena) na rok 2017 v školách a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Zálužie:

Kategória škôl a školských zariadení	Výška finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na dieťa (žiaka, dieťa)/ rok v €
Materská škola, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie	1.522,00 €
Školská jedáleň pri MŠ, Podvinohrady 519, Veľké Zálužie	619,00 €
Školská jedáleň pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie	167,00 €
Školský klub detí pri ZŠ, Školská 851, Veľké Zálužie	390,00 €
Centrum voľného času Slniečko, Hlavná 788, Veľké Zálužie	374,00 €

Ostatné časti VZN ostávajú nezmenené.

.....
Milan B í r o
starosta obce

Návrh Dodatku č. 1 k VZN č.1/2016 bol zverejnený na úradnej tabuli obce dňa: 11.11.2016
 Návrh Dodatku č. 1 k VZN č.1/2016 bol zverejnený na web-stránke obce dňa: 11.11.2016
 Dodatok č. 1 k VZN č.3/2016 bol prerokovaný na zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží dňa 2016 Uznesením č. /2016.
 Dodatok č. 1 k VZN č.1/2016 bol zverejnený dňa:
 Dodatok č. 1 k VZN č.1/2016 je účinný odo dňa: 1.1.2017.

OBEC VELKÉ ZÁLUŽÍ

Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží

Názov:	Návrh dodatok č.1 k VZN č.3/2016 o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, v školských výchovno - vzdelávacích zariadeniach a na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Záluží
Predkladateľ:	Ing. Ivana Gecíková, PhD.
Dátum:	3.11.2016
Odôvodnenie:	Dňa 30.9.2016 bola na Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží cestou obecného úradu doručená žiadosť K. Bernátekovej, vedúcej ŠJ ZŠ vo Veľkom Záluží. Žiadosť sa týka vydania súhlasu k zvýšeniu príspevku zákonného zástupcu dieťaťa a žiaka vo výške nákladov na nákup potravín. V súčasnosti sa výška príspevku na nákup potravín stanovuje podľa 2. finančného pásma, avšak z hľadiska zabezpečenia kvalitnej stravy pre žiakov má ŠJ záujem používať čo najčerstvejšie a najkvalitnejšie potraviny a potravinové suroviny, a preto navrhuje zvýšiť finančné pásmo úhrady na nákup potravín v 3. finančnom pásme. Výška úhrady nákladov na nákup potravín by sa zvýšila pri stravníkoch 6-11 rokov o 0,06 Eur na jedno dieťa a pri stravníkoch 11-15 rokov o 0,08 Eur na jedno dieťa. Zmeny výšky úhrady nákladov by boli upravené Dodatkom č. 1 k VZN č.3/2016 o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, v školských výchovno - vzdelávacích zariadeniach a na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Záluží
Návrh na uznesenie	Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží a) prerokovalo návrh Dodatku č. 1 k VZN č.3/2016 o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, v školských výchovno - vzdelávacích zariadeniach a na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Záluží b) uznáva sa na Dodatku č. 1 k VZN č.3/2016 o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, v školských výchovno - vzdelávacích zariadeniach a na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Záluží

Dodatok č. 1

k VZN č. 3/2016

o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školských účelových zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Veľké Zálužie

Dodatok č. 1 tohto VZN sa týka úpravy Čl. 5 Školské účelové zariadenie ods.1 písm. a.

Pôvodný text:

1. Školské jedálne pri Materskej škole a Základnej škole

- a. Výška príspevku zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka na nákup potravín na jedno jedlo podľa vekových kategórií stravníkov :

MŠ denné (stravníci 2-6 rokov)	Desiata	Obed	Olovrant	Spolu	Úhrada Eur
	0,26	0,64	0,22	1,12	1,12

Základná škola	Desiata	Obed	Olovrant	Spolu	Úhrada Eur
(stravníci 6-11 rokov)	-	0,95	-	0,95	0,95
(stravníci 11-15 rokov)	-	1,01	-	1,01	1,01

Nahrádzajúci text

1. Školské jedálne pri Materskej škole a Základnej škole

- a. Výška príspevku zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka na nákup potravín na jedno jedlo podľa vekových kategórií stravníkov :

MŠ denné (stravníci 2-6 rokov)	Desiata	Obed	Olovrant	Spolu	Úhrada Eur
	0,26	0,64	0,22	1,12	1,12

Základná škola	Desiata	Obed	Olovrant	Spolu	Úhrada Eur
(stravníci 6-11 rokov)	-	1,01	-	0,95	1,01
(stravníci 11-15 rokov)	-	1,09	-	1,01	1,09

Ostatné časti VZN ostávajú nezmenené.

.....
Milan B í r o
starosta obce

Návrh Dodatku č. 1 k VZN č.3/2016 bol zverejnený na úradnej tabuli obce dňa: 11.11.2016

Návrh Dodatku č. 1 k VZN č.3/2016 bol zverejnený na web-stránke obce dňa: 11.11.2016

Dodatok č. 1 k VZN č.3/2016 bol prerokovaný na zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží dňa2016 Uznesením č. /2016.

Dodatok č. 1 k VZN č.3/2016 bol zverejnený dňa:

Dodatok č. 1 k VZN č.3/2016 je účinný odo dňa: 1.1.2017.

Základná škola vo Veľkom Záluží, Školská 851 951 35

OSOBNÉ PODANÉ	
MESTSKÝ ÚRAD Veľké Zálužie	
Dátum:	30. 09. 2016
Podaný:	9055
Prílohy:	1x
Príloha: 16€	

Obec, Obecné zastupiteľstvo
Obecná 955
951 35 Veľké Zálužie

Vec: Žiadosť o zvýšenie príspevku zákonného zástupcu dieťaťa a žiaka vo výške nákladov na nákup potravín.

Zariadenie školského stravovania pri ZŠ vo Veľkom Záluží, týmto žiada Obecné zastupiteľstvo o súhlas k zvýšeniu príspevku zákonného zástupcu dieťaťa a žiaka vo výške nákladov na nákup potravín. V zmysle zákona č. 390/2011 Z.z. sme momentálne v druhom finančnom pásme a s účinnosťou od 1.01.2017 by sme radi prešli do tretieho finančného pásma. Svoju žiadosť odôvodňujem tým, že základnou požiadavkou v školskom stravovaní je zachovať výrobu jedál a nápojov z čerstvých surovín, používať potravinové komodity najvyššej kvality. Doterajší príspevok zákonného zástupcu dieťaťa na nákup potravín je nepostačujúci. Ďakujem a ostávam s pozdravom.

Vo Veľkom Záluží dňa 30.09. 2016

Príloha: Finančné pásma.

ZARIADENIE
školského stravovania ZŠ
951 35 Veľké Zálužie

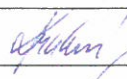
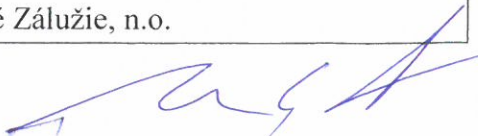
Bernateková
vedúca zariadenia ZŠSJ K. Bernateková

c. 13

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží

Názov:	Návrh spolupráce medzi obcou Veľké Zálužie a neziskovou organizáciou Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o.
Predkladateľ:	Ing. Ivana Gecíková, PhD., Bc. Zdenka Kratochvílová
Dátum:	11.11.2016
Odôvodnenie:	V obci Veľké Zálužie dlhodobo absentuje zariadenia sociálnych služieb (ďalej ZSS) pre seniorov a zo strany obyvateľov obce sú dlhoročné požiadavky na vybudovanie a prevádzkovanie zariadenia tohto typu. Obec pred ôsmymi rokmi zakúpila pozemok s p.č. 26/1 reg. C KÚ Veľké Zálužie za účelom výstavby zariadenia tohto typu, avšak z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa výstavba nerealizovala. Súkromná nezisková organizácia Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o. prejavila záujem o prenájom pozemkov p.č. 26/1 reg. C a p.č.23/3 reg. C KU Veľké Zálužie za účelom výstavby ZSS. Po porovnaní rozdielov výhod a nevýhod výstavby a prevádzky ZSS obcou a súkromnou neziskovou organizáciou, ako aj pri porovnaní odhadovaných nákladov a príjmov výstavby a prevádzky ZSS bolo Komisiou pre sociálne veci, bývania a zdravotníctvo odporúčané, aby obec dala pozemky do prenájmu uvedenej súkromnej neziskovej organizácii ako dôvod hodný osobitného zreteľa na 90 rokov za ročné nájomné 1,00 Eur. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je dlhodobá absencia zariadenia sociálnych služieb pre seniorov v obci, dlhoročné požiadavky zo strany obyvateľov na vybudovanie a prevádzkovanie zariadenia tohto typu, existencia pozemkov vo vlastníctve obce, ktoré boli zakúpené pred ôsmymi rokmi obcou za účelom výstavby zariadenia tohto typu a nedostatok finančných prostriedkov zo strany obce na výstavbu zariadenia tohto typu.
Návrh na uznesenie	Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží a) prerokovalo návrh spolupráce medzi obcou Veľké Zálužie a neziskovou organizáciou Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o. b) schvaľuje zámer prenájmu pozemku p.č. 26/1 reg. C a p.č.23/3 reg. C KU Veľké Zálužie neziskovej organizácii Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o. ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je dlhodobá absencia zariadenia sociálnych služieb pre seniorov v obci, dlhoročné požiadavky zo strany obyvateľov na vybudovanie a prevádzkovanie zariadenia tohto typu, existencia pozemkov vo vlastníctve obce, ktoré boli zakúpené pred ôsmymi rokmi obcou za účelom výstavby zariadenia tohto typu a nedostatok finančných prostriedkov zo strany obce na výstavbu zariadenia tohto typu c) schvaľuje text zmluvy o prenájme medzi obcou Veľké Zálužie a neziskovou organizáciou Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o.

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE, Obecná 955/2, 951 35 Veľké Zálužie

Zverejnenie zámeru prenájmu majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa

V zmysle § 9a ods.9 písm. c) o majetku obcí v z.n.p. Obec Veľké Zálužie predkladá zámer na prenájom majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa.

Obec Veľké Zálužie má zámer prenajať parcely „C“ č. 26/1 o výmere 969 m² a č.23/3 o výmere 664 m² k.u. Veľké Zálužie, ktorý je vo vlastníctve obce (LV 2061), neziskovej organizácii Diamant – ZSS Veľké Zálužie, n.o. Vinohrady 577/, 951 35 Veľké Zálužie. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je dlhodobá absencia zariadenia sociálnych služieb pre seniorov v obci, dlhoročné požiadavky zo strany obyvateľov na vybudovanie a prevádzkovanie zariadenia tohto typu, existencia pozemkov vo vlastníctve obce, ktoré boli zakúpené pred ôsmymi rokmi obcou za účelom výstavby zariadenia tohto typu a nedostatok finančných prostriedkov zo strany obce na výstavbu zariadenia tohto typu.

Zámer prenajať obecný majetok bol prerokovaný na zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží dňa XX.XX.2016 a schválený uznesením č. XX/2016.

Zverejnené na úradnej tabuli: 11.11.2016

Milan **Bíro**
starosta obce

ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ ZÁLUŽIE
Porovnanie výhod a nevýhod výstavby a prevádzky ZSS obcou a neziskovou organizáciou (pohľad obce)

Investor: obec	Investor : nezisková organizácia
Proces verejného obstarávania – podlimitná zákazka	
Obstaráva sa: • obstarávateľ a resp. jeden odborník na plný úväzok (cca 10.000,00 Eur bez DPH) ☹ • projektová dokumentácia (cca 50.000,00 Eur bez DPH – EVO) ☹ • dodávateľ stavby (cca 3,8 mil. Eur bez DPH – EVO) ☹ • stavebný dozor • dlhé časové lehoty (rozdiel oproti súkromnej investícii min. 9 – 12 mesiacov) ☹ • neistý výsledok procesu VO ☹	• nie je potrebné realizovať verejné obstarávanie ☺ • časové úspory (rozdiel oproti verejnej investícii min. 9 – 12 mesiacov) ☺ • stavať sa začne hneď ako bude vhodné počasie ☺ • zadá sa stavba priamo firme, ktorá má dobré referencie a skúsenosti (nie je anonymita uchádzača) ☺
Úloha obecného zastupiteľstva	
A) Staví budovu ZSS a prevádzkuje ZSS obec • prijať uznesenie o schválení žiadosti na ŠFRB • prijať uznesenie o schválení úveru (dlhová služba obce ????) • prijať uznesenie o úprave rozpočtu • stanovisko HK • zriadiť vlastnú RO/PO/NO alebo živnosť alebo obchodnú spoločnosť (nevýhoda – nedostatočná dostupnosť ku grantom a projektom) pre prevádzku ZSS B) spolupráca medzi obcou a súkromnou NO (obec postaví budovu, súkromná NO prevádzkuje ZSS) • prijať uznesenie o schválení žiadosti na ŠFRB • prijať uznesenie o schválení úveru (dlhová služba obce ????) • prijať uznesenie o úprave rozpočtu • stanovisko HK • schváliť zmluvu o spolupráci medzi obcou a NO	Budovu ZSS postaví a prevádzkuje súkromná NO • prijat' uznesenie o dlhodobom prenájme pozemku (+ určiť dĺžku prenájmu a ročné výšku prenájmu)

Financovanie celého projektu	
• dotáciou cez Štátny fond rozvoja bývania po splnení všetkých podmienok – max suma 2.619.000,00 Eur s DPH) ☺ • vlastné zdroje resp. úver (cca. min 1.931.000,00 s DPH) ☹ • POZOR !! obec má aj iné investičné projekty (dostavba ZŠ, MŠ, VK, ČOV)	• záležitosť NO, pre obec nerelevantné ☺ • NO nemá iné investičné projekty ☺ • NO má veľké možnosti získavania finančných zdrojov z rôznych grantov, projektov, štátnych schém podpory a zahraničných zdrojov ☺
Vlastníctvo majetku	
• zhodnotenie majetku obce ☺ • budova bude vo vlastníctve obce ☺ • zotrúva vlastníctvo pozemku ☺ • využitý zámer kúpy pozemku ☺	A. dlhodobý prenájom - vlastníctvo k pozemku sa ne stráca, pozemok je využitý v stanovenom účele ☺ B. predaj pozemku – finančné prostriedky z predaja ☹ POZOR !!! zvážiť sociálne, morálne a ekonomické prínosy pre obyvateľov obce
Obsadzovanie pracovných pozícií	
• výrazné rozhodovacie právomoci pri obsadzovaní riadiacich pozícií • výrazné rozhodovacie právomoci pri obsadzovaní pracovných pozícií • obsadzovanie správnej rady a dozornej rady obcou (ako zriaďovateľom)	• rozhodovacie právomoci pri obsadzovaní riadiacich pozícií v kompetencii NO • rozhodovacie právomoci pri obsadzovaní pracovných pozícií v kompetencii NO • obsadzovanie správnej rady a dozornej rady NO (možná dohoda s obcou, napr. pri podpise nájomnej zmluve)
Ostatné povinné náležitosti	
• stavebné povolenie • územné rozhodnutie • kolaudačné rozhodnutie • energetický audit budovy • súlad s PHSR obce • súlad s PHSR VUC NSK • súlad s Územným plánom obce	• stavebné povolenie • územné rozhodnutie • kolaudačné rozhodnutie • energetický audit budovy • súlad s PHSR obce • súlad s Územným plánom obce

ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Odhadované náklady na výstavbu a prevádzku ZSS

Stavba zariadenia sociálnych služieb (bez vnútorného vybavenia)			
Náklady na stavbu (v Eur):		bez DPH	s DPH
Plocha stavby (3.446,90 m ²)	1 m ²	1.100,00	1.320,00
	celá stavba	3.791.590,00	4.549.900,00
Dotácia ŠFRB	1m ²	-	max. 760,00
	celá stavba	-	max. 2.618.960,00
Rozdiel (náklady-dotácia)	celá stavba	-	1.930.948,00
Zabezpečiť z vlastných zdrojov resp. úveru (minimálne)			
Potreba zabezpečiť každoročne splátku do ŠFRB a úveru (v rámci rozpočtu obce)			
Potreba finančných zdrojov na vnútorné vybavenie zariadenia			

Prevádzka zariadenia sociálnych služieb (v Eur)				
Náklady na mesiac		mzdové (23 zamestnan. x 1.500,00)	super hrubá mzda (hrubá mzda +odvody)	34.500,00
		OOPP	nevieme teraz odhadnúť	
		energie		
		strava		
		čistiace prostriedky		
		iné MTZ		
Odhadované príjmy ZSS na mesiac	Dotácia na lôžko na mesiac	320,00 x 40 lôžok	klienti v ročnom zariadení	12.800,00
	Dotácia podľa stupne odkázanosti na mesiac (výška dotácie závisí od počtu klientov v tom, ktorom stupni odkázanosti)	IV. stupeň: 177,00		7.080,00
		V. stupeň: 248,00		9.920,00
		VI. stupeň: 310,00		12.400,00
	Dotácia na stacionár na mesiac	10 klientov	184,00	1.840,00
	Doplatok klienta na mesiac (výška doplatku klienta závisí od rozdielu príjmov a výdavkov na prevádzku ZSS)	Variant A	300,00	12.000,00
		Variant B	400,00	16.000,00
		Variant C	500,00	20.000,00

Spracovali: Ing. Ivana Gecíková, PhD., Bc. Zdenka Kratochvílová

Zmluva o spolupráci

Nájomná zmluva

I.

Zmluvné strany

Prenajímateľ: Obec Veľké Zálužie
Sídlo: Obecná 955/2, 951 35 Veľké Zálužie
IČO: 00308959
Štatutárny orgán: Milan Bíro, starosta obce
Bankové spojenie: Primabanka Slovensko, a.s.
IBAN: SK17 5600 0000 0008 0168 8001

(ďalej len „prenajímateľ“)

a

Nájomca: Diamant - ZSS Veľké Zálužie, n.o.
Sídlo: Vinohrady 577/25, 951 35 Veľké Zálužie
IČO: 50475177
Štatutárny orgán: Lenka Ďurfinová
Bankové spojenie:
IBAN: SK....

Zápis v registri neziskových organizácií Okresného úradu Nitra: OU – NR – OVVS1-2016/032139
zo dňa 15.8.2016

(ďalej len „nájomca“)

II.

Predmet a účel nájmu

1. Prenajímateľ – obec Veľké Zálužie (ďalej len „obec“) je výlučným vlastníkom nehnuteľného majetku a to:

- nehnuteľnosti reg. „C“ parc. č. 26/1 o výmere 969 m² a č.23/3 o výmere 664 m² zapísanej na LV č. 2061 (príloha č. 1), evidovanej v katastrálnom území Veľké Zálužie,

(ďalej len „Nehnuteľnosť“), pričom na Nehnuteľnosti neviaznu žiadne ťarchy.

2. Zmluvné strany uzatvárajú túto zmluvu za účelom úpravy práv a povinností spojených s nájmom majetku vo vlastníctve prenajímateľa. Predmetom tejto zmluvy je záväzok zmluvných strán, že prenajímateľ prenajíma nájomcovi v dojednanej dobe predmet nájmu, za čo nájomca zaplatí prenajímateľovi nájomné a poskytne služby.

3. Nájomca je neziskovou organizáciou poskytujúcou všeobecne prospešné služby – sociálnu pomoc s akcentom na poskytovanie sociálnych služieb a v súvislosti s tým bude predmet nájmu využívať za účelom poskytovania sociálnych služieb prijímateľom celoročnou pobytovou formou ako i denný stacionár a ďalšie služby v zmysle zákona

4. Prenajímateľ prenajíma nehnuteľnosť výlučne za účelom výstavby Domova sociálnych služieb, ktorý bude poskytovať pre občanov obce Veľké Zálužie počet lôžok/resp. ...% vyjadrení s celkového počtu lôžok a to na obdobie trvania tejto zmluvy (20/30 rokov)

5. Nájom majetku bol schválený uznesením Zastupiteľstva zo dňa ako prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý spočíva v tom, že ide o dlhodobý nájom nájomcovi za účelom zabezpečenia poskytovania sociálnych služieb klientom v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

III.

Doba nájmu a skončenie nájmu

1. Nájomná zmluva sa uzatvára na dobu určitú 30 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy, najskôr od

2. Nájom dojednaný na základe tejto zmluvy sa skončí:

a/ uplynutím doby, na ktorú bol dojednaný,

b/ dohodou zmluvných strán,

c/ výpoveďou,

d/ odstúpením od zmluvy.

3. Dohoda o skončení tejto zmluvy musí byť písomná a podpísaná zodpovednými zástupcami obidvoch zmluvných strán. V písomnej dohode o skončení nájmu sa uvedie deň, ku ktorému sa nájom končí. Ak deň skončenia nájmu nie je v dohode uvedený, skončí sa nájom dňom účinnosti tejto dohody.

4. Prenajímateľ a nájomca môžu písomne vypovedať zmluvu z dôvodu určeného v tejto zmluve resp. i zo zákonných dôvodov.

5. Výpoveď musí mať písomnú formu a musí byť doručená druhej zmluvnej strane. Pri nedodržaní písomnej formy je výpoveď neplatná.

6. Výpovedná lehota je 1 rok.

7. Prenajímateľ môže odstúpiť od zmluvy v prípade ak nájomca predmet zmluvy užíva v rozpore s dohodnutým účelom a tiež v prípadoch uvedených v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka a prípadne v iných ustanoveniach tejto zmluvy.

8. Účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú dňom, kedy bolo písomné odstúpenie od zmluvy doručené nájomcovi.

9. Po skončení doby nájmu má nájomca právo na prednostné uzatvorenie novej nájomnej zmluvy na obdobie ďalších 10 rokov v prípade ak riadne a včas plní svoje záväzky zo zmluvy.

IV.

Výška nájmu

1. Nájomca sa zaväzuje za užívanie predmetu nájmu platiť ročné nájomné vo výške 1 € (slovom: Jedno EURO).

Výška nájomného bola schválená uznesením Zastupiteľstva dňa,

2. Nájomca sa zaväzuje, že dohodnutú výšku nájomného bude platiť na základe tejto zmluvy raz ročne vopred, vždy do 31.12. predchádzajúceho roka na účet prenajímateľa uvedený v záhlaví tejto zmluvy. Prvú platbu nájomného sa nájomca zaväzuje uhradiť do 15 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy.

3. Prenajímateľ je oprávnený v súlade s platnými Zásadami hospodárenia upraviť výšku nájomného v nadväznosti na mieru inflácie vyhlásenú Štatistickým úradom SR v danom roku za rok predchádzajúci formou písomného oznámenia zo strany prenajímateľa, nájomca súhlasí s takouto priebežnou úpravou výšky nájomného a zaväzuje sa zvýšené nájomné uhradiť.

4. V prípade omeškania s úhradou platby nájomného v zmysle § 11 ods. 9 Zásad hospodárenia je nájomca povinný uhradiť úrok z omeškania v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení.

V.

Služby spojené s nájmom a ich úhrada

1. Nájomca si zabezpečí na svoje náklady najmä dodávku elektrickej energie, tepla, vody, plynu, teplej úžitkovej vody, odvod kanalizačného odpadu, úhradu vodného, stočného, zrážkových vôd, odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu vyprodukovaného nájomcom pri prevádzkovaní Nehnutelností, pokiaľ to bude aktuálne /prípadné/, alebo vyžadované zákonom. Za tým účelom je povinný uzatvoriť zmluvný vzťah s príslušnými dodávateľmi, ak to prikazuje a umožňuje príslušný právny predpis alebo interný postup dodávateľa, k čomu mu prenajímateľ udeľuje svoj súhlas.

2. Nájomca si služby spojené s nájmom uvedené v čl. V bod 1 zabezpečí na vlastné náklady a ťarchu, pričom úhrady za poskytnuté služby bude vykonávať priamo dodávateľom jednotlivých služieb na základe odberateľských faktúr vystavených na nájomcu.

3. Prenajímateľ je oprávnený účtovať nájomcovi refundáciu dane z nehnuteľnosti za príslušný kalendárny rok a to vo výške tak, ako to určí správca dane prenajímateľovi a to formou faktúry, ktorá bude splatná do 30 dní od jej doručenia nájomcovi.

VI.

Práva a povinnosti nájomcu

1. Nájomca zabezpečí na prevádzkyschopnosť prenajatého majetku a úhradu dane z nehnuteľností v súlade s čl. V. ods.3.
2. Zmeny na veci ako napríklad výstavbu ZSS a neskoršie stavebné úpravy môže nájomca vykonať po písomnom súhlase prenajímateľa podľa zmluvnými stranami odsúhlasenej projektovej dokumentácie a bez možnosti kompenzácie prenajímateľom. Udelením prípadného súhlasu sa prenajímateľ nezaväzuje na úhradu nákladov, ktoré v súvislosti s prácami vzniknú.
3. Nájomca je oprávnený predmet nájmu užívať v rozsahu určenom touto nájomnou zmluvou a na účel v nej dohodnutý a zaväzuje sa zabezpečiť bez možnosti kompenzácie prenajímateľom prevádzkyschopnosť prenajatého majetku za účelom poskytovania sociálnych služieb klientom v súlade so zákonom 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Nájomca bude predmet nájmu počas celej doby nájmu užívať riadne, chrániť ju pred poškodením alebo zničením a pri svojej činnosti je povinný dodržiavať bezpečnostné a protipožiarne predpisy (napr. zákon č. 124/2006 Z.z., 314/2001 Z.z.) a vyžadovať ich dodržiavanie svojimi zamestnancami a tretími osobami. Porušenie tohto odst. je považované za podstatné porušenie zmluvy s následkom možnosti odstúpenia od zmluvy.
4. Nájomca je povinný starať sa o prenajatý majetok v rozsahu bežnej údržby a uhrádzať náklady s tým súvisiace. Nájomca je povinný po uplynutí doby nájmu (či už riadnom resp. skončení výpovednej doby) odovzdať predmet nájmu prenajímateľovi. V prípade nájomcovho omeškania s vypratáním predmetu nájmu je nájomca povinný platiť prenajímateľovi zmluvnú pokutu vo výške 1,- € za každý deň omeškania a to bez ohľadu na to, či predmet nájmu počas tohto obdobia skutočne užíval. Nájomca má predkupné právo na predmet prenájmu po uplynutí doby nájmu podľa čl. III ods.1 v hodnote stanovenej znaleckým posudkom resp. dohodou zmluvných strán.
5. Nájomca je povinný pri užívaní predmetu nájmu dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, záväzné predpisy orgánov štátnej správy a samosprávy, hygienické a bezpečnostné predpisy a normy, predpisy a normy z oblasti životného prostredia, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Na zabezpečenie ich plnenia je povinný vykonať všetky potrebné opatrenia na vlastné náklady.
6. Nájomca je povinný umožniť prenajímateľovi prístup do Nehnuteľností, ktoré sú predmetom nájmu s cieľom prekontrolovania ich stavu a dodržiavania podmienok tejto zmluvy.
7. Nájomca je povinný okamžite vyrozumieť prenajímateľa o vzniku škody, havárie alebo inej nepredvídateľnej okolnosti.
8. Nájomca je povinný uhradiť prenajímateľovi v plnej výške škodu spôsobenú ním alebo tretími osobami na predmetu nájmu.
9. Nájomca v prípade svojej potreby si zavedenie telefónnych liniek a internetových služieb zabezpečí na vlastné náklady.

10. Nájomca si zmluvne zabezpečí odvoz bežného odpadu aj odpadu, na ktorý sa vzťahuje osobitný režim.

11. Nájomca sa zaväzuje udržiavať čistotu a poriadok v prenajatých Nehnuteľnostiach, na vlastné náklady zabezpečiť upratovanie, dezinfekciu a deratizáciu nehnuteľností.

12. Nájomca je povinný po uplynutí doby nájmu (či už riadnom resp. skončením výpovednej doby) odovzdať predmet nájmu prenajímateľovi. V prípade nájomcovho omeškania s vypratáním predmetu nájmu je nájomca povinný platiť prenajímateľovi zmluvnú pokutu vo výške,- € za každý deň omeškania a to bez ohľadu na to, či predmet nájmu počas tohto obdobia skutočne užíval.

13. Nájomca je povinný riadne a včas platiť nájomné spojené s užívaním predmetu nájmu.

14. Nájomca nie je oprávnený vypožičať ani prenajať predmet nájmu tretej osobe bez súhlasu prenajímateľa.

15. Prenajímateľ nezodpovedá za škody na majetku vo vlastníctve alebo držbe nájomcu a majetku vneseného do prenajatých priestorov. Uvedené sa vzťahuje aj na veci klientov, návštevníkov a zamestnancov nájomcu.

16. Technické zhodnotenie majetku vykonané na náklady nájomcu, na vykonanie ktorých dal prenajímateľ súhlas, bude evidované v majetku nájomcu, ktorý je oprávnený ním vykonané a uhradené technické zhodnotenie odpisovať v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi. Po skončení nájmu nebude nájomca od prenajímateľa požadovať vrátenie vynaložených nákladov, ani protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota predmetu nájmu.

VIII.

Ďalšie dojednania

1. Nájomca sa zaväzuje, že najneskôr do ... od podpisu tejto zmluvy požiada o stavebné povolenie na výstavbu ZSS: Diamant ZSS Veľké Zálužie, n.o., v opačnom prípade je povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 56 € / za každý aj začatý meter štvorcový rozlohy nehnuteľnosti. Kupujúci sa zaväzuje, že najneskôr do ... začať s výstavbou ZSS v zmysle právoplatného stavebného povolenia. V prípade, že predávajúci v dohodnutej lehote nezačne realizáciu stavby, či už z dôvodu na svojej strane resp. z dôvodu nevydania právoplatného stavebného povolenia má prenajímateľ právo odstúpiť od nájomnej zmluvy. V takom prípade však prenajímateľ nie je povinný uhradiť akúkoľvek škodu vzniknutú nájomcovi z titulu vypracovania projektovej dokumentácie, podania príslušných žiadostí a iných nárokov súvisiacich priamo či nepriamo so stavbou ZSS.

2. Nájomca potvrdzuje, že zrealizovanie stavby DSS je priamo závislé na vydaných územných resp. i stavebných povoleniach. V prípade, ak nájomca neobdrží od vecne a miestne príslušného stavebného úradu právoplatné rozhodnutie o kolaudácii stavby DSS najneskôr dorokov (slovom rokov) odo dňa podpísania tejto zmluvy, prenajímateľ je oprávnený požadovať od nájomcu zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške € (slovom eur) za každý aj začatý meter štvorcový rozlohy nehnuteľnosti. Nájomca potvrdzuje svoj zámer výstavby DSS na svoje náklady a meno. V prípade, že sa tieto potvrdenia nájomcu ukážu ako nepravdivé má prenajímateľ právo od zmluvy odstúpiť.

3. Nájomca sa zaväzuje užívať plánovanú stavbu ZSS iba na účely poskytovania služieb sociálnej starostlivosti podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a to po dobu trvania nájmu podľa tejto zmluvy.

4.V prípade, ak nájomca bude užívať nehnuteľnosť na iné účely ako účely poskytovania služieb sociálnej starostlivosti v zmysle z. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách prenajímateľ je oprávnený požadovať od nájomcu zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške¹⁰⁰⁰ €/deň (slovom ^{thine} = eur) za každý aj začatý meter štvorcový rozlohy nehnuteľnosti a má taktiež právo od tejto zmluvy odstúpiť.

5. Uvedené zmluvné pokuty vyjadrujú záujem prenajímateľa na zabezpečení poskytovania služieb sociálnej starostlivosti podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách s tým, že prenajímateľ nemá záujem, aby nehnuteľnosť bola užívaná na iné účely ako je uvedené v tejto zmluve.

6.Nájomca potvrdzuje, že má zabezpečené finančné krytie stavby tak, aby v tejto lehote ZSS, ktorý bude stavať aj dostaval v opačnom prípade súhlasí s tým, že zaplatí zmluvnú pokutu uvedenú v odseku 1.,2.,4.. Pokiaľ by však v dohodnutej lehote neprišlo k začatiu výstavby v zmysle stavebného povolenia resp. kolaudácii, z rodinných alebo iných zreteľa hodných okolností, môže prenajímateľ požiadať nájomcu o odpustenie zmluvnej pokuty písomnou formou, ktorý následne s ohľadom na celkovú situáciu túto zmluvnú pokutu môže odpustiť.

7.Prenajímateľ a nájomca prehlasujú, že akceptujú dôvody, pre ktoré sú zmluvné pokuty dojednané a tiež akceptujú výšku zmluvnej pokuty uvedenú v bode 1.,2.,4. A, že tieto nie sú neprimerané vysoké vzhľadom na vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán.

8. Nájomca potvrdzuje, že zriadil Dozornú radu, v zmysle z. 213/1997 Z.z. a štatútu ZSS, ktorá najmä

a) preskúmava ročnú účtovnú závierku a výročnú správu a predkladá svoje vyjadrenie správnej rade,

b) kontroluje vedenie účtovníctva a iných dokladov,

c) upozorňuje správnu radu na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie.

9. Dozorná rada tiež je oprávnená

a) navrhnúť zvolanie mimoriadneho rokovania správnej rady, ak si to vyžaduje záujem neziskovej organizácie,

b) podávať správnej rade návrh na odvolanie riaditeľa,

c) navrhnúť obmedzenie práva riaditeľa konať v mene neziskovej organizácie,

d) zúčastniť sa prostredníctvom svojich členov na rokovaní správnej rady s hlasom poradným,

e) upozorniť správnu radu na zistené porušenie právnych predpisov, zakladacej listiny alebo štatútu.

10. Dozorná rada je kontrolný orgán neziskovej organizácie, ktorý dohliada na činnosť neziskovej organizácie.

11. Členovia dozornej rady sú oprávnení nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti neziskovej organizácie a kontrolujú, či je účtovníctvo riadne vedené v súlade s osobitným predpisom a či nezisková organizácia uskutočňuje svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zakladacou listinou a štatútom.

13. Dozorná rada má troch členov. Revízorom alebo členom dozornej rady môže byť iba fyzická osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony a je bezúhonná. Členom dozornej rady nemôže byť člen správnej rady a riaditeľ.

14. Členov dozornej rady volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo pričom funkčné obdobie je 2 roky, a člen nemôže byť opätovne volený. Pre zvolenie za člena dozornej rady je potrebná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. V prípade, že si obecné zastupiteľstvo nezvolí člena dozornej rady ani do skončenia funkčného obdobia skoršieho člena, môže správna rada DSS zvoliť člena sama v zmysle § 26 ods.2 z. 213/1997 Z.z.. Členstvo v dozornej rade je dobrovoľná a neplatená funkcia. Členom dozornej rady patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie, podľa osobitného predpisu. Člen správnej rady, riaditeľ a člen dozornej rady nesmie

a) vo vlastnom mene ani na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s činnosťou neziskovej organizácie,

b) sprostredkovať pre iné osoby obchody neziskovej organizácie.

IX.

Práva a povinnosti prenajímateľa

1. Prenajímateľ je povinný poskytnúť nájomcovi všetku požadovanú súčinnosť, najmä súčinnosť pri vypracovávaní projektovej dokumentácie pri realizácii stavby domova sociálnych služieb, pri získavaní stavebných povolení, kolaudačných súhlasov, kolaudačných rozhodnutí a ostatných správnych rozhodnutí.

2. Prenajímateľ je oprávnený požadovať v nevyhnutnom rozsahu prístup k Nehnutelnosti za účelom kontroly technického stavu a kontroly či nájomca užíva Nehnutelnosť riadnym spôsobom a nájomca je povinný mu prístup na vykonanie kontroly v nevyhnutnom rozsahu umožniť.

X.

Spoločné a záverečné ustanovenia

1. Nájomca a prenajímateľ sa zaväzujú bez zbytočného odkladu, najneskôr do 14 dní odo dňa zmeny, oznámiť druhej strane každú zmenu, ako aj iné skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť nájom.

2. Žiadna zo zmluvných strán nie je oprávnená bez písomného súhlasu druhej zmluvnej strany previesť svoje práva a záväzky podľa tejto zmluvy na inú osobu.

3. Všetky písomnosti, vrátane tých, ktoré vyvolávajú právne účinky budú medzi zmluvnými stranami zabezpečované osobne oproti podpisu alebo listami doručenými doporučené poštou na adresy uvedené v záhlaví tejto zmluvy. Písomnosť sa považuje za doručení dňom, v ktorom ju

adresát prevzal alebo odmietol prevziať, alebo na tretí pracovný deň odo dňa podania na pošte, ak sa uložená zásielka zaslaná na adresu podľa predchádzajúcej vety vrátila späť odosielateľovi, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

4. Zmluvné strany si navzájom zodpovedajú za škody, ktoré spôsobia druhej zmluvnej strane, nedodržaním tejto zmluvy alebo zavineným konaním alebo opomenutím jednej zo zmluvných strán.

5. Zmluvné strany súhlasia s jednotlivými ustanoveniami tejto nájomnej zmluvy a prehlasujú, že bola uzatvorená vážne, slobodne a určito.

6. Obsah tejto zmluvy je možné meniť a dopĺňať (okrem zmien dohodnutých touto zmluvou) len formou písomných dodatkov na základe vzájomnej dohody zmluvných strán.

7. Zmluva je vyhotovená v 2 exemplároch, z ktorých 1 exemplár obdrží prenajímateľ a 1 exemplár obdrží nájomca.

8. Práva a povinnosti zmluvných strán touto zmluvou výslovne neupravené sa riadia príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov v platnom znení a platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

9. Táto zmluva nadobudne platnosť dňom jej podpísania a účinnosť nadobúda podľa §47a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia na webovom sídle prenajímateľa najskôr ale dňom

10. Všetky prílohy tejto zmluvy tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

11. Zmluvné strany svojimi podpismi potvrdzujú, že ustanoveniam tejto zmluvy porozumeli čo do obsahu i rozsahu, tieto vyjadrujú ich slobodnú vôľu a zaväzujú sa ich dobrovoľne plniť.

Vo Veľkom Záluží, dňa

Za prenajímateľa:

Za nájomcu:

Táto zmluva bola na webovom sídle prenajímateľa zverejnená dňa:

Táto zmluva nadobudla účinnosť dňa: